„Vienybe Lietuvninku"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn, : : New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Europoje ir kitur..... $3.00

Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.

Apgarsinimų kainų klauskite laišku.

J. J. Paukštis ir K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

The Lithuanian Weekly
„Vienybe Lietuvninku"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
Brooklyn, : : New York.
Yearly subscription rate:
In the United States..... $2.00
To Foreign Countries..... $3.00

Advertising rates on addlication.

Address all communication to publishers:

J. J. Paukštis & K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 22. 23. 23

Brooklyn, N. Y. 31 d. Gegužio (May) 1911 m.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

Metai XXVI.

Apie pirkimą namu ir žemes.

Daugumas mūsų vientaučių per keles dešimtis metų atkakom iš Lietuvos į šią liuosybės šalį — Ameriką, įvairių gyvenimo aplinkybių spiriami. ir daugumui iš mūsų brolių yra nebegalima sugrįžti savo tėvynėn ir tenai užbaigti gyvenimo dienas. Vieni atvažiavom į šią šalį bežemiai, kiti valdžios persekiojimų nebepakęsdami, treti jaunikaičiai nuo kariuomenės ir tt. Ir daugumui iš mūsų noroms-nenoroms pasilieka šis Washingtono ir Linkolno kraštas mūsų antra tėvyne, kur reikės ir savo amžius pabaigti ir savo vaikams duot šiokiątokia ateitis. Užtai aš noriu šiame straipsnelyj pajudinti gana opų, daug kartų laikraščiuose svarstytą ir jau senai pribrendusį klausimą — taigi *kolonizavimą lietuvių* Amerikoje.

Męs žinom, jog kol esame jauni, dar randasi mumyse fyziškų spėkų, daugumas apie rytdieną visai nesirūpinam; mūsų gyvenimo tikslas yra tik gauti uždarbį taigi ir dirbame fabrike ar kitur, ir pakol dar galim dirbti, dar esame sveiki, stiprųs, tai visur dar esame męs pageidaujami, visur da mus pamato ir pasiūlo kelis dolerius už mūsų jėgas. Bet mums reikia atsiminti, kad žmogus kasdiena sensta, o ne jaunyn eina, ir sulaukus senatvės: kas mus laukia, jei nebūsim jauni būdami apsirūpinę?

Lietuviai, rods kiekvienas esame užaugę ant ūkių, pripratę kvėpuoti tyru, sveiku oru, ir kas užvis svarbiausiai — esame visi pripratę prie ūkės darbų. Bet atvykus į Ameriką, pagauna mus miestų bangos, fabrikų mašinų bildėsis, ir męs pamirštame savo numylėtą ūkio gyvenimą. Dėlko ir kas do priežastis mus pasijungia ant visados būti fabrikuose? Sunku ir ilga būtų išpasakot. Gal būti viena iš svarbiausių priežasčių yra, kad mūsų laikraštija visai šiame klausime tyli, nenurodo savo vientaučiams užsiėmimų kitokių, — lig tai būtų ne jos priedermė paskatinti ir pamasinti savo viengenčius ir skaitančią visuomenę prie pasirinkimo sau įvairių ateities darbų, užsiėmimų ir kelių. Antra ir gana svarbi priežastis,-- tai nemokėjimas mūsų vientaučių pritaikinti savęs prie šio krašto sąlygų. Norint čia nusipirkti ūkį ir būti geru, sąmoningu ūkininku, būtinai ant ūkės ir padirbti ant na ant ūkės ir padirbti ant jos keletą metų, pastudijuoti: kaip žemė yra išgyvenama, javai sėjami, daržovės sodinamos, kur išleidžiami yra ūkės produktai: javai, daržovės, vaisiai, gyvuliai. etc. Nes ūkininkai Amerikoje visai kitokiu būdu apdirba ir išgyvena savo žemę.

Po žodžiais «nepajudinamoji nuosavybė» yra suprantama insigijimas tokio turto, kurio negalima iš vietos į vietą pernešti, kaip tai: ūkė, namas, lotas (žemės sklypas pasibudavojimui na melio). Tūli beabejonės pasakys, kad lietuviam šie dalykai nebegalimi ingyti, nes tam reikia jau nebemaža piningų. Išdalies bus tiesa, bet nevisai. Pasižiūrėkim į vokiečius, žydus, italus, ir į pačius mūsų kaimynus lenkus? Šių tautų žmonės irgi pribuvo į Ameriką, lygiai kaip lietuviai, laimės pajieškoti. Ir kaip tai malonu pasigėrėti žiūrint į vokiečius, kurie tai šen tai ten turi savo apgyventas kolonijas, ūkininkų kaimus, tai miestuose čielomis sritimis turi apsipirkę namus! Tas pats yra ir su žydais, italais, ir lenkais, kurių yra didelis nuošimtis ūkininkų ir dideliuose miestuose namų savininkų. Mat jie anksčiau suprato vertę «nepajudinamojo turto» ir šiandien mūsų lietuviai daugumas dirbam ant ūkių pas augščiau minėtu tautų žmones, o miestuos gyvename jų namuose!... Jie dasigavo prie lengvo pelno. Kodėl lietuviai negalėtų kolonijų ūkininkais apgyventi arba miestuose susikuopti į sritis ir įsigyti savo namelius? Dabar gi mūsų savininkų miestuose ir kolonistų laukuose kaipir nėra, išskiriant mažą būrelį lietuvių ūkininku New Hampshiro ir Wisconsino valstijose. beje dar keletą pavienių lietuvių farmerių Conn. valstijoje. Ką jau ir besakyti apie miestuose gyvenančius lietuvius — jie baldosi po svetimas pakampes, priklausančias gudresnems svetimtaučiams, išsklaidyti, be jokių ištaigų. kas mėnuo moka krūvas piningų randomis, o rezultate lobina kitus, ir patįs amžinai liekasi nuogais proletarais!...

Norint dasigauti ūkį, namą ar lotą, galima išpradžių ir su mažu kapitalu pradėti; tik reikia sužadinti savyje norą, ir užvis daugiau ingauti žinių. Galima gauti pirkti ant lengvų išmokesčių; tik reikia apsižiūrėti, kad teisingai perki, neintikėti kokiems besąžiniams kompanijų mekleriams — agentams, bet perkamąjį ūkį, namą, ar lotą, reikia duoti žmonėms išjieškoti: ar teisingai pardavėjas yra savininku to ką parduoda, ir ar teisingus raštus gauni; geriausiai perkant pasiimti advokatas. Pirkimas žemės yra labai didelis daiktas: žmogus liekasi tos šalies žemės savininku. Tik reikia apsisergėti, kad tas pirkimas geru ir išmintingu būdu butų padarytas, kad neišeitų klaida, kaip tiems dzūkeliams nenusisekimas su arbata. Yra pasaka, jog sykį Dzūkijoje ūkininkai rado ant kelio arbatos nešulį; pasidalinę visi po lygią dalį, parėjo namo ir liepė savo moterims išvirti «poniską valgį arbatą». Moterėlės ir pačios nebuvo savo gyvenime arbatos ragavę,ne žinojo nei kai išvirti: užuot išvirinti vandenį ir užberti arbatžolės, jos prie arbatžolių į vandenį pridėjo cibulių, druskos, pipirų ir kitų prieskonių. Kada pradėjo ragauti «poniską valgį»,tai nei vienas negalėjo valgyti, ir nuo to laiko visi nusprendė, kad tas poniškas valgis yra niekai. Užtai, kad nežinojo, kaip reikia išvirti.

Taip lygiai yra ir su lietuviais. Tūli yra mėginę pirkti, tai ūkį, namą, lotą. Bet per nežinią pirkime, indėti piningai žlugo, ir žmogelis po šiai dienai tebekeikia visą žemę ir visą tą kitų giriamą nejudomą nuosavybę. Pastaraisiais laikais priviso įvairių kompanijų su «humbug business» pardavinėjime lotų, namų, ūkių; tūlos kompanijos turi ir lietuvius agentus, kur laukus, pelkes, išdalinę ant lotų, pardavinėja inkalbinėdami, kad už metų, dvejų, bus ten miestas, dirbtuvės, eis gelžkelis, etc. Žmogus nusiperka lotą, ir laukia kada tas miestas, lyg grybas po lietaus, išdigs; bet tas nedygsta, žmogus pameta mokėjęs, nes mato, kad jokios ateities nėra. Taip pastaraisiais metais spekuliuojama pelkėse Jersey valstijos, kur nemaža ir lietuvių gal yra apsipirkę. Vertėtų, kad šiame klausime šį-tą pabriežtų «Martus Realty» bendrovė, ir p. A. Oliševskis, kurie nuo seno laiko užsiima su žemės ir namų pardavinėjimu. Svarbiausiai, kad pabriežtų, keleriopi kontraktai yra gaunami perkant ant išmokesčio, ir už ją ant syk užmokant, kaip teisingiausiai gauti «deed» — nuosavybės dokumentas. Neatbūtinai šie dalykai verti žinoti, ir daugumas apsisaugotų nuo apgavystės. Bet norintiems pirkti, butų žinia, kaip teisingiau. Ir daugiaus mūsų vientaučių pradėtų rūpinties, kad įsigyti sau nejudomą nuosavybę, kuri yra laisvės ir neprigulmybės pamatas.

Aš.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MEXIKA.

Nežiūrint į tą, kad pereitą savaitę buvo jau atsisakęs nuo sosto prezidentas Diaz, vienok revoliucija iki šių dienų dar nepasibaigė. To priežastimi, kaip ir visados, yra atkaklus žmogus, taspatsai Diaz. Jisai nors ant žodžio ir atsisakė, bet formališko atsisakymo jokiu būdu nenorėjo parliamentui priduoti. Suprantama, kad tas jo vilkinimas sukėlė didelį neužsiganėdinimą visų mexikiečių, išimant mažą kruvelę ypatiškų Diazo draugų ir dar jam ištikimos kariuomenės. Todėl Mexikos sostapilėje pereitą seredą iškilo ilgai laukti sumišimai ir nemažas kraujo praliejimas, dar sykį pajuodino senyvo, bet atkaklaus prezidento Diazo vardą, nes tik jo svyravimas ikšiolai visas nelaimes atgabeno nelaimingai Mexikai. Dagirdę miestelėnai, kad į parliamentą, nors Diazas buvo žadėjęs priduoti savo rezignaciją, bet nepridavė, pradėjo būriais vaikščioti gatvėmis ir šaukti: «Renuncia! Renuncia!» atsisakyk! atsisakyk!). Pirmiausiai išėjo būriai mažų vaikų, paskui pasirodė ant gatvių, netoli prezidento palociaus kiti būriai didelių žmonių, kurių priešakyj važiavo dailus vežimas, o jame jauna moteriškė vežė iškėlusi revoliucijonierių vadovo Madero paveikslą. Minios ėmė plaukti ant gatvių bangomis ir šaukti: «Viva Madero!» Kelis sykius iki vakarui minios norėjo įsilaužti į Diazo palocių, bet policija ir kareiviai vis atstumdavo. Į pavakarį demonstrantai jau suteikė miestui nuogandų pavojų. Galiausiai policija pradėjo jau varyti nuo gatvių žmones, bet kada tie netik nepaklausė, bet dar pradėjo iš policijos ir kareivių tyčioties, tai ir prasidėjo šaudymai. Tais šaudytojais buvo kareiviai. Jie be svyravimo paleido šuvius į minią, ir sukrito daugelis žmonių. Sakoma apie 20 žmonių užmušta. Minia su keiksmais išsiskirstė, bet riaušės nenutilo. Per naktį ir ant rytojaus po visą Mexiko City mažesni būreliai piliečių kėlė neramumą. Buvo padegę valdžios laikraščio «El Imperial» namus. Baimijamos buvo net, kad nesukiltų visuotinas išmušimas Diazo šalininkų ir kad neužgriebtų paties Diazo, kuris sunkiai serga ir guli ant patalo, nors iš vietos neatsisako.

Tuom patim laiku, kaip tik paėjo žinios apie Diazo stirveliojimą, panašios demonstracijos atsibuvo ir kituose miestuose, kaip va: Tehuantepec Guadalajara ir Zacatecas. Iš Jalisca minia išvaikė valdžios gubernatoriu Gallardo. Zacatecas kareiviai šovė į demonstrantus ir užmušė 4 ypatas.

Taip dalykams stovint nei revoliucijonieriai skubinasi padėti ginklus, nei Madero nori važiuoti į Mexiko City Jis nenori dabar stoti prie valdžios, nes prisireikę imti atsakomybė prieš tautą už padarytus žmonių išmušimus per minėtas demonstracijas.

Vienas dar kėblumas prisidėjo. Mieste Torreon iškilo dideli sumišimai, kuriuose jau sukilėliai užmušė daugelį chiniečių ir japoniečių gyventojų (sakoma net, kad žuvę jų į 150). Dabar kila klausimas, kas už tą atsakys. Madero sako, kad tie revoliucijonieriai jam ne priklausą. Abelnai Šiaurinėje Mexikoj yra apie 13,000 sukilinčių, kurie Maderos nepripažista. Paveizdan net Mexikos socialistai Maderą pradėjo niekinti, būkjis esąs «Amerikos kapitalistų pasamdytas», kad kelti riauses ir kad priversti įsikišti kitas šalis, o tada jau užkariauti Mexiką svetimiems. Suprantama, kad tas netiesa. Madero vardas yra bereikalo juodinamas, ir platinama tik suirutė. Taigi už išmušimą chinierių ir japoniečių Torreon'e ir nėra ant ko sumesti kaltė Todėl Chinų ir Japonų valdžia kreipiasi prie Amerikos, kad apgintų jų piliečius Mexikoje. Vėl Amerikai proga įsikišti. Ir jeigu tik Diazas dar atkakliai nenorės nuo sosto pasitraukti, o revoliucijonieriai patįs pasidalįs į du priešingu abazu, tai nieko daugiau ir nepasilieka Amerikai daryti, kaip įvesti per rubežių savo 20,000 armijos, kuri stovi apie San Antonio, ir paimti Mexiką po savo protektoratu Taip visuomet prakiša savo laisvę pikti ir savavalni mažiukai kraštai.

Pagaliaus, ant galų-galo, prezidentas Diaz ir viceprez. Corral pereitą ketvergą formališkai atsisakė nuo sosto. Visoje Mexikoje didžiausia linksmybė. Iki bus išrinktas naujas prezidentas, jo vietą užima miuisteris de la Barra. Tokiu būdu revoliucija paėmė viršų ir po 30 metų belaisvės, po prezidentu Diazu, šiandien drąsiai gali šaukti [illegible] gatvių sau patinkamo prezidentus kandidato vardą. Ptasai Diazas po atsisakymo tuojaus kažikur dingo. Mena, kad pabėgo į Ispaniją.

TURKIJA.

Ant Balkanų pussalio neramumai neužsibaigia Turkų valdžia pastebėjo, kad Juodkalnio valdžia kursto prieš turkus Albaniją. Kad pagązdinti juodkalniečius, per visą pereitą mėnesį Turkija siuntė būrius kareivių į Juodkalnijos parubežį Tą greitai užprotestavo Rusija, ir išgavo iš turkų prižada, kad juodkalniečiams nieko blogo nedarysią, tik saugosią jų intekmę ant albaniečių. Blogai, kad jau net kariuomenės reikia sergėjimui nuo kaimynų kurstymo. Abelnai turkų žemėje neįvyko permainų į geresnį, nors valdžia ir persimainė.

PORTUGALIJA

Ateinančią nedėlią atsibus pirmieji naujosios respublikos rinkimai. Laikinasai prezidentas Braga sako, kad nėsą didelio pavojaus iš monarchistų pusės Nors šiauriu pusėje klerikalai ir monarchistai neriasi iš kailio, kad sudrumsti liaudį, bet jų pastangos vis lieką be vaisiaus. Tačiaus prieš rinkimus naujoji valdžia daugybę kurstytojų areštavo, kuriuos paleisianti iš kalėjimo tuojaus po rinkimų.

FRANCIJA.

Nemaža nelaimė atsitikę ant Issy-les-Molineux laukų, iš kur prasidėjo tarptautiškos orlaivininkų lenktynės nuo Paryžiaus į Madridą. Orlaivininkas Train nukrito su visa savo mašina ir užmušė stovėjusį karės ministerį Berteaux, taipogi pavojingai sužeidė ministerių pirmininką Monis, ir daugelį kitų žiurėtojų.

Pereitą utarninką atsidarė parliamento posėdžiai. Abu rūmai tą dieną pašven-

tė paminėjimui žuvusio ministerio Bet'eaux.

— Paryžiuje prasidėjęs buvo automobilių streikas bet jis neilgai tesitęsė. Buvo išėję apie 2000 soferų. Publika nudžiugusi, kad per streiko dienas po miestą nebevažinėjo automobiliai ir nebekėlė dulkių.

AMERIKA.

Garsus Lorimero senatoriaus skandalas už kyšius užėmė čielą pereitą savaitę Washingtone kongrese. Panašiai Lorimer būsiąs visgi iš senatorių tarpo prašalintas.

— Atstovų rūmas sutinka priimti Arizoną ir New Mexiką į visų valstijų sąryšį. Tik vieno dalyko iš jų reikalauja, kad pertaisytų savo konstitucijose tas vietas, kur yra kalbama, jog netinkamus urėdninkus žmonės gali pirm laiko atšaukti iš vietos. Atstovų rūmas sutinkąs, kad tas butų pritaikoma tik į negerus teisėjus.

RUSIJA.

Dėlei bruzdėjimų Chinuose tebera nerami ir Rusija. Laikraščiai seka su intempimu Chinijos gyvenimą. Ypač nesmagios rusams žinios iš Mandžurijos. Harbino mieste aiškiai pradėję organizuoties bokserių kuopos. Rods yra Chinijoje ir kitas bruzdėjimas, būtent prieš dabartinę chinų karaliaus dinastiją, bet rusai žino, jeigu sykį iškils chinuose revoliucija, tai patįs didieji jos smūgiai vienok nukris ant europiečių, ypač ant rusų. Todėl prisirengimai į karę tai viešai tai slapčiai iš Rusijos pusės nesiliauja.

Viena bėda dar nebėda Harbine sudegė didelis miestas Girin. Nušlavė daugybę bankų, visus svetimų šalių konsulatus. Turtingas milžiniškas miestas pavirto į plėnis ir tūkstančius chinų išvarė ant gatvės. Iš tų didelė armija nuėjo su plėšikais, kurie dar su didesniu inirtimu paskui puls ant europiečių, nes prietaringi chinai viską blogą skaito paeinančiu nuo «baltųjų velnių», t. y. europiečių. Todėl tai į tolimuosius rytus išvažiavo patsai karės ministeris ir patsai ypatiškai daro peržvalgą visos rusiškos kariuomenės stovinčios Vladivostoko tvirtovėje ir vis dar naujai atgabenamos iš Rusijos.

— Ant Kaukazo plėšimai nesumažėjo Taip va anandien Tiflise ties kaimu Muchrani, rasta papjautas ir apiplėštas amerikoniškų siuvamų mašinų Singer firmos agentas, kuris buvo išvažiavęs rinkti pinigų už paimtas mašinas. O mieste Potiplėšikai užmušė tris miestasargius.

— Iš Rygos paliepta išsiųsti 300 žydų šeimynų, neturinčių tiesos gyventi. Žydai padavė skundą senatui ir Rygos atstovui Dūmoje Predkaln, kad šitą nuospren dį atmainytų

— Tiflise, gruzinų laikraščio «Sachalcho» redakcijoje padaryta didelė krata ir areštuota apie 40 ypatų, kurias rado laike kratos. Tarpe gruzinų paskutiniu laiku labai didelis judėjimas prieš valdžią.

— Maskvoje prasidėjo labai didelis procesas. Buvusis Maskvos grado-načalninkas Reinbot yra teisiamas už visokius ėmimus kyšių Sušaukta net 270 liudininkų. Kiti nepasirodė. Reinboto aukos atėjo krūvomis su skundais; čia matysi ir kuningą ir rabiną, ir popą, generolą, kekšinyčių užlaikytoją, šantanų giedotoją, vežėją, artistą, policeiskį, etc Visi jie vilko Reinboto jungą ir nešė jam donį-mokesčius. Apie tą bylą dabar garsiai rašo visi Rusijos laikraščiai.

Iš Lietuvos.

KRIUKAI, Šiaulių pav. Vargas pas mus su krasa. Išsirašai laikraštį, bet paimti nepaimsi. Pakliuva valsčiun, ateina kas nors ir pasiima. Laiškai esti atplėšti. Seniau buvo kitaip.

Vėjo Brolis.

VABALNINKAS. Pernai sulaukėme naujo klebono. Senasis klebonas, būdavo, visados sušaukdavo bažnytinį komitetą. Tame komitete dalyvaudovo bažnytiniai dešimtininkai. Svarstydavo parapijos reikalus. Klebonas atiduodavo atskaitą, kiek surinkta bekalėdojant, kiek sumesta šventadieniais, kiek išleista, kiek liko bažnyčios reikalams ir tt Susrinkusieji nutardavo kam suvartoti likučius, kas pirkti, kas pataisyti. Bet atvažiavo naujas klebonas ir susirinkimų nebėra. Jis pats sprendžia visus reikalus Parapijonis vis laukia.

Ilgunas

MOSĖDIS, Telšių pav. Kovo 30 d. buvo vyrijos sueiga. Nutarta, kad aludės šventadieniais butų uždarytos. Toliau gi «rinktiniai» pasielgė visai blogai. Išplėšė iš 2 žmonių norinčių prisirašyti Mosėdžio valsčiun, «magaryčių». Paskui vietinis mokytojas prašė vyrijos, kad paskirtų keletą rublių kliasos kambariui išbaltinti. Žmonės atsisakė, nes «magaryčių» čia nebuvo. Stebūklingi rinktiniai. Nenori mokyklos taisyti, o skiria 300 rublių naujoms tvoroms tverti ir valsčiaus sueigos kambariui taisyti.

Ten buvęs Kaškinėlis.

ŠIMONIS, Ukm. pav. Retai gal kur tiek įsivyravus girtuoklystė kiek čionai valsčiaus teisme. Kalėdoms turėjau atvažiuoti iš Peterburgo teismon ir prisižiūrėjau, kaip teisėjas geria Iš ryto, prieš eisiant valsčiaus raštinėn, teisėjai Rimavičius, Černys ir Puteika ir pirmasėdis Jogela užsuko pas žydą, užsidarė skirtame kambarėlyje, įsileizdami tik kai-kuriuos, turinčius teisme reikalus. Baigę teisti vėl grįžo jie pas tą patį žydą. Šį kartą jau nesislapstė nuo žmonių ir gėrė nesiklausdami, kas stato. Tarpe geriančių buvo ir policijos urėdninkas. Man paklausus, kaip gi tai galima gerti atvirai pas žydą, kur neturi jokio patento, jis paaiškino, kad čia tai paprastas daiktas. Didelį darbštumą rodydami pas žydą, vis-gi nemoka valsčiaus teisėjai taip skubiai dirbti teisme. Kad ir mano paties bylą, užvestą pradžioj kovo m. 1909 m., peržiurėjo tiktai vos-ne-vos gruodžio 30 d. 1910 m.

Napoleonas Baleišis.

ALEKSANDROVĖLĖ. Zarasų pav. Šitame krašte da yra pasilikę keletas «gydytojų», kuriems neša piningėlius ir kiaušinius, kaip tik reikia aprietas gyvulys gydyti. Kada paprašo jį «nurašyti pasiutimą», tai jis parašo tokį lapelį ir liepia duoti, pašnabždėjus, gyvuliams. Lapelius reikia suvynioti duonon.

J. Skribliukas.

VIŠAKIO-RUDA, Mariampolės pav. Balandžio 23 d. per atvelykį, kada žmonės, jau atlikę bažnyčioje, pradėjo skirstytis, vietiniai du žemsargiai, būdami jau pusėtinai girti, ėmė žmones kapoti su kančiais, su kardais ir iš revolverių šaudyti. Taip tie policistai įniršo, kad visai nekaltus žmones, ramiai stovinčius, ar einančius, be gailesio mušė. O prasidėjo dėl to. Žemsargys Kniazevas girtas ir svyruodamas varė namo visai ramiai stovinčius gatvėj vyrus ir vieną su kumščiais parmušė ant žemės. Tas, atsistojęs, pagriebė žemsargį ir trenkė, o da čia tuojaus žemsargiui sudavė. Atbėgo kitas žemsargis — Baranauskas, taipogi girtas, ir abudu neradę tų, kurie Kniazevui veidą sukruvino, pradėjo visus kitus nekaltus žmones kapot ir iš revolverių šaudyt. Keletas vyrų buvo sumušti ir su žaizdom galvose, o vienam ausį kiaurai per šovė ir į koją kulką suvarė. Žiurėsim, kas bus pakaltintas. Alinės buvo atdaros.

J. Sipaila.

Vilniaus Draugija kooperacijai rem! balandžio 24 d. padarė savo visuotiną metinį susirinkimą. Draugijos turtas toksai: rakandais, savo kningų išleidimais ir kt. 454 r. 57 k. ir piningais 126r. 31 k., viso 580 r. 88 k. Gryno pelno draugija turėjo 300 r. 92 k. Valdybon ateinantiems metams išrinkta: Šklennik'as, M. Sleževičius, Dowiakowski's, Turski's ir kun. Kulvieč'. Kandidatais kun. Kemešis, Karpovicz ir Jablonskis.— Primename, kad ši draugija suteikia įvairius patarimus kooperacijos dalykuose. Adresas: Vilnius, Didž. Pogulianka, N18 p. Szklennik'as. Šiemet valdybon inėjo iš lietuvių M Sleževičius ir kandidatu kun. Kemešis.

PAŠVITINIS, Šiaulių pav. Nuo balandžio 1 d. čia bus įsteigta krasos (pačtos) skyrius.

L. Kryževičius.

ŽAGARĖ, Šiaulių pav. Čia turi savo dvarus žinomas G. Nariškinas. Keli metai atgal jis atėmė iš miestelėnų žemės plotą, o iš valstiečių kelią, kurį jiems buvo davęs patsai Zigmantas karalius. Byla dėl vienybės stokos buvo pralošta. Miško sargai jau antri metai, kaip vaiksčioja (kitam reikia važiuoti ir 30 ver.) rūmų saugotų. Vasaros gi metu tie sargai važinėjo tam tyčia pataisytame vežime pačią dvarininkę. Atsisėda ji vežiman, sargas ima už jienos ir taip veža neretai verstą— du.

Pabalių Strazdelis.

RENAVA, Telšių pav. *Kumečių padėjimas* Naujas Renavos dvaro užveizda sumanė geresnį būdą, kaip suvaldyti kumečius — darbininkus. 1911 metams sumanė tokius kantraktus. Darbas turi būti po užduočiai. Jei norėsi pirmiau laiko atstoti, užveizdos neklausysi, kitus panašius darbus darysi, tai turėsi 25 rb. pabaudos mokėti. Jei rūkysi užgintame užveizdos laike, mokėsi pabaudą Jei arkliai ar pats sulaužysi padarus, tai mokėsi pabaudą, kiek paskirs užveizda. Žinomas daiktas, kantrakte yra ir kumečių parašas. Vadinas, tiktai pabaudos, pabaudos ir vėl pabaudos, o «laisvių» jokių. Gyvena kumečiai drėgnuose, akmeniniuose būtuose.

Ten buvęs.

BIRŽAI, Pan. pav. Iš mūsų krašto žmonės jauni ir augesni, vyrai ir moterįs griute-griuva į Amerika Nėra tos dienos, kad neateitų kas pas mane akių parodytų, ar ne trachomuotos jos, ir abelnai pasiteirauti, kokia sveikata. Mėginau kelius kartus atkalbėti nuo Amerikos, tai niekas ir klausyti nenori mano prirodinėjimų. Kitas išskėtęs akis žiūri, ar sveikoj atagodoj aš šneku. Visi giliausiai įsitikrinę, jog Amerikoj tik vieni gerumai ir aukso kalnai augą: čiupk piningėlius ir žerk sau į kapšą. Bet kokie ten gerumai, tai matosi iš kalbos žmogaus, gyvenusio Amerikoj 3 metus ir nesenai pagrįžusio iš ten — Petro Gliaudelio, Čepukų sodž. Tasai vyras, užklaustas, ar gerai pelnijo Amerikoj, trumpai, bet aiškiai atsakė: «kol žmonių mažai buvo, tai juos labiau mylėjo, o dabar Amerikoj šunies vietoj žmogus». Toliaus taspats Gliaudelis skundėsi, pražūdęs Amerikoj savo sveikatą.

D-ras M. Kuprevičia.

TROŠKŪnai, Ukm. pav. Troškūniečiai nelabai turi su kuom pasigirti. Nėra čionai jokių draugijų, išskiriant skolinamąją taupomąja kasą, kuri jau kelinti metai gyvuoja, inkurta p. S. Montvilo rūpesčiu. Teisybė, iškaba ir vartotojų draugijos yra, bet jos šeimyninkavimo geriau neminėti Gal pasakys, kad «Saulės» skyrius atidengti valdžios leistas. Teisybė, kad leistas; net ir laikraščiuose buvo minėta, bet keli metai praslinko, o veikimo negirdėti, gyveniman skyrius nevykdomas. Laikraščius mažai kas teskaito, krason ateina kruva «Vienybės» ir panašių, bet kas juose rašoma — mažai kas težino. Girtuokliavimas, paausių skaldymas labai paprastas. Apie skirstimosi vienasėdžiuosna, ūkės pagerinimą, geriau nekalbėti — gausi «durnių». Ot Amerika — tai kas kita, bent yra ko kalbėti, ten tai aukso šalis. Bėga ten neturtingi, bėga ūkininkų sūnąs — dukterįs, bėga ir ūkininkai, palikę nemažus ūkius, pačias su vaikų krūva, girdi: «Kas čia gyventi, Leiba baigia akis plėšyti, už nemokėtus pusbutelius, kur gi čia piningai paimti. Amerikoj tai bent turėsi iš ko išgerti, pavalgyt, apsitaisyti — ir da piningų paliks kišenėj». Bet kaip girdėti, nevisi ten atranda laimę. Dauguma laukia išsižioję marių užšalant, kitaip negali grįžti.

R. Troškunietis.
(«Liet. Ukin.»)

VILNIUS. Balandžio 23 d. 1-mą val po pietų atsidarė a. a. M. K. Čiurlionio paveikslų paroda. Inėjimas— 30 kap., mokiniams 20 kap.; L. Dailės dr. nariai nieko ne moka. Paroda atidaryta nuo 10 ryto iki 8 vak.

PETERBURGAS. Balandžio 20 d. šv. Katrinos bažnyčioje 11 val. išryto buvo gedulingos mišios a. a. M. K. Čiurlioniui paminėti Mišias ir giedojimą atliko Peterburgo lietuviai kuningai (dalyvavo 7). Susirinko būrelis lietuvių 100 — 150 žmonių, daugiausia studentų ir šviesuomenės. Buvo atsilankę vietinių lietuvių draugijų nariai ir šiaip įžymesnieji veikėjai: Matulaitis, Šliogeris, Volteris, atstovai Bulota ir Keinis. Buvo taipogi keliolika ir svetimtaučių, matoma — Čiurlionio draugų ir muzikų. *A.*

Naujos gelžkelio šakos Yra manoma mūsų gubernijose tiesti daug naujų gelžkelio šakų, kurios galėtų įvairius tolimus sodžiaus kampelius suvienyti su jau esančio gelžkelio stotimis ir per juos su miestais, kaipo svarbiausiais pramonių ir prekybos punktais. Tokios gelžkelio šakos suloštų mūsų ekonominiame gyvenime svarbią rolę ir prisidėtų nemaž prie mūsų šalies prekybos ir pramonijos pakėlimo, ypač turėtų su jų atidarymu nemaž laimėti mūsų žemdirbystė.

Mūsų moksleivių kelionė. Bulgarai, viešėdami Vilniuje, pakvietė Vilniaus moksleivius apsilankyti pas juos. Mokslo apskričio globėjas priėmė tą pakvietimą ir įsakė savo raštinei išdirbti moksleivių kelionės į Sofiją sumanymą

Mariavitai. Vilniaus mariavitai prašė miesto valdybos suteikti jiems miesto viduryje, vis tiek kurioje vietoje, 600 žemės ketvirtuotų sieksnių mariavitų bažnyčios pastatymui.

Dukštuose pasimirė daktaras Pranciškus Dombrauskis Daktaravo Dukštų mieste lyj apie 25 metus.

Daros vieta
(«Liet. Žin.»)

KRUONIS, Trakų pav. Čia sparčiai renka mūsų senovės dainas vietinis vargonininkas Mažylis, važinėdamas tuo tikslu po kaimus su savo klebonu kun. Vaitekūnu. Paraginti, kas paveikslėliais, kas saldumynais, visi dainininkai didesniu noru dainuoja, iš pirmo užrašinėja tik žodžius, paskui paprašo ateiti į savo būtą, kur prie fortepiano užrašo ir dainų melodijas. Tokiuo būdu mūsų vargonininkas turi jau su rašęs senovės dainų melodijų daugiau kaip 100.

Petras Baniota.

PANEMUNĖLIS, Ežer. ap. Mažame Panemunėlio miestelyje (tik kelios sankrovėlės, stotis ir pačta) yra vienas monopolis ir aludė ir turi gerą pelną. Dabar vėl intaisė A. namuose «traktierių» su stiprais gėrimais. Taigi ir ūžia žmonės, kaip bitės, po tą traktierių netik dienomis, bet ir naktimis. Pasekmės nekokios. Per velykas, tai yra kovo 9 d. rado žmogų prigėrusį griovyje pačiame miestelyje, netoli nuo to traktieriaus. To žmogaus gerta leveik visą naktį ir einant namo inkrista į griovį ir ten galą gauta 8 val. ryto subėgo žmonės ir žydai, bet negalėjo pažinti, kas per žmogus: ar katalikas ar žydas, nes nei škaplierių, nei cicelių nerado. Baisu pamanius apie tokią mirtį. O kiek ten barnių ir muštynių, tai sunku ir suskaityti. Jau taip įsimylėjo panemuniečiai į degtinę, kad su pasigėrėjimu lanko ir jaunieji be josios negali apseiti. Ir namų savininkas ar gi negalėtų kitam kam tą namą sunaudoti?

Liūdna klausyti, kaip geriančių vyrai moterįs, vergdamos, rūgoja ant tų, kas laiko tą smūklę ir namų satą smūklę ne tik suauge, bet vininką.

Panemunietis.

NAUMIESTIS, Reseinių ap. Einąs čia lietuvių evangelikų laikraštis «Svečias» ikišiol spauzdinamas buvo «Svečio» leidėjas kantoras Mage gavo leidimą atidaryti lietuvių-rusų spaustuvę Naumiestyje.

Tėvas A. Palmieri. Lietuvaitės žinomasis kun. Aurelius Palmieri Ryme ketinąs šie metai rudenį išleisti svarbų veikalą apie lietuvių santykius su lenkais *V.*

PRUSŲ LIETUVOJE. *Žemė pabrango.* Prūsų Lietuvoje pastaraisiais metais begalo pabrango žemė. Šiomis dienomis dvarininkas Baukus iš Pilkalnių apylinkės pardavės savo Dubinų dvarą, 1,100 margų žemės, už 400,000 markių (apie du tūkst. rublių). Prieš 10-tį metų jisai tą dvarą nupirkęs tik už 200,000 markių, taigi beveik už pusę tiek. Neblogai pasipelnė pardavęs.

VILNIUS. *Nauja draugija.* Balandžio 28 d. pas notarą Serdiukovą įregistruota Įsitikėjimo Dr-ja lietuvių kalba laikraščiams ir kningoms leisti. Pilnieji nariai: Merkinės dekanas kun. V Mironas — 100 r., Pivašūnų kl. kun. A. Petrulis — 100 r. ir Giedraičių dekanas kun. J. Novickas — 200 r Betų piningų pamatinin kapitalan indėjo J. M. Vilnius vyskupijos valdytojas kun. K. Michalkevičius — 100 r ir Seinų Bendrovė «Luakaitis, Dvaranauskas, Narjauskas ir Ko» — 1500 r. Norintieji draugijon įstoti turės įmokėti per du metu pajų— 100 r. Draugija nuo liepos 1 d. žada pradėti leisti Vilniuje 2-savaitinį laikraštį «Vilniaus Spindulys».

Kurše trūksta darbininkų. Mintaujon atvyko du dideliu būriu ūkio darbininkų iš vidurinių Rusijos gubernijų. Parsikvietė juos sau Kuršo ūkininkai latviai.

Mat, Kurše labai trūksta darbininkų, nors ir mokama jiems geri piningai.

Pačto skyriai. Balandžio 1 d. atidaryta nauji pačto skyriai šiuose Kauno gub. miesteliuose: Laižuvoje, Pašitinyje ir Svėdasuose. Be to, Surviliškio, Čedasų ir Južintų valdybose nuo balandžio 16 d. įvesta priėmimas visokių pačto korespondencijų.

VILNIUS. *Užmušė mergaitę.* Balandžio 26 d. kalnelyje ties Torgovaja gatve užtikta lavonas užmuštos peiliu jaunos mergaitės. Iš pėdsakų patyrė, kad ji tą vakarą buvusi tame kalnelyje su kaž-kokiuo vyriškiu, kurio nesusekta ir kuris tikriausia ją užmušęs. Užmuštoji pasirodė esanti tarnaitė Rozalija Ivanovičiutė, 23 metų mergaitė, Debeikių valsčiaus, Ukmergės apskrities. Pirma manė, kad užmuštoji kokia pasileidėlė, bet gydytojai nustatė, kad ji nebuvus pasileidėlė. Tai mat, kokia dalis sutinka kartais didelėuose miestuose mūsų mergaites-lietuves!

JUŽINTAI, Ežerėnų ap. Sekmadienį, balandžio 24 d. Južintouse įvyko įsteigiamasis susirinkimas Savytarpės Pašalpos Draugijos «Pašalpa», smulkiųjų ūkininkų ir darbininkų Ežerėnų apskričio. Susirinkimas buvo neperdaikaitlingas, nes mažai težinojo apie susirinkimą, narių teprisidėjo 24, bet ir tuo galima džiaugties, kad visi nariai nereikė užnosies traukti: įsirašė tikrai suprasdami naudingumą spiesties į draugiją. Išrinkta valdyba iš 7 žmonių, taipogi keletas padėjėjų. Revizijos komisija atidėta kitam kartui; greitu laiku manoma sušaukti antras visuotinas susirinkimas. Į valdybą išrinkta šie žmonės: P. Kuzma — pirmininku, A. Bernotas — padėjėjas, J. Steponavičius— sekretoriumi, vald. nariais — J. Kuzma. P. Lapinskas, B. Dilys ir A. Skardinskaitė.

Susirinkusieji vienbalsiai pripažino, kad reikia išversti įstatai lietuvių kalbon ir išspauzdinti: neužtenkant draugijos piningų, pasiskolinti. Tas darbas pavesta valdybos nariui P. Kuzmai.

Būtų daug atsiradę norinčių draugijon įstoti, bet dėl pavasario sunkaus laiko nelabai lengva surasti 1 rub įstojamų ir nario mokesnio 2 r. 40 k. metams (paskirta kas mėnuo po 20 k.). Galima tikėtis, kad draugijos narių greitu laiku žymiai užaugs, ypač kuomet bus išplatintos įstatų kningelės, suprantama kalba išspauzdintos.

P. Kuzma.

KRUONIS, Trakų ap. Galime pasigirti savais veterinoriais K. R. ir S. N. Andai susirgus išputimu kumelei, sumanė duoti tokių vaistų: paėmė seno, seno burokų skystimo ir primaišė smulkiai supjaustę dvi sauji česnako. Kaip tik ėmė pilti gerklėn, kumelė parvirto, kojom paspardė ir gatava. Kumelė verta 80 r.

DUBINGIAI, Viln. ap. «Vil. Viest.» praneša: balandžio 23 d., kai žmonės grįžo po pamaldų iš Dubingių bažnyčios, Paūžuolių sodžiaus, Joniškio valsčiaus valstietis Juozas Baketura iš 70-ties žingsnių tolumos nei iš šio nei iš to šovęs į žmonių būrį iš šautuvo. Viena mergaitė Kastancija Kanapackaitė, sužeista šratais galvon, laimei, nepavojingai. Baketura suimtas.

(«Viltis».)

KAUNAS. Gegužės m. pradžioje Kaune bus atidaryta Lietuvių Dailės paroda.

MARIJAMPOLĖ, Suv. gub. Vietiniai sankrovininkai žydai K. ir G. pardavinėja kryželius, škaplierius, ražančius, šv. paveikslus, maldakninges ir k. Jie varo «gešeftą» su kaip-kuriais škaplierninkais bei škaplierninkėmis ir gerai pelnosi.

Pagaliaus Marijampolėje yra lietuvio kataliko Penčylos kningynas, kur visa to galima gauti.

(„Šaltinis")

IŠ LATVIJOS.

Latvių dienraščio «Rig. Av.» išleidėjų metinis susirinkimas anuot «Dz. V.» buvo 19 bal. Laike praėjusių 1910 m. inplaukė išviso 41,000 rb. suviršum, kurių vienok neužtekę visoms išlaidoms padengti, taip kad dienraštis davęs dar nuostolių. Vieton atsisakiusiojo administratoriaus p. Irbės išrinktas prisiekusis advokatas V. Teikmanis.

Nauja draugija. Įsikūrė Rygoje esperantininkų draugija «Riga Stelo».

Sala Lucau. Ši sala randas ant Dauguvos tarp Maskvos ir Binengofo priemiesčių. Vasaros laike vieta labai puiki, apaugus medžiais, todėl ir nedėdieniais čia atvyksta daug žmonių iš miesto pakvėpuoti grynu oru, atilsėti. Namų čia tėra tik 16. Prie traukimo rąstų iš Dauguvos nuo pat pavasario privažiuoja daug darbininkų iš Vilniaus ir Kauno gubernijų. Kalbant girdisi vien tik gudiškai. Uždirba neblogai, tas kurs negeria susideda per vasarą ir kokią šimtinę namon parsivežti. Alinių darbininkai čia už laiko 2, o krautuvių 3 latvių ir 1 lietuvio. Aludininikai ir krautuvninkai per dieną turi apyvartos nuo 50 iki 50 rub.

Jaunas Rygietis.

Lietuvių Vartotojų draugija. Bal. 22 d. laike posėdžio nauja valdyba pasidalijo tarp savęs pareigas šitaip: pirmininku išrinktas J. Voicekauskis, jo pagelb. J. Valentėlis, kasininku Ant Grigaliunas, prekių kontrolieriu J. Nevedomskis ir sekretoriu D. Maniušis. Nutarta netrukus pasamdyti buchgalterį kningoms vesti ir kitą krautuvės vedėją, vieton atsisakiusiojo V. Beržinskio.

Miliukovas Rygoje skaitė lekcijas 24 ir 25 dd. balandžio apie reikalingumą sustabdyti valstijų ginklavimąsi.

Žydų išsiuntimas iš Rygos. Žydų laikraštis «Fraind» praneša, kad iš Rygos norima išsiųsti kokias 300 žydų šeimynų. Žydai kreipiasi prie Dūmos atstovo Priedkolnio prašydami užtarimo.

Dvaran Gros-Ezern nesenai atvyko iš Orannienbaumo — netol Peterburgo — partija estų darbininkų; aplinkiniai darbininkai nenori eiti dirbti į tą dvarą.

Moterų darbas naktimis. Vyresnioji valdyba fabrikų reikalų nesenai nagrinėjo du atsitikimu apie moterų darbus naktimis; kai kuriose linų verpyklose dirbdavo moterįs naktimis nuo 9 vakaro iki 5 ryto, arba nuo 10 vak. iki 4 ryto. Vyresnioji fabrikų inspekcijų taryba pripažino tokį darbą priešingu darbininkų įstatams. Naktimis moterų darbas galįs būti leidžiamas tiktai retuose atsitikimuose: prasidėjus fabrike darbams po kokios nelaimės, gaisro, kad daug užsakymų liko neatliktų, arba prieš didžiuosius jomarkus. Naktimis moterų darbas fabrikuose liko už draustas laike paskutinio tarptautiško kongreso apie darbininkų reikalus Berline, o nuo 1 rugpj. 1911 metų naktimis moterų darbas lieka uždraustas Vokietijoje ir Austrijoje. Cukrų fabrikuose moterų naktinis darbas būsiąs panaikintas nuo 1913 metų.

Darbininkai iš Vitebsko atvyko Dorpato apylinkėn prie laukų darbų. Dabar atsigabeno apie 50 šeimynų, nors anot vietinių laikraščių pranešimo, seniaus čion atvykusieji sugrįžę atgal, nes pasirodė netinkančiais prie darbo Baltijos krašte. Kai-kurie dvarai mėgina traukti rusus darbininkus.

Bedarbė Liepojuje. Laikraščiuose buvo nebekartą rašyta, kad Liepojaus geležinkelio dirbtuvėje jau senai trūksta darbo. Darbai ir po šiai dienai kiek nesidaugina bet dargi mažinasi. Prieš Valykų šventes dirbtuvė užšventė balandžio 2 d. o pradės dirbti tiktai balandžio 18 d. Vienok ir pradėjus dirbti, neišdirbo visų dienų nei pirmos savaitės. Kalvių ir tokorių skiriai vos tegavo dirbti tiktai po 4 dienas, nors po tiek daug švenčių.

Kaip girdėti ir toliaus kol kas darbai taip teeisią kaip iki šiol daugiausiai tedirbo tiktai po 4, o kiti ir net po 3 dienas per savaitę.

Dirbtuvietis.

(«Rygos Garsas».)

Naujas laikraštis. Rygoj ir vėl pradės eiti du kartu į mėnesį naujas latvių laikraštis «Atpuhta» (Poilsis). Leis jį žydas Blankenštein, kuris leidžia ir kasdieninį kapeikinį laikraštį «Rihta Wehstnesis».

Nenusisekė. Kuningas Dukalskis balandžio 16 dieną gavo mirčia grasinantį laišką su reikalavimu 200 rublių. Piningai turėjo būt tą pačią dieną padėti po viename iš suolų bulvaro. Dukalskiui pranešus apie tai policijai, vakare buvo išsiųsti slaptosios policijos agentai sergėti tą vietą po suolu tuščią konvertą. Vakarop patėmijo kokį tai jauną vaikiną, kuris, pavaikštinėjęs, dingo.

Balandžio 22 d. juveliriness krautuvės savininkas Šmidtas ir gi gavo panašų laišką su reikalavimu 150 r. Slaptosios policijos agentai ir vela panašiai pasielgė. Tas vaikinas šiuom kart jau nuėjo pasiimti laišką, tuomet agentai jį areštavo.

Areštuotasai Ant. Gladenis (lietuvis) 20 metų, turįs naminio mokytojo paliūdijimą.

(«Rygos Naujienos»)

LIETUVIAI SVETUR.

EKATERINOSLAVAS. Lietuvių čia yra nemaža, bet bažnyčioje viskas atliekama lenkiškai. Tik Velykų naktį leista buvo lietuviams pagiedoti keletą giesmių savo prigimta kalba.

Antrą dieną velykų būrelis lietuvių, perskaitę «Šaltinyje» N12 Tėvynės Sūnaus straipsnį, sumetė Kauniškės «Saulės» namų naudai 3 r. 95 k.

Andrius Galinis.

SIZRANIUS, Simbirsko gub. Balandžio 11 d. t. y. antrą dieną velykų čia vėl atsilankė kuningas lietuvis Čiplickas iš Samaros. Kaip pirmiau, taip ir dabar pamaldos buvo laikomos tame pačiame vasarnamyje. Gerb. mūsų tautietis, pasakęs lenkiškai pamokslą, perskaitė lietuviškai evangeliją ir pasakė trumpą lietuvišką pamokslą. Tai jau antrą karta čia pasigirdo Dievo Žodis lietuvių kalboje.

J. Merkšaitis.

(«Šaltinis».)

MASKVA. Maskvos Lietuvių Šelpimos Draugija rengė šiomis dienomis «gegužinę». Maskvos lietuviai darbininkai mielu noru lankytų tokias gegužines ir pernai buvo gegužinėje apsilankę ne mažai lietuvių darbininkų, nors reikėjo mokėti po 1 rublį nuo žmogaus. Šiemet gi Draugija paskyrė imti po 3 rublius ir dar kiekvienas gegužinės vieton turi nuvažiuoti savo piningais. Tokia kaina darbininkams lietuviams, kurie ima algos vos 18—20 rub. mėnesiui, nepakeliama, taigi ir šiųmetė gegužinė dėl savo brangumo daugeliui čionykščių lietuvių buvo neprieinama. Matyt iš to, kad mūsų «ponai» nenori, kad tarp jų maišytus ir prasti darbininkai, jei tokias brangias gegužines rengia.

Aleksandras I.

(«Viltis».)

IŠ VISUR.

× **Londono gyventojai.** Šių metų padaryta gyventojų suskaitymas Anglijoje ir Valijoje parodo, jog šita šalis turi 36,075,269 žmonių. Bėgiu 10 metų pasidauginta anglų ant 10.91%. Sostapilė gi Londonas turįs gyventojų 7,252,963, arba daugiau už New Yorką ant 2,486,080.

× **Arėlis užpuolė orlaivininką.** Pereitą savaitę prasidėjo didelės orlaivininkų lenktynės Europoje. Keletas su aeroplanais lekia iš Paryžiaus į Ispanijos sostapilę Madridą. Keletas orlaivininkų jau nupuolė žemėn, bet kiti laikosi. Indomus tsitikimas patiko orlaivininką Gibert, kurį jau Ispanijoje ties San Sebastian užpuolė didžiulis paukštis arėlis. Jis nusileido ant aeroplano, paskui inkibo Gibertui į galvą, bet metalinė kepurė neleido suleisti nagų. Antra sykį arėlis vėl nusileido su visu smarkumu ir nusukė tik vieną aeroplano sparną į šoną.

× **Turkijoje cholera.** Konstantinopoliuje pasirodžiusi baisi viešnia cholera. Reikia žinot, jog turkai dar mažiau moka nuo ligų ginties, negu rusai, pas kuriuos tūkstančius žmonių cholera nušlavė.

× **Opi sąžinė.** Iš Brambacho Saksonijoje praneša šiokią tragediją. Tūla moteriškė buvo neteisingai apskųsta vagystėje. Moteriškė tiek susigraužė, kad ūmai išėjo iš proto, pirmiaus nužudė savo penketą vaikelių, paskui ir pati nusižudė.

× **Visasvietinis jurininkų streikas.** Londone išlipinėti atsišaukimai, kurie pataria viso svieto jurininkams buti gatavai pasirengusiems į streiką. Kada bus streikas, nepasakyta.

× **Žuvo orlaivininkas.** Strassburge, Alzacijoje, orlaivininkų lenktynėse nukrito su savo mašina lakūnas Laemtin ir ant vietos užsimušė.

× **Užpuolė ant karalaičio su akmenais.** Netoli Pragos austrų karalaitis France Ferdinandas turėjo nesmagų atsitikimą. Parvažiuojant jam automobiliuje pro čechų kaimą Bukovar iš už kampo pasipylė ant jo lietus akmenų. Karalaitis liko neužgautas, bet užtai šoferui pramušta galva. Ar tai vaikiščių buvo darbas, ar tyčia surengtas didesnis užpuolimas, nežinia. Greičiau, kad tyčia, nes čechai vis dar nemyli Austrijos valdonų. Kaži kada ar pamylės.

× **Lenkų Brazilijoje seimas.** Tolimoje Pietinės Amerikos Brazilijoje, Kuritibos mieste atsibuvo lenkų tenykščio susivienijimo seimas. Seime dalyvavę net 139 delegatai. Matomai lenkų ir Brazilijoje nemenkai stovima. Nutarė: inkurti sujieškojimo lenkams darbo biūrą, inkurti mokyklų kuratoriją, išleisti akcijas budavojimui lenkų tautos namo Kuritiboje, pagaliaus nutarė kreiptis į Šiaurinės Amerikos lenkų «Związką», ar nepriimtu juos kaipo šaką visų lenkų išeivių užsieniuose.

PERŽVALGA.

‖ **Lietuvių kalbos syntaxe.** Vilniaus «Viltis» rašo, jog apie gegužės mėn. pabaigą išeisianti iš-po spaudos lietuvių kalbos syntaxė (santaika) arba tolimesnė gramatikos dalis, parašyta Rygiškių Jono. Didumo būsianti, kaip Kriaušaičio gramatika. Tai būsianti dar tik pirmoji syntaxės dalis. Antrąją dalį autorius žadąs kiek vėliau išleisti.

‖ **Nuolatinė lietuvių aktorių trupa.** Lietuvos laikraščiai rašo, jog susitvėrusi Lietuvoje nuolatinė skrajojančių aktorių trupa, kurią suorganizavęs p. Al. Vitkauskas. Šita trupa važinėsianti po Didžiosios Lietuvos ir Prūsų Lietuvos miestus ir lošianti šiuos veikalus: «Mindaugis», «Prabočių šešėliai», «Genovaitė» ir «Gyvieji nabašninkai».

Pavyzdis amerikiečiams lietuviams, kurie senai butų galėję tokią trupą sutverti, nes čia laisvesnės sąlygos ir kitokia jau publika.

‖ **Iš shenandoriečių parapijonų bylos.** «Darb. Viltis» praneša, jog Shenandoah parapijonai truputį laimėjo: teismo drausmė (injunction) pasiliko numesta, bažnyčia, klebonija ir kapinės pripažinta parapijos savastim ir kuningui nevalia kišties į parapijos valdymą bei rinkimą piningų.

‖ **„Motinėlės" seimas.** «Draugė» paskelbia «Motinėlės sekretorius, kun. A. Kaupas, jog šios draugijos metinis seimas šiemet atsibūsiąs 2 d. rugsėjo, po pietų, ant kampo Roebling ir So. 4-tos gatvių, Brooklyn, N. Y., tai yra Brooklyno priebažnytinėje salėj.

‖ **Vanagaitis neatvažiuos dabar.** Per. num. buvom pranešę, jog atvažiuoja Amerikon Prūsų lietuvių veikėjas, p. J. Vanagaitis. Šioms dienoms vėl iš jo gavome šitokį laiškelį: «Dėlei svarbių priežasčių reikėjo man kelionę **atidėti vėlesniam laikui.** Bet labai prašyčiau per Tamstų laikraštį „Vienybę Liet." mūsų (Prūsų lietuvių) tautiškąjį kilimą, ragindami palaikyti mano leidžiamus laikraščius „Birutę" ir „Allgm. Lit. Rundschau", kurių tikslas — žadinti Prūsų lietuvius tautiškai.»

LAIKAS UŽBAIGTI.

Bene 4 metai praėjo kaip Lietuvos Reikalų Šelpimo Komitetas pasiliuosavo nuo savo priedermių ir išdavė atskaitą su **liekana $65.34** pas išdininką Teofilių Dudą, Philadelphijoj. Komitetas paliko tuos piningus pas p. T. Dudą laikinai, neesant tame laike svarbesnių visuomeniškų reikalų — taip Komitetas tada garsino.

Vėliaus atsirado gana svarbių visuomeniškų reikalų ir Komitetas buvo ragintas vienam ar kitam reikalui tuos piningus paskirti-išsiųsti, bet iki šiolai niekas tame nedaryta. Ir matosi čionai buvusio Komiteto neveiklumas, užmetimas užbaigimo to reikalo. Tegul tik Komitetas paskiria tuos piningus sušelpimui kankinių arba Tautos namams Vilniuje, p. T. Duda, be abejonės, tuojaus išsiųs.

Visuomenė turėtų pasirūpinti ir pareikalauti Komiteto neatidėtinai tą reikalą užbaigti.

P. Mikolainis.

ARGI TAIP?

Paskutiniu laiku daugel pradėta manyti bei rašyti laikraščiuosna apie Susiv. Liet. Amer., jo tvarką, finansus ir tt., bet tuose manymuose ir rašymuose telpa daug netiesos. Ir kodėl taip, lai skaitytojas pats suranda.

Štai, 17 N «V. L.», p. V. K. Račkauskas rašydamas «Žvilgį į Susiv. Liet. Am.» pasakė daug netiesos. Nežinia, gal p. V. K. Račkauskas taip ir suprato, ar tik visuomenę norėjo suklaidinti; bet visgi matoma, kad apie tuos dalykus, apie kuriuos rašė, jų nesuprato ar nenorėjo suprasti. P. V. K. R. išdėstydamas viską į kategorijas, prieina prie «Tėvynės» ūkininkavimo, ir ten tai dalykus pastato visai klaidingai. Pirmiausia su atsidėjimu įžiūrėjo, kad «Tėvynės» vieno numerio sustatymas atsieina 39—28 dol., taigi, nežinia, iškur Račkauskas surado, kad «Tėvynės» vieno numerio tik sustatymas atsiėjo $39—28; gal mano, kad laikraštį sustatė ir jau daugiau nieko prie jo nereikia, visas darbas atliktas ir lėšos, tik už sustatymą; bet visai kitaip yra. P. V. K. Račkauskui yra žinoma, ar gal ne, kad atskaita kas trįs mėnesiai išeidavo; juk ji pati nepasidarydavo, adresų taisymas bei mainymas kas savaitę irgi ima laiką ir tt. Toliaus sakoma: «Už „Tėvynės" spaudą yra mokama po $22.50 ir iki 36.71; į tą sumą, nėra abejonės, ineina ir poperius „Tėvynei". Tuo tarpu

atskaitoje randame, kad „Tėvynės'' spaustuvės reikalams yra pirkta poperiaus už 699.90.» Čia tai jau yra didžiausias apsirikimas p. V. K. Račkausko. Taigi, p. V. K. Račkauskas iškategoruoja, kad už $22.50 ar $36.71 atsieina spauda ir poperius; tuomtarpu «Tėvynei» tik vienas poperius kas savaitė atsieina apie $28. Ir kokiu tai būdu sugalvota, kad už spaudą ir poperių tik $22.50 ar $36.71! Juk tik už vieną spaudą yra mokama $$22.50, o už spaudą ir expediciją, be poperiaus, mokasi $36.71, rods dabar spauda ir expedicija atsieina į savaitę $23. Toliaus žingeidaujama patirti, ką daro spaustuvė su tokia daugybe poperiaus, kad viename bertainyje tapo užmokėta už poperių net $699.60, ir matomai manoma p. V. K. R., kad tiek išmokama už poperių kas bertainis; bet ne. Argi negali atsitikti, kad poperius buvo pirkta ir naudojama apie pabaigą vieno kvartalo ir už jį užmokėta tame pačiame kvartale, o pasiliko jis naudoti kitame kvartale? Ir tokiu būdu, viename kvartale užsimoka už poperių apie kokiam poriui kvartalų ar ir daugiaus. Bet, kad p. V. K. Račkauskas butų peržvelgęs visų metų atskaitas ir radęs, kad kas kvartalas buvo išmokėta už poperių 699,60 dol., tada gal but parašęs teisingiaus ir neklaidinęs visuomenę, taip kaip dabar yra padaręs. Velytina p. V. K. Račkauskui iškategoruoti, kiek «Tėvynei» reikia poperiaus į metus ir pereiti atskaitas, tada suras kiek turėjo buti išmokėta už poperių ir kiek yra išmokėta pagal atskaitas, («Tėvynei» reikėjo poperiaus kas savaitė apie 18 rėmų, rėmoj 27 svarai, už svarą 4¼c.). Manoma V. K. R., kad tai pašaliniams darbams buvo sunaudota tiek poperiaus, ir kad «Tėvynės» išleidimui nereikėjo poperiaus ir už tuos pašalinius darbus turėję ineiti į išdą pagal poperių apie $2000! O tuo tarpu mato, kad atskaitoje nėra už jokius pašalinius darbus ineigų. Gal V. K. R. dar nežino, kad Pildomosios Tarybos atskaitoje niekad nebuvo ineigos už pašalinius darbus ir dabar nėra, ir ant toliaus nebus; tos ineigos tilpsta administratoriaus atskaitoje «Tėvynėje» kas trįs mėnesiai.

Dar kaslink savų darbų, kad jie buvo atiduoti svetimoms spaustuvėms. Tuom laiku namieje statėsi konstitucija Susiv., ir buvo rengiama spaustuvė perkėlimui į New Yorka, o spaustuvės išrengimas į kitą miestą, tai ne stubos rakandai; užtad ir visus savuosius darbus negalima buvo atlikti, o kurių tuom laik buvo gana daug.

Ant galo p. V. K. Račkauskui inpuolė į akį, kad pagal atskaitas, išdininkas apmoka rendas, už spaudą, algas darbininkams, ir tt., o administratoriui duota net $775 spaustuvės reikalams, ir už ką? Reikėtų būt V. K. R. gerai žinoma, kad «Tėvynė» tapo perkelta iš Bostono į New Yorką ir išeidinėjo New Yorke, o perkeliant laikraštį iš vieno miesto į kitą, antrą kliasą negalima perkelti išsiuntinėjime laikraščio; reikia ją gauti taip kaip naujam laikraščiui; be antros kliasos išsiuntinėjimas labai brangiai atsieina; tad tas pats atsitiko ir su «Tėvynė»; o antros kliasos siuntinėjimo negavome apie 12 savaičių; kožną savaitę be antros kliasos reikėjo mokėti apie po $80 už siuntinėjimą; tad reikėjo išduoti daugiaus ne kaip $775. Štai kam buvo duota administratoriui $775. Taip ir visas tas «Žvilgis» p. V. K. Račkausko paremtas nežinia ant ko.

Taigi, tokie rašytojai, kurie rašo apie dalykus sau nežinomus, velytina, kad pirmiau rašymo, pasiklaustų pas ypatas maž-daug žinančias apie tokius dalykus, ir rašytų pagal tai, tada nesuklaidintų visuomenę taip daug.

S. Astramskas,
„Tėv.'' administratorius.

IŠ KOOPERACIJŲ GYVENIMO.

«Vien. Liet.» 20 N, p. Vargomatis dailiai apipiešia kooperacijų klausimą, kur pamini ir Lawrence, Mass. lietuvių kooperaciją. Apie ją aš dar nuo savęs keletą žodžių pridėsiu.

Lawrence'o kooperacija gyvuoja jau antri metai. Pradėti buvo labai sunku. Pirmiausiai uždėjo mėsos krautuvę. Jau iš karto pasirodė kad dėl tokio nemažo skaitliaus vartotojų mėsa negali sutilpti į vieną krautuvę. Prisėjo inkurti į vieną krautuvę, ką nieko nelaukdami mus lietuviai ir padarė. Tapo uždėta antra mėsos krautuvė kitame miesto šone, supirkta buvo viskas, ko tik reikėjo: ledaunios, arkliai, vežimai etc. Teisybė, piningus visus indėjo į krautuves, kurie tik buvo kooperacijos narių sumokėti. Ir viskas gerai ėjosi.

Netoli antrosios kooperacijos krautuvės buvo didelis fabrikas —Arlington Mills, kur dirbo daugybė lietuvių. Ant nelaimės, fabrikas sustojo. Tada lietuviai pradėjo išvažinėti kitur ir kaikurie iš jų išvežė kooperacijai po kelis ir kelis desėtkus dolerių. Suprantama, tas kooperacijai uždavė nemažą smūgį. Antrasis štoras pradėjo nebeapsimokėti ir reikėjo į aną pridėti iš pirmojo štoro. Ilgainiui pasirodė, kad jis laikyt visai nebeapsimoka. Todėl jį pardavė — atpirko lietuvis su latviu arklį, vežimą ir kitką. Pasiliko prie pirmosios krautuvės 2 arkliai ir 2 vežimai.

Išrodė, jog kooperacijai užeis sunkios dienos. Vienok nieko tokio nebuvo. Kaip girdėjau nuo paties krautuvės gaspadoriaus, kooperacija labai gerai stovi. Vienas tik negeras pas mus paprotis, — tai davinėti ant kningučių prekes. Kitų yra tiek daug inimta, kad nėra ką nei tikėtis, jog kadą-nors sugrąžis skolą. Šiaip kooperacija gražiai gyvuoja ir parodo, kad jos visur gali užsilaikyti.

Beje čia dar paminėsiu, jog Lawrence'o draugijos rengia statyti savo svetainę. Rods čia bus nevisai ant kooperacijos pamatų, bet ir netoli nuo to. Čarterį turi išsiėmę jau nuo 1907 m. Panašiai rodos galėtų sau lietuviai pasistatyti sales visuose miestuose, tik reikia drąsiai ir energiškai imties už darbo, o užvis labiau broliško sutikimo ir susiklausimo vieni kitų.

J. Žukauskas.

LAIŠKAI IŠ LIETUVOS.

Dobrovolė, Suvalkų gub.

Gerbiamasis tautieti!

Senai, senai nuo jumis laišką skaičiau; turbut nerašote; bet aš jūsų negaliu užmiršti...

Rasi aš negaunu laiškų, nes pas mus Lekečiuose yra naujas «cenzorius» netinkamų laikraščių; juos konfiskuoja. Tadėl mažir jūsų laišką sukonfiskavo. Man «Vien. Liet.» daug numerių prapuolė. Tuomi cenzorium yra mūsų klebonas. Užtai męs dabar nemaloniai žiūrime. Žinoma, jisai norėjo užginti, kad visai jo parapijoje nebutų girdi «bedieviškų» laikraščių; bet matydamas, kad su vyrais nieko nelaimės, tai nors moteris pradėjo visaip gązdinti, kad nepriims išpažinties. Tai, tos norėjo net atsakyt, kad nesiųstų mums laikraščių; bet nežinojo, kur kreiptis; tai liepė, kad jisai pats parašytų į redakcijas, — sako: tegul jau nesiunčia. Tai mažir jums ką-nors panašaus galėjo parašyt. Nepaklausykit; jeigu būsite taip malonųs, meldžiu pratęskite man gerbiamojo «Vien. Liet.» laikraščio siuntinėjimą; ale ant mano vardo, nes per raštinę gali aitvaras išnešti.

Tas laikraščių priešas, mūsų klebonas per kokią nežinau šventę Amerikos visus laikraščius pavertė už nieką; sako, tenai nėra anei vieno gero rašėjo; sako, kur Lietuvoj žalmarges ganė, o kaip nuėjo Amerikon, tai kaip užsidėjo skrybelę, tai pastojo rašėju, o esą neturėdamas jokio mokslo kaip galįs ką naudingo parašyt dėl žmogaus.

Tai mažu galėtumėt parsiųst tų skrybelių, tai ir męs būtume rašėjais.

Kitas didelis laikraščių priešas, būtent Dobrovalės vaitas Feliksas Bojanauskas jau nebe vaitu; atsisakė, ba labai slogos spaudė tai negalėjo iškęst; tai dabar išeina į Aleksotą už valsčiaus raštininką. Koloniją pardavė Zizui su Silinų Vilčinskiene. O dabar vaitu iš Lekečių Petrikas.

Su guodone,

N. N. ir N. N.

Kaip matyt iš šito laiško, tad Dobrovalės vaitas, Bojanauskas kuris valstiečius įvairiais būdais ir intrigomis spaudė kaip geležinė pirštinė; kuris buvo intariamas kaipo valdžios apmokamas šnipas ypatingai revoliucijos laikuose, — skundė valstiečius ir per jo pasidarbavimą daugumas pateko kalėjiman, kiti į Ameriką pabėgo; tad nors ir buvęs «ištikimas» valdžios tarnas, — bet, kad tiek biaurybių ir nesmagumų pačiai valdžiai pridirbo, — todėl ji pavarydama nuo vaitystos, liepė atsisakyti. Na ir baisūsis Bojanauskas, jau nėra daugiau Dobrovalės vaitu. Rods valdžia savo sėbro neužmiršdama, davė Marijampolės paviete, Aleksote, už gmino sekretoriaus vietą. Dobrovalės vaitu pastojo buvęs kandidatas Fertikas. Jisai sykį jau yra buvęs vaitu, t. y. 16 metų atgalios prieš užstojimą Bojanausko, kuris ir ikšiam laikui viešpatavo. Dabar dobrovališkiai galės liuosiau atsikvėpti. Fertikas yra tikras lietuvis, o Bojanauskis buvo be tautos, — nes nors Lietuvoje gimęs ir augęs, bet laikėsi save už lenką, tai maskolių ir kartais lietuvį, taip kaip cigonas, kur jam geriau prisiėjo taip mokėjo pasirodyti. Nedyvai, kad toksai kosmopolitas ir buvo be širdies ir sąžinės. Kurie geriau žino, tad tvirtina, kad Bojanauskas ir 1906 m. prisidėjo prie išplėšimo valsčiaus kasos ir sudeginimo kanceliarijos, su reikalingais dokumentais, o suvertė visą bėdą būk tai reveliucijonieriai padarę. Teisybė turi viršų.

Žaliukas iš Panemunės.

UŽMIRŠTIEJI DVASIOS MILŽINAI.

Turime kuningų, mokytojų, advokatų ir kitokių mokslo vyrų. Jie platina Lietuvoje apšvietimą, rūpinasi šalies gerove, kelia tėvynę augštyn. Matome męs tuos augščiau iškilusius veikėjus, žinome jų vardus, gerbiame juos. Bet tebėra tarpu mūsų daug vyrų, moterų, kurių vardų viešai niekas nemini, niekas nežino, o kurių darbai yra daug svarbesni, daug brangesni už ne vieno iš pragarsėjusių mokslinčių. Tais nežinomais tėvynės veikėjais esti dažnai prasti, bemoksliai kaimiečiai, tėvai, motinos tų kuningų, advokatų, mokytojų, daktarų, kuriuos męs garbiname, o kurie, tiesą pasakius, dažnai mažiau būna verti garbės už jų pasauliui nežinomus tėvelius. Lengva kuningui, advokatui, daktarui dirbti tėvynės dirvoj, kad tėvai juos pastatė ant kojų, pasirūpino suteikti jiems tinkamą mokslą.

Bet kokios milžiniškos dvasios tvirtumo, kokio savęs išsižadėjimo, kokio gilaus tėvynės reikalų supratimo reikia ne kartą tėvui, motinai, beleidžiant vaikus į mokslą! Ūkis menkas, ineigų — maža; kaimynai, geriau gyvendami, kaip tik galą su galu suduria, paaugusius vaikus bugdina į Ameriką, o čia žiūrėk, iš to mažo ūkio vienas vaikas išėjo į kuningus, kitas lieka daktaras mergaitė taisosi į mokytas...

— Nebent jiems aitvaras neša — kalba kaimynai — kaip jie gali tesėti! Tesėtum, brolau, ir tu, kad tokią augštą dvasią turėtum, kaip anie, kad taip gyventum, kaip anie. Išsižadėti visokių smagumų, nedavalgyti, nedagerti, nedamiegoti, dirbti, kiek tik yra vieko, rinkti skatiką prie skatiko, neniekinant nei mažiausios progelės pelnyti... ir vis tai tam, kad išleidus sūnų, dukterį į mokslą, kad suteikus vaikams apšvietimą, kad užauginus tėvynei naudingesnių darbininkų — štai sekretas daugelio tėvų, motinų, davusių Lietuvai garsių veikėjų.

Bet tam sekretui reikia būti dvasios milžinu; tokiems dvasios milžinams iš bemokslių kaimiečių pridera kuodidžiausia meilė ir pagarba.

Nesenai mirė Marijampolėje viena tokia bemokslė-kaimietė, **Rožė Draugelienė.** Nors nemokėjo nei rašyti, nors visą amželį praleido sunkiuose juoduose varguose, dvasios augštumu ji pralenkė mokytesnius už save, darbais pelnė amžiną atminimą.

Prasto ūkininko dūktė, dar visai maža liko Rožė našlaitė, augo be tėvo, be motinos, vargdama prie pamotės sunkų vargelį. Ale toji sunki gyvenimo mokykla buvo gerai mergaitei ne be naudos: išlavino gailestingą ir prakilnią širdį, išmokino kantrumo, tvirtumo, nuolaidumo, sustiprino tikėjimą, taip kad ji visą amžį buvo karšta katalikė, darbšti, nemėgstanti puoštis, prasta, be jokios puikybės moteriškė.

Ištekėjusi už kaimo mokytojo, ačiu nepaprastiems dvasios gabumams, Rožė turėjo didelę intekmę į savo vyrą. Pati būdama bemokslė ji gerai suprato mokslo reikalingumą ir visą savo gyvenimą rūpinosi, kaip nepalikus vaikų be tinkamo apšvietimo. Ačiu jai ir tiktai jai (kaip liūdyja žinantieji arčiaus šeimynos santykius) visi jos vaikai baigė ir baigs augštesnes mokyklas. Vyriausias sūnus, kuningas Vladislovas pabaigęs 5 kliasas Marijampolės gymnazijos ir Seinų dvasiškąją seminariją, yra plačiai žinomas nenuilstantis veikėjas bažnyčios ir tėvynės dirvoj.

Kitas sūnus, pabaigęs Marijampolės gymnaziją, mokinosi Maskvos universitete į gydytojus. Jauniausias gi dar tiktai kliasas teeina. Dukterų taipgi nepaliko be mokslo: vyriausioji, pasimokinusi išpradžių siūti Vilkaviškyj ir Marijampolėj, ėmė rengtis į augštesnį mokslą. Gavusi 4 kliasų išmokimą, mokinasi Varšavoj kursuose, nori likti gera mokytoja.

Kita pabaigė gymnaziją ir rengiasi įstoti kur į augštesnę mokyklą. Trečia jau 4 kliasoj «Žiburio» progymnazijoj; jauniausioji telanko dar tik pradinę «Žiburio» mokyklą Marijampolėje. Žinant, jog dovanai mokslo negaunama, jog mieste vaikų laikymas brangiai atsieina, sunku tiesiog suprasti, kokiu būdu neturtingas liaudies mokytojas padarė tiek, kiek nestengtų nei gerai pasiturintis ūkininkas. Ir nebūtų padaręs kaip pats pripažįsta, kad ne žmona, a. a. Rožė; jos karštas troškimas duoti vaikams, kiek galint, daugiau apšvietimo, josios valios tvirtumas pergalėdavo visokias kliūtis; tyli, kantri, darbšti, pilnai išsižadėjusi savęs, ji kvėpte, rodos, kvėpė ir į vaikus troškimą kilti augštyn, išsižadėti žemės niekniekių, kad tik galėtų tesėti mokslus išeiti, likti gerais, padoriais, mokytais.

Stebėtina buvo tos bemokslės moteriškės tėvynės meilė ir rūpestis indiegti ją vaikų širdysna. Persekiojimo metuose, kada kitos motinos bijodavo ištolo lietuviškų laikraščių, Draugelienė ne tiktai jų vaikams nedraudė, bet pati su pamėgima klausė skaitant „Aušrą'', „Tėvynės Sargą'' ir kitus Prūsuose leidžiamus raštus. Po «laisvės metų», atgavus spaudą, atsiradus draugijoms, ji visados buvo uoli darbininkė, nenuilstanti kalbintoja šviestis, rūpintis tėvynės gerove.

Kaimynas.

(Iš „Šaltinio''.)

IŠ GEGUŽINĖS.

Pilkais debesimis dangus apsiniaukęs, keliais ir keliukais iš prekymečio žmonės namo važiavo, aš taip-pat namo ėjau. Buvo šlapia, tyžu ir slidu, tik aš to šlapumo neikiek nejutau; šios dienos įspūdžiais buvau labai užimtas ir nors kuotoliausiai norėjau eiti ir mintimis leisti, kiek jos nori darbuotis ir gyvenimo skriaudas su skausmu svarstyti. Minčių verpete buvau paskendęs ir negirdėjau nei žmonių kalbų, nei girtuoklių dainų, nei dūzgenimo ratų, tik dirbo stipriai širdies revoliucija ir kilo gilios ir skaudžios mintįs.

Ši diena laiminga ir sykiu nelaiminga; daug ji sukėlė naujųjų minčių, daug ji suteikė paslėptų žinių. Mintįs taip graudžios, aiškios ir karštos virė ir dirbo mano galvoje; atsiminiau ryto augštus jausmus ir kaip saldžios mintįs džiugino širdį ir kaip gimdė meilias ir puikias svajones, kada draugės buvau kviestas ant gegužinės; maniau kad po pietų darbininkai susieisme, padainuosme, pašoksme ir pasišnekėsme, bus merginos darbininkės ir susipratę inteligentės, meilios, geros, nors kelias valandėles būsime broliais, seserimis, artimais draugais, visi surišti brolybės jausmais.

Prieš pietus sau vienas po laukus vaikštinėjau apie broliškumą, apie dorą ir meilę svajojau ir šaukiau į gamtą: Meilės, duok meilės, idėališkos meilės!!! Ištikrųjų tikėjau, kad po pietų gamta mano liūdną šauksmą išgirdus, duos man paragauti tos broliškos meilės.

Mano akyse broliai-darbininkai stovėjo, su kuriais sykiu plačiu vieškeliu ėjome į gegužinę. Kada pradėjo lyt, jie norėjo grįžti; bet aš perkalbėjau, kad eitu, kad bus gražu.

Atėję radome keletą panelių ir mokinių; vieta plačioje dvaro daržinėj, tikrai darbininkiška. Mano draugas uždainavo darbininkiškas dainas, nors ir nebuvo kas gerai pritartų, nors ir nekaip ėjo dainos, bet vis buvo linksmu, kol ponybės nebuvo.

Paskui ėmė rinktis panelės ir ponai, griežėjai ėmė krakoviakus griežti, o ponaičiai ir panelės ėmė šokti; darbininkams pasidarė ilgu ir jie mane namo vadino. Mums pasidarė labai neramu.

Atvažiavo panelės, apie kuriąs męs tankiai šnekėdavomės, kuriąs męs jau skaitėme už geras lietuvaites, už susipratusias draugės, su kuriomis senai pasižinome; ir tos mūsų «gerosios» mūsų nepasveikino, pagailėjo joms rankos. Mums pasirodė, kad jos mus nekenčia, nori kad išeitumėm. Kas gali bedrįsti su jomis šokti?.. Juk męs ir nemokam poniškų šokių... Jos... tokios puikios, gražios, ar tai gali šokti su prastais darbininkais... Ar gali jos mus pripažinti už brolius...kvailiai tegali geisti lygybės. Jos gražios ir šviesios, puikiai pasirėdę džiaugėsi gamta, augštus ir meilius daiktus svajoja, jų veidai žydi rožės rausvumu, žydi jaunybės meilės žiedais, jautrios, gyvos, lengvos. O męs darbininkai nuo prasto valgio, nuo darbų, suvargę, nuo sunkių ligų, nuo karčių vargų, esame suvytę, pajuodavę, kanapėti ir rauplėti, biaurus pažiūrėti, varge užauginti, daug perkentėję, be dailos, be mokslo, be nieko... Juk tokią panelę visi ponai išjuoktų jeigu ji su tokiais užsiimtų.

Jos moka meiliai-saldžiai pašnekėti; o męs juodadarbiai, neišlavinti, stačiukai...

Jos kvėpia parfumais, pijonkų kvapais; o męs darbininkai tiktai prakaitu smirdame... Kaip męs galime būti sykiu su jomis?.. Juk męs nėsame verti, kad mums ranką paduotų... Jos, tokios gražios, o męs tokie biaurųs... Ar gali jos kęsti mus akyse?.. Juk jos turi daug ir gražių ponaičių, yra iško ir pasirinkti.

Namo ėjau mintimis turtingas. Mano krūtinėje skausmų audra siautė, jausmų milijonais širdis bangavo. Rodėsi man, kad kątik dabar esu užgimęs ir dar pirmą kartą svietą pamatęs; buvo gaila kad lig šiol jo nepažinau: supratau kad viskas ką seniau maniau ir ką jaučiau tai buvo klaida, tai sapnas. Tada supratau kad męs darbininkai tikrai nelaimingi, kad negalime laukti kad kas nors mus užjaustų, suprastų, kentėti ir kovoti padėtų. Mūsų mergelė, mūsų numylėtoji — tai kova už būvį; męs turime žūti kad kiti gyventų; mūsų linksmybė, tai ašaros, kančios ir kruvinos žaizdos... Męs turime būti nuo laimės atskirti, mums meilė — nuodėmė; męs esame priversti būti bemeiliais, beširdžiais, šiurkštuoliais...

Nepajutau, kaip namo parėjau. Namie pavalgęs tuojau guliau ir laukiau rytojaus, laukiau ką toliau man likimas pasakys. Per medžių lapus vėjas smarkiai ūžė, langenyčias bildeno ir buvo saldu ir ramu miegoti...

Jovaras.

Oscar Wilde.

ARTISTAS.

Vieną vakarą jo sieloje pakilo noras iškrėsuoti paveikslą **Džiaugsmo kuris užsilieka ant Valandėlės.** Ir jisai išėjo į platųjį pasaulį jieškoti bronzo. Nes

tiktai bronze jisai ir tegalėjo mintyti.

Bet visas viso pasaulio bronzas buvo kažin-kur dingęs, visame pasaulyje niekur negalima buvo rasti bronzo, išskiriant tiktai tą bronzą, iš kurio buvo padaryta paveikslas **Skausmo kuris esti Amžinai.**

Dabar gi jisai pats turėjo šitą paveikslą ir, iškrėsuotą paties rankomis, ir padėjo jį ant kapo vieno daikto, kurį jisai savo gyvenime mylėjo. Ant kapo mirusiojo daikto, kurį jisai labiausiai mylėjo, jisai pastatė šitą paties iškrėsuotą paveikslą, idant tatai būtų kaipo meilės ženklas žmogui, kuris nemirė, kaipo gailesčio symbolius žmogui, kuris gyvuoja amžinai. Ir visame pasaulyje nebuvo jokio kito bronzo, išskiriant tiktai bronzą šitojo paveikslo.

Ir jiesai paėmė paveikslą, kurį jisai iškrėsavo, indėjo jį į didį žaizdrą, ir atidavė liepsnoms.

Ir iš bronzinio paveikslo, **Skausmo kuris esti Amžinai** jisai iškrėsavo paveikslą **Džiaugsmo kuris užsižieka ant Valandėlės.**

Menkutis.

Tolstojaus mokslas apie Dievą.

Pažinimas Dievo užima visus žmones. Dėlto, kad gyvenimas butų geras ir malonus žmogui reikia gyventi dėl Dievo, ir pagal jo prisakymus. Bet dėl to, kad gyventi dėl Dievo pagal jo prisakymus, reikia žinoti, kas tai yra Dievas ir kokie yra jo prisakymai. Dievas, kaip sakyta evangelijoje, yra dvasė, ir jo nieks niekados nematė. Jis yra pas mus visus, kaipo gera dvasė. Todėl tai męs Dievą ir vadiname Tėvu. Prisakymas Dievo yra tiktai vienas, kad męs mylėtumem artimą, kaipo patsai save. Dėlto, jeigu męs mylim artimą, tai męs išpildom Dievo valią ir daromės sūnumis Dievo. O jeigu męs nemylime artimo, tai męs atsitraukiam nuo Dievo ir esame nebe sūnumis jo. Dievas yra meilė tarp žmonių ir jo prisakymas yra mylėti visus žmones.

Petras K. Mingilas.

KĄ SAKO TOLSTOJUS APIE GĖRIMĄ.

(Tąsa.)

	akrų	javų bušelių
Anglija	2,590,000	310,000,000
Francija	3,500,00	80,000,000
Vokietija	3,900,000	20,000,000
Rusija	15,000,000	130,000,000
Italija	2,250,000	12,600,000
Ispanija	3,000,000	13,454,000
Austrija	5,000,000	81,000,000
Belg. su Hol.	2,300,000	800,000
Skandinavija	1,300,000	39,000
Ruminija	2,000,000	400,000
Jung. Vals.	1,700,000	40,000,000
Piet. Am.	3,000,000	50,000,000
Egyptas	2,000,000	45,000,000
Indija	940,000	110,000
Išviso akr.	46,440,000	buš. 788,110,000

Tolstojus taipgi priešas rūkimo. Jisai išdėsto, kad milijonai akrų žemės klokso užimti vien tabako auginimu. Tolstojus kalba, jog tie milijonai žmonių, kurie šiandien apdirba tuos žemės plotus, jeigu užsiimtų naudingu darbu, tai atneštų draugijai milijonus pelno, o dabar tie žmonės, kurie alkoholio ir tabako laukus dabina, netik neneša draugijai pelno, bet jie dar palaiko didelę pragaištį; produkuodami alkoholį jie palaiko dvasios vergiją ir didina armijas girtuoklių, džiovininkų, bepročių, o iš tų žmonių visados paeina vagis, razbaininkai, plėšikai ir kitokie iškrypėliai. Toliaus, tam pačiam veikale Tolstojus kalba: «Visada iš surašo pasmerktų kriminalistų nusidėjėlių pasirodo, jog 9/10, tai yra devyni iš dešimties prasikaltėlių esti padaryti iš girtuoklių žmonių. Kad iš degtinės gėrimo išeina didžiausi dalis biaurių darbų, visuaiškiausiai parodo tas faktas, jog Amerikos valstijose, kuriose būna uždrausta pardavinėti degtinę ir kitokius gėralus, kriminalistų prasikaltėlių daug mažesnis skaičius; jis dikčiai sumažėjo. Nebeatsitinka tenai taip tankiai nei vagystės, nei išpiešimai, nei žmogžūdystės, o kalėjimai stovi beveik tušti. Kita pasekmė svaiginančių gėralų yra — žmogaus sveikatos sunaikinimas. Neveizdint jau ant to, kad iš girtuoklių žmonių atsiranda labai sunkios, prie vienų tiktai girtuoklių limpančios ligos, kurios užsibaigia mirčia, patėmyta dar kad girtuokliai, kurie apserga paprastomis ligomis, daug sunkiau serga, negu tie, kurie niekad neragauja svaiginančių gėralų. Blaivus žmogus, katras nėra ragavęs svaiginančių gėralų, visados greičiau galima išgydyt iš sunkios ligos; o žmogus, kuris girtuokliauja, labai sunku yra daktarams gydyt, ir daug yra tokių ligų, nuo kurių girtuoklio visai negalima išgydyti, dėlto, kad jo kraujas užnuodytas alkoholiu kaip va: džiovininkų, bepročių, visai negalima išgydyt, jei vartoja alkoholį; ir tik tada juos galima išgydyti, kai jie atsisako nuo svaiginančių gėralų ir nebegeria degtinės, o kartu neberūko ir poperosų nei pypkės. Žmonės gerdami degtinę, pasidaro dvasiškai silpni ir sunykusio proto.»

Alkoholis yra chemiškas padaras; jis turi 52.67 dalių karbono, 12.90 dalių hydrogeno, 32,43 oxygeno. Seniaus chemistai tikėjo, kad po mažą truputį alkoholio vartojant, nieko nekenkią žmogaus organizmui; bet dabar chemijos mokslas patyrė, kad alkoholio vartojimas, kadir mažas, duoda žmogaus organizmui nesveikatą. Daugumas žmonių datiki, kad reikią gerti degtinės per šaltį bei išvažiavus į kelionę; ir daugumas nemokytų žmonių taip daro: kad šaltis paima tuojaus skubinasi išgerti degtinės čerką, — girdi, yra sveikiau viduriams, kraujas užkaistąs. Tokie žmonės labai klaidingai mano apie alkoholį ir niekad nesiklausia mokytų vyrų, kurie pasišvenčia vien tyrinėjimui chemiškų elementų kaip alkoholio, taip ir vandens, oro, etc. Mokytų žmonių visada reikia klaustis rodos visokiuose reikaluose. Chemistai jau nuo keleto desėtkų metų išbandė tyrinėjimais, jog alkoholis turi didelius nuodus ir tie nuodai kai ineina žmogaus organizman, padar. kraujo judėjimą, tai yra žmogų šiluma pagauna nors didžiausiame šalty; o ta šiluma, katra išeina iš žmogaus, daugelį atima iš žmogaus sveikos spėkos. Tankiai tas atsitinka ir jau chemistai datyrė, kad girtuoklis ant 3 laipsnių šalčio mirsta pirmiaus, negu blaivas. Yra patirta Lietuvoje, kad kaimiečiai, bevažiuodami iš turgaus girti, kojų ir rankų pirštus greitai nušąla, visai prie mažo šalčio. Vienas ūkininkas pasakojo Lietuvoj, jis niekad alkoholio nebuvęs vartojęs savo gyvenime; tankiai jis pasijuokdavo iš tų kaimiečių, kai jam važiuojant iš turgaus sakydavo, kad reikia degtinės už 15 kapeikų išsiraut, tai šilčiau žmogui važiuot namo; jis žmogus niekad nenušąląs nei kojų nei rankų ir niekad nemanąs, kad degtinė gali priduoti šiektiek šilumos. Taip, jis vieną sykį, bevažiuojant iš turgaus pamėginęs išgert mažai, tik už 15 kapeikų degtinės, kad patirti ar teisybė, jog degtinė, duoda šilumą. Taip jis ir padaręs. Bet parvažavus ūkininkui namo, jis pastebėjęs, kad jam kojos nušalė, nors kitais kartais jis važinėdavęs dar didesniame šalty ir su tais pačiais batais, ir niekad kojų nenušaldavęs. Matome, kad degtinė netik nepriduoda šilumos, bet greičiau užtraukia šaltį ant keliauninko ir, greičiau žmogų sušaldo, negu sušildo. Mūsų priedermė yra stoti į eilę ir kovoti prieš alkoholį bei naikinti jį visur ant visados, ar krikštynose, veselijose, baliuose, kur tik nebūt — kalbėkime: «nereikia, nereikia alkoholio.»

Tolstojus kalba: «Kas tu esi, mielas skaitytojau, ar jaunikaitis, kuris dar tik ruošies gyveniman, ar užaugęs žmogus, kuris turi jau gyvenimo vietą — šeimyną, vaikus, moteris, ar pasenėjęs žmogus, kuris netrukus turėsi išduoti savo gyvenimo apyskaitą — turtingas ar beturtis, augštas ar menkas — kas tu esi — negali stovėti tarp dviejų: arba kariauti prieš girtuoklystę, arba ją platinti — Dievui tarnaut arba mamonai.»

(Da bus.)

Mikas Stakėnas.

AMERIKOS SOCIALISTŲ LAIKRAŠČIAI.

Anglų kalboje Amerikoje išeina vos trįs dienraščiai: Chicago Daily Socialist (207 W. Washington st. Chicago), New York Call (409 Pearl st New York) ir The Daily Register (Lead, S. D.).

Savaitiniai anglų kalboje:

Cotton's Weekly, Cowansville, Quebec, Canada.

The World, 523—17th st. Oakland, Cal.

Chrictian Socialist, 56 E. Randolph st. Chicago.

Appeal to Reason, Girard, Kan.

Farmers' Juornal, Abilene, Texas.

The Bakers' Journal, 212 Bush Temple, Chicago.

St. Lous Labor, 966 Chouteau Ave. St Louis, Mo.

Montana News, Helena, Mont.

The Laborer, 401 Main st. Dallas, Texas.

Toilers' Defense, Coal Dale Pa.

Social Democratic Herald, Brisbaine Hall, Milwaukee, Wis.

The Western Clarion, Vancouver, British Columbia, Can.

The Miners' Magazine, 605 Railroad Bldg. Denver, Colo.

The Cleveland Citizen, 310 Champlain Ave. N. W. Cleveland, Ohio.

The Pioneer, Indiana Bldg. Oklahoma City, Okla.

The Prolocutor, Garden City, Kan.

The Findlay Call, Findlay, O.

Welch's Weekly, Wichita, Kan.

The Comrade, 122 W. 12th st. Erie, Pa.

The Enterpriser, 419 S. 11th st. Lincoln, Neb.

The Coming Nation, Girard, Kan.

Mėnesiniai anglų kalboje:

International Socialist Review, 118 W. Kinzie st. Chicago.

The Progressive Woman, 5445, Drexel Ave. Chicago.

The New Era, 184 S. High st. Columbus, O.

The Little Socialist, 15 Spruce st. New York.

The Free Press (pussavaitinis), P. O. Drawer 622, New Castle, Pa.

The World's Referee, 713—1st st. Seattle, Wash.

Hope, 5110 W. Madison st. Chicago.

Svetimtaučių dienraščiai:

Vokiečių — Chicagoer Arbeiter Zeitung, 406 N. Clark st. Chicago.

Vokiečių — Volks Zeitung, 15 Spruce st. New York.

Vokiečių — Tageblatt, 613 Callowhill st. Philadelphia, Pa.

Čechų — Spravedlnost, 1825 S. Loomis st. Chicago.

Čechų — Americke Delnicke Listy, 4032 Broadway, Cleveland, Ohio.

Žydų—Forward, 175 E. Broadway, New York.

Lenkų — Dziennik Ludowy, 959 Milwaukee Ave. Chicago.

Svetimtaučių savaitiniai:

Vokiečių — Arbeiter Zeitung, 966 Chouteau Ave. St Louis, Mo.

Vokiečių — Vorwaerts, 15 Spruce st. New York.

Vokiečių — Die Wahrheit, Brisbane Hall, Milwaukee, Wis.

Lenkų — Robotnik, 416—6th st. New York.

Slovakų — Rovnost Ludu, 679 Loomis st. Chicago.

Slovėnų — Proletarec, 2146 Blue Island Ave. Chicago.

Italų — La Parole Dei Socialisti, 874 Blue Island Ave. Chicago.

Žydų — Arbeiter Welt, 739 W. 12th st. Chicago.

Finnų — Raivaaja, 392 Main st. Fitchburg, Mass.

Finnų — Toveri, 10th ir Duane sts. Astoria, Ore.

Finnų — Tyomies, Hancock, Mich.

Francūzų — L'Union des Travailleurs, Charleroi, Pa.

Ungarų — Elore, 1528—2nd Ave. New York.

Latvių — Strahdneeks, 28 Broadway, So. Boston, Mass.

Lietuvių — Kova, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Norvegų — Gaa Paa, 415 Cedar Ave. Minneapalis, Minn.

Kroatų — Radnicka Straza, 1800 S. Center Ave. Chicago.

Žydų — Die Zunkunft, 141 Division st. New York.

Švedų — Svenska Socialisten, 330—7th st. Rockford, Ill.

Pastaba. Pasirodo, kad daugiausiai socialistiškų laikraščių išeina iš Chicagos ir New Yorko Indomu dar, kad anglų socialistų partija, kuri šį surašą paduoda, lietuvių laikraštį «Kova» sako ėsąs... latvių, ir jos adresą paduoda labai seną. Matomai, lietuviai socialistai nelabai rūpinasi save pasivadinti lietuviais, jei jie socialistų partijai niekados apie tai neprimena.

Kaupas.

Iš Amerikos.

Elzės Siegel tragedijos atbalsis. Chicago, Ill. iš vietinės misijos tapo pranešta policijai, jog pas vieną skalbėją slapčiai gyvenąs garsus žudikas Leon Ling, kuris anuomet New Yorko «čainitaune» nužudė mergaitę Elze Siegel, ir kurio paskui policija išjieškojo po visą Ameriką Europą ir Aziją. Policija dabar krečia visoje Chicagoje kiekvieno chiniečio gyvenimą.

Išvažiavo chinams laikraščių leisti. Iš San Francisko išvažiavo į Chiniją keletas Amerikos laikraščių leidėjų, kur Šanhajaus mieste jie žada inkurti keletą laikraščių, kurie būsią spauzdinami podraug chinų ir anglų kalbose.

Legališkai turės dvi pačias. Keistas prietikis išpuolė vienam amerikonui, Petrui Sharp, kuris dabar gyvena Pittsburge, Pa. Jisai po didžiojo Chicagos gaisro 1871 m., manydamas, kad jo moteris su vaikais pražuvo ugnyj, apsivedė su kita. Štai po 40 metų atsirado jo pati, sūnus ir duktė. Dabar jisai gavo pavelijimą gyventi su abiem pačiom ir visą tą šeimyną užlaikyti.

800 studentų streikuoja. Ohio Northern universitete išėjo į streiką 800 studentų, kaipo dėl protesto, kam profesoriai pašalino 9 studentus už kumštynių (pugilizmo) sportą.

Lenkų parapijoje skerdynės Cleveland, O. vietinėje Šv. Kazimiero parapijoje įvyko pasibaisėtinos muštynės. Negyvai rods nėsą užmuštų, bet užtai daugybė sužeistų. Kraujo nutaškyta buvę per visą šventorių. Lenkų laikraščiai balsu šaukia ant vietinio kuningo ir vyskupo, kad erzina žmones. Nesutikimai vis dėl valdymo parapijos turto.

Iškrito iš lietaus aligatorius. Evansville, Ind. užėjus dideliam lietui iškrito iš debesų dvejų pėdų ilgio aligatorius. Matyt jam ant gatvės nepamėgo, todėl užrėpliojo ant tūlos ponios Winch gonkų ir paskui palindo po durimis. Bet p Winch nekviesta svečią be ceremonijos užmušusi.

Dar iš McNamarų bylos. Los Angeles, Cal. areštuota čionai dar du darbininkai, kuriuos detektivai taip jau nori prijungti prie suimtųjų brolių McNamarų ir McManigal. Vienas iš naujai areštuotųjų vadinasi Conners, kitas — Parks. Byla dar nepasistumė tolyn. Areštuotieji rengiasi apsiginti, o šnipai vėl tylomis renka prieš juos darodymus. Anot šnipų, prie «Los Angeles Times» ir kitų išdinamitavimų dalyvavę septyni žmones, tarp tų tūla moteriškė Myrtle Ross, kurią sakosi tuojaus surasią.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

BROOKLYN, N. Y.

Pantomima. Gegužio 20 d. Tautiško Namo salėje atsibuvo Liaudies Mokyklos parengtas vakarėlis. Indomus jis tuomi, kad prie pasilinksminimų sujungta buvo dainos, vaidinimai ir krutomieji paveikslai. Tas pas mus dar pirmiena. Bet dar didesnė naujiena buvo brooklyniečiams — tai pastatymas ant scenos «Teatro be žodžių» arba pantomimos, po antgalviu «Kaminšluosčio duktė» sutaisytos p. Bukšnaičio. Publika veik raičiojosi po salę juokais viso lošimo laiku. Lošė kaminšluosčio rolę p. P. Bukšnaitis, jo duktės — p-lė M. Baranauskiutė, vaikino vilioko — p. F. Narvydas. Ir ištikro, kitąsyk vely lošiama butų teatras be žodžių, negu su netikusia kalba. Tą parodė ir šios pantomimos lošėjai, kurie su mimika nudavė daug geriau, negu kartais pas mus ilgi teatrai su žodžiais. Regis tai dar pirmą sykį lietuvių kalboje perstatoma yra pantomima, ir ta garbė išpuolė kaip tik brooklyniečiams lietuviams ją pamatyti. Geistina butų, kad šitą pantomimą p. Bukšnaitis atspauzdintų.

Tolesnė vakarėlio dalis buvo dainos Solistai: p. F. Rimkus gražiai padainavo «Jau slavai sukilo» ir p-lė Linoniutė: «Onytę» kuri buvo illiustruota. p. A T. Račiūnas parodė keletą deilių paveikslėlių.

Ant galo išėjo Operos Choras, vedamas p. K. Strumskio. Choras labai didelis, nustojo visą sceną. Buvo tai sujungti dainininkai iš Williamsburgo ir Central Brooklyno. Vargiai kada Tautiškas Namas matė tokį chorą. Sudainavo: «Motuš motuše», «Ant kalno karklai», «Jievuže» ir «Saulelė», ypač dailiai išėjo «Jievužė», kad publika delnų plojimais iššaukė antrą sykį ją sudainuot. Abelnai Operos Choras tą vakarėlį labai atsižymėjo.

Po tam buvo balius su lietuviškais ir amerikoniškais šokiais. Lakiojančia krasa etc. Linksminosi visi gražiai, blaivai. Geriančių kaipir nesimatė. Buvo išdalintos dovanos gavusiems daugiausiai atviručių. Laimėjo 1-mą dovaną Kudirkos rinktinius raštus p-lė M. Baranauskiutė, 2-rą — gražiai apdarytą veikalą «Raistas» p-lė Rimkiutė, 3-čią ir 4-tą kningas p Rimkus ir kita man nepažįstama mergina

Žmonių susirinko gana apsčiai. Visi buvo labai užganėdinti pirmutiniu tos rūšies vakarėliu.

Vienas iš publikos.

ROCHESTER, N. Y.

Nesenai čia susitvėrė Lietuvių Mokslo Ukėsų Klubas, kuric tikslu bus pagelbėti lietuviams išsiimti ukėsiškus poperius, įsteigti kningyną, užrašyti laikraščius be skirtumo. Linkėtina šitam klubui dailaus pasisekimo. Ištikro jau laikas pamesti mums prasivardžiavus vieni kitus, kaip dabar: vieni ant gatvių vieni kitus sveikina: kur eini šliuptarni, o kiti: kur eini šventab. di!.. Laikas jau dirbt išvieno.

Rochesteryje yra ir moterų draugystėlė «Šv. Marijos», bet nieko gero iš jos nesigirdėt. Merginos pas mus labai mažai pažįsta padorumą. Tik gal kokis desėtkas šiek-tiek jau padoriau užsilaiko.

Darbai biskutį geriau pradėjo eiti. Rūbsiuviai, kurpiai ir dailydės gali darbą gauti, bet prastiems darbininkams jau sunkiau, ir iš kitur pribuvę sunkiai begali gaut darbą.

A. Šiurpulis.

NEW BRITAIN, CONN.

Malonu matyt žinutes iš mūsų miestelio, tik 20 N «V. L.» korespondentas labai užsipuola ant vietinės parapijos, kad per vietinį kleboną esanti didelė bažnyčioje betvarkė Tiesa, kad kuningas važinėja į Hartforda, bet nevisuomet taip jau ilgai reikia jo laukti pagrįžtant, tik dabar velykiniame laike, kadangi ir tenai susirenka aplinkiniai lietuviai farmeriai atlikti savo išpažinties. Kad maža bažnyčia, tai tiesa. Už tai dabar statoma didesnė ir parankesnė. Parapijonai vėlgi moka po $10 be išsikalbinėjimų. Kaslink prasto giedojimo bažnytiniame chore, tai reiktų tiek pasakyt, kad ir patsai korespondentas gieda. Kodėl jis nepasistengia pataisyt? (O iš kur Tamsta žinote, kas yra mūsų korespondentu?— Red.)

P. P. P-kas.

WATERBURY, CONN.

Nuvažiavau sykį į Waterbury ir susitikęs savo draugą, tuojaus

(Žiur. ant 8 psl.)

KAZYS PUIDA

Žemes Giesme

APYSAKA.

PIRMOJI DALIS.

(Tąsa.)

kad neleis jos jaunutėms jėgoms gyveniman įsikūnyti.

— Ar tu mokėsi, ar nesuklysi? — klausdavo brolis maloniu, lipšniu balsu.

— Kas nedirba, Jurguti, tas niekuomet darbo neišmoksta, — aiškindavo Viktutė, — Ko-gi man rankas sudėjus sėdėti, kuomet tiek darbo yra ir niekas tau nepadeda.

— Darbas darbu, mažute, bet aš nenorėčiau tavęs varginti...

— Koks tu negeras! — papūzdavo rausvas lūpeles ir visuomet šviesus ir giedras veidelis apsivilkdavo nusiminimo bei jaunučio, gyventi dar nesuspėjusio, nuliūdimo varsomis.

— Varginti! — pridurdavo. — Tu tai nevargsti! Kodėl-gi man negalima dirbti... Tėveliui begyvenant aš pusę ūkio vedžiau...— lyg išmėtinėdama broliui priminė nabašninko tėvą.

— Na jau, na jau, kad tu tuoj ir pyksti!

— Aš nepykstu, Jurguti, tik...

— Na! Gerai. Dirbk, kiek tik nori. Jei ko nesuprasi ar nežinosi — klausk, aš tau viską išaiškįsiu.

Saulės nukepintos, jaunos, rodos tik begalinei gyvenimo laimei glamonėti sutvertos, rankutės apkabino brolio kaklą ir apibėrė visą jo, liūdėsiu virpantį, veidą karštais pabučiavimais.

— Užteks...užteks! — gynėsi Jurgis.

Ir linksma, be galo ir krašto malonu ir jauku pasidarė jaunos mergaitės sielelėje nuo tų brolio žodžių.

Ji gavo teisę dirbti!... Jurgis ją darbo mokys!... Jurgis ją mokys!..

Kaip-gi galima tokiu atsitikimu nesidžiaugti! Kaip-gi nepajusti save laimės dausose, kuomet tasai žmonių leliojamas brolis turi tokią didelę, tokią jautrią ir gilią-gilią, yt bedugnė dangaus melsva, sielą-širdį.

Kuomet jis sugrįžo pavasarį namo, kuomet pradėjo savo ūkininkavimą, ji taip bijojos, taip jo vengė, kad tik nesusitiktų, kad tik jis jos nesubartų. Viskas ką pradėdavo dirbti, viskas krizdavo iš rankų ir ir joks darbas nenusisekdavo kaip reikiant atlikti.

Brolis-gi dažnai ją tyrinėdavo ištolo ir šypsodavos iš jos nenuoseklumų.

Ir vieną kartą ji patėmijo tokį šiltą, giedrą ir malonų brolio nusišypsojimą kuomet papraščiausias darbas nenusisekė. Pamatė, susigėdo ir, iš to neramumo savyje, ėmė čia pat ir apsiverkė.

O tas brolis, vieton subarti ar užgauti, priėjo, apkabino sesutę ir širdingai-širdingai pabučiavęs, tarė:

— Ko-gi tu Vikčiuk, taip dabar ašaroji. Na, nenusisekė — tai ką bedarysi.

O po valandėlės pridūrė:

— Tu, širdute, manęs nesibijok. Ar aš tau ką blogo padariau, ar padaryti manau, kad tu tokiomis neištikimintingomis akimis žiūri į mane. Fe tai negera. Būk tokia gera, maloni, širdinga, labai-labai širdinga su manim sesutė...

Ir pati Viktutė nebeatmena, kaip tas atsitiko. Ji žino tik tai, kad tuoj paliovė verkus, apkabino nejučiomis brolį ir, karštai-karštai pabučiavus, tarė:

— Tu toks geras, Jurguti!

— Būk ir tu gera, Viktute, o tuomet bus mudviem abiem gera, — tokiu maloniu, šiltu balsu atsiliepė brolis

Ir nuo to laiko įvyko tarp jiedviejų nematoma niekeno neskatinama santaika Nejučiomis, be žodžių vienas kitu pasitikėjo, vienas kito mintis atspėdavo ir darydavo taip, kad kits kito neskaustų.

Nepaprasta buvo jiedviejų santaika. Jiedviejų norai kuone vienas kitam neprieštaraudavo. Kartais rodėsi, jog tokio didelio skirtumo žmonės niekuomet sugyventi negalės. Tečiaus patsai gyvenimas lygino tuos skirtumus, šalino iš jųdviejų santaikos tako visas kliūtis ir priėjo galų-gale prie to, kad Jurgis nemokėjo ir negalėjo nėvienam Viktutės prašymui pasipriešinti. Tečiaus reikia pasakyti, kad Jurgis visuomet daugiau įvairių prašymų turėdavo į Viktutę, negu ji į jį.

Ir galutinoji santaika paėmė juodu savo stebūklingai-dieviškon globon..

Gyvenimas įėjo į normalines vėžes ir ritosi lygiu, išdailintu keliu. Niekas ramybės nedrumzdė, tečiaus Ogintas juto kažkokį nerimastį, kaž-kokios vidaus kanklės skambino netikėtą-nelauktą liūdėsio hymną.

Gamtos žiedai numirė pirmųjų šalnų glostomi ir pabudo kitos, galingesnės — tamsiosios, sopulingos jėgosios. Tečiaus tų tamsiųjų jėgų padangėse virė kitas, nesuprastas ir neatjaustas gyvenimas.

Ten, tų tamsiųjų bei sopulingųjų rudens jėgų bažnyčioje viešpatavo naujas, dar nesutvertas, o jau iš amžių praprabūties gyvas Dievas — ten viešpatavo Dievas-Galybė.

Nepaprastas buvo tasai Dievas, ne žmonių vaidintuvės jis sutvertas... Liūdėsio viešpatijoje apsigyveno Vaidila-Sopu- ir liepė gimti naujam Dievui — Dievui-Galybei ir įsakė jam ne tik jo valdiniais valdyti, bet ir save valdyti reikalavo.

Ir nužengęs ton stebūklingon viešpatijon jau nebesugrįši iš tenais, jau Vaidilos-Sopulio valdiniu tapti turi ir Dievo-Galybės paliepimų klausyti privalai...

Nieko jame, tame Dievuje-Galybėje iš viso pasaulio Dievų nėra — nei krislo Nėra širdies, nėra sielos, nėra teisybės — ten tik Dievas-Galybė Dievuje-Galybėje gyvena...

Ir tasai Dievas-Galybė duoda savo valdiniams jų gyvenimo takan nemirštančio Sopulio kankles, pagimdo jų sieloje amžinąjį Troškimo Šaltinį, ant veido užvelka Liūdėsio viešpatijos emblemas ir liepia žmonėse Žmonių-Brolių ieškoti...

Ha, nelengva tojo Dievo-Galybės našta-dovana ir kas jo apdovanotas tapo, tasai jau mirti negali, nes jam suteiktos visos nemaringumo dovanos...

Ir ruduo gieda tam valdovui nenuilstančius jo galybės hymnus, verkia visų išrinktųjų maldos ašaromis ir glaudžia visus silpnuosius prie Dievo-Galybės, prie ramumo pertekusios amžių krūtinės...

Ruduo gyvena pilnais savo galybės vandenynais, meldžias didžiuoju pasaulio skundo verpetu ir Ogintas klausos tų galybės apsireiškimų, klausos to milžiniškojo skundo aidų ir ieško savęs tarp jųjų...

Dangus graudžiai verkia, lyg kad motiną laidotų. Toli-toli pro smulkučio. yt sidabro rasa. lietaus ūkaną matyti kažką sunkiais, nervingais žingsniais besiartinant.

Jau ištolo matai, kad tas besiartinantis žmogus neša ant savo nugaros sunkią ilgų gyvenimo metų neteisybių naštą Bet milžino kantrumu apdovanotas, jis krauna savo sielon vieną neteisybę ant kitos ir laukia, patsai to nejauzdamas, kuomet paskutinioji neteisybė užguls išliesėjusią sielą ir kuomet gyvenimo siūlo audėja paskutinę saulės šviesos giją nukirps.

— Labo vakaro tamstai...—taria uždususiu, užkimusiu, virpančiu balsu

— Ačiu, ačiu! Kas gi tokį orą tamstą atvijo pas mane?

— Blogai, tamstele, dar-gi blogiau negu blogai...— sudejavo Mejeras.

— Kas-gi tokio?

— Simoną žandarai krečia...

— Ar taip greit!

— Kaip tai — taip greit?

— Nesitikėjau, kad taip pasiskubįs.

— Tai tamsta žinojai?

— Žinojau.

— Ir anų neperspėjai?

— Perspėjau.

— Na tai ačiu Dievui! — sušuko Mejeras ir atsisėdo, lyg kad didelio rūpesnio kalną būtų nuo nugaros nuvertęs.

— Kur jie dabar?

— Vieni Simoną krečia, kiti apstojo Pečkaitį, Vaidelį, Martišių ir man čia beeinant trįs nujojo į Batučius.

— Ir ten užsuko?

— Jau jie visus suras.

— Na, tai ir mums netrukus reikia jų laukti.

(T. b.)

S. Orlovskij

ŠVEDŲ AUGŠTESNĖJI LIAUDIES MOKYKLA KAIME.

(Tąsa.)

resniuosius inteligentijos atstovus ir buvo kuopuikiausia gyveniman įvykinta.

Liaudžiai reikia suteikti politiškas apšvietimas ir visuomeniškas subrendimas — štai tasai obalsis, kuris buvo apskelbtas tą dieną, kuomet krašto gyventojai pašaukti buvo patįs likimo spręsti.

Įsteigtos 1862 m. žemietijos (landsting) buvo geromis padėjėjomis tame karštame darbe. Žemietijos turėjo plačias teises savo apskričio gyvenimui tvarkyti ir jos tai buvo įsteigėjomis, ar bent viršiausiomis padėjėjomis augštesnėją liaudies mokyklą steigiant.

Kuomet męs kalbame apie «ramias» reformas švedų historijoje, tai tas reiškia, jog tas viskas įvyko be varo priemonių. Iš šito atžvilgio Švedija ištiesų gali būti laiminga pavadinta. Tačiaus bekraujis laimėjimas neapsiėjo be socialinės kovos, kuri tęsiasi ligi mūsų dienų ir apie kurią reikia keletas žodžių pasakyti. Tas reikia būtinai padaryti, nes taja kova išaiškinama įvairųs augštesnėsios liaudies **mokyklos** likimo momentai.

Pirmame jau, atnaujintame riksdage 1866 m. ūkininkai atstovai visai aiškiai pasisakė. Jie buvo kairieji, ir iš jų tarpo išsiskyrė tvirti žmonės, atkaklųs kovotojai, geri kalbėtojai. Tie ūkininkai iškarto inkvėpė naują gyvenimą į minėtojo riksdago posėdžius, ir ligšiol jie yra minimi švedų ūkininkų bei inteligentų. Pradiniai 60-jų ir 70-jų metų posėliai, vienintėlis ūkininkų partijos laikatarpis. vilčių ir nenuilstančio darbo laikas, senai priklauso praeities dienoms; bet tas dienas mini net dabar, net šiuo aiškaus socialinio atsikvošimo momentu.

Apie pusę 80-jų metų užėjo šalčiai, kurie sunaikino vasarojų. Ūkininkų tarpe įvyko išsiskyrimas į savininkus ir pusėtinus bėdžius. (Turto cenzas žemajan rūman — nejudinamasai turtas nemažiau 500 rub. vertės ir metiniai mokesniai nuo pelno nemažiau 400 rub. Ūkininkai savininkai turi 2—200 dešimtinių ir daugiau.) Muito reikaluose jie griežtai išsiskyrė. Pirmieji neprielankiai atsinešė į smulkiuosius savininkus, kaimo darbininkus — torparius ir miesto darbininkus. Iškilo žemės ir ūkininkų krizis kaimuose; abejose įstaigose nepraėjo įstatymai apie sulyginimą politiškose teisėse nenuosėdžių darbininkų; stambųs savininkai visomis išgalėmis stengėsi kliudyti smulkiųjų žemės savininkų pasidauginimą.

Aštuonesdešimtieji metai užsibaigė apmirimu ir dvasios nupuolimu. Išėjimas Amerikon žymiai padidėjo. Tuo laikatarpiu švedų kaimuose tiktai seniai vieni bepaliko.

Tasai jaunuomenės bėgimas, niekuo nesustabdomas bėgimas iš tėvynės-močiakos darbininkų, torparių, buvusių smulkių ūkininkų, prablaivė Švediją, sujudino ją ir privertė pagalvoti apie tai.

Tais prispaudimo metais, kurie pastarame dešimtmetyje praėjusio šimtmečio užsibaigė, Švedija užrašė savo gedulingan sąrašan vardus daugelio persekiojamų veikėjų bei rašytojų. Tai buvo laikas, kuriuo persekiojama buvo Upsalos universitatės studentų sąjunga **Verdandi**; kuomet **Strindbergas** ir poėtas **Frėding** buvo kaltinami, kaipo visuomenės ramumo ardytojai, o rašytojas **Ola Hanson** buvo išvarytas iš tėvynės; kuomet policija kišos lekcijų skaityman; kuomet darbininkų streikai maištu vadinos.

Kartųs skundai tokia socialine neteisybe skambėjo iš laikraščių skilčių. Spauda rašė prieš prispaudėjus, užtarė persekiojamus, aštriai kritikavo reakcijinį riksdagą, išjuokė universitates, kuriose nesurado sau vietos tokis mokslo vyras kaip **Arrenius**, — būk «permažai žinąs, kad būti profesorium», — į kurias **Viselgren** ir kiti garsųs mokslo vyrai negalėjo patekti, nes juos tai stačiai kaltino laisvamaniais, tai visokiais būdais stengėsi prašalinti, būk tai permaža mokslo darbui jie prisirengę esą.

Iš metų į metus kovojo spauda su reakcijinėmis srovėmis, kol patsai gyvenimas nesutvėrė naujos kartos, stiprios ir darbščios.

Naujam šimtmečiui bebrėkštant aiškiai apsireiškė ir atsidėjus veikė ta naujoji karta ir, — kas visų-indomiausia, — veikė ji per **jaunimą liaudin einantį.**

Bendru priešininku buvo — reakcijonieriai biurokratizmas ir militarizmas, kurio buvusios garsios dienos dar nestengė jo užmigdyti. Pažangieji karštai pamylėjo liaudį, ūkininkus ir darbininkus; visų-gi labiausia — pamylėjo jaunimą, rūpinosi praskinti jam kelią, kad jis laisvai galėtų savo jėgas suvartoti. Laiko uždaviniu buvo — sužadinti liaudyje ir jaunime šviesos troškimą, troškimą pakilesnio žmogaus gyvenimo, kad pati liaudis susitvertų vadus ir savo švietėjus.

Inteligentų jaunimas nuėjo liaudin savo kultūriniais idėalais nešinas. Tapti mokytoju augštesnėje liaudies mokykloje — tai buvo ir yra svajojimas laisvo studento dar lig šių dienų. Jis turi patrauktinus pavyzdžius: energiški mokytojai pirmųjų augštesniųjų liaudies mokyklų ir dabartiniai pionieriai, tarpe kurių yra poėtas **Forslund.** Bet šale to ėjimo inteligentijos liaudin girdėtis balsai, reikalaują, kad pati liaudis nutartų ir sutvertų sau tokią augštesnėją mokyklą, tokius kultūrinius idėalus, kuriuos ji nuo senai auklėja savo kolektivinėje sieloje.

Kiekvienas doras stengimos — tai puikios ateities pamatas, — tvirtina karšta laisvės ir pažangos šalininkė **Ellen Key.** Ji intikinančiai skelbia dviejų socialinių jėgų būtiną bendrą veikimą: inteligentijos darbą kaime ir liaudies savyvaldos laisvę.

Mūsų kraštas — sako ji — perdidelis, apšvietimo niekuomet neteks visiems, jei apšviestoji inteligentija savanoriai neveiks kiekviename kaime. Kas vienas švedų pilietis turi atkusti ir pajusti save bendradarbiu rytojaus, kultūrą tveriant.

Pažangieji švedų veikėjai imas obalsį Fichtės, to didžio vokiečių laisvės pranašo:

«Tik liuosame laike, kurį žmonės gali suvartoti idėjiniam kultūriniam darbui minties, fantazijos ir jausmų lavinimui, slepiasi jų tikrieji turtai.»

2.

Besistengdami pakelti krašto kultūrą, švedai surado gerą pavyzdį tam darbui gretimojoje Danijoje.

Danai, po nelygios kovos su galingais vokiečiais, nužeminti ir dalies savo teritorijos netekę, visas savo jėgas nukreipė tautiniam susipratimui ir apšvietimui pakelti — tame jie matė išeigą iš galutino pražuvimo. Danija rūpinosi pakelti mažos tautos gyvumą, padauginti jos gabumus, suteikti jai augštsnėjoje kultūros sferoje tą galę ir atramą, kuri viena tegali priduoti vieko tautinei dvasiai atsispirti prieš vokiečių intekmės besiveržimą. Augštesnėji liaudies mokykla Danijoje ir buvo įsteigta tam tautiniam ir bendražmoniškam darbui atlikti. Iš pačios pradžios ji buvo labai gerai sutvarkyta ir, vyskupui **Gruntvigui** rūpinanties, persisunkus buvo tyriausiu religijiniu entuziazmu. Tautos meilė ir idėališkai-religijinis sujudimas inkvėpdino mokytojus ir mokinius tų kaimo akademijų. Mokykla Askove pavirto lyg kokia šventenybe, pavyzdžiu kitoms mokyklom, kurios greitu laiku išsiplatino po visą kraštą. Kultūrinis pakilimas, kaipo to darbo pasekmė apsireiškęs, buvo stebėtinas. Mažutė valstija galėjo kiekvieną pilietį apšviesti, supažindinti su mokslo ir minties pasekmėmis, įvesti kiekvieną tųlaikinių idėų tarpan. Neįstabu, jog juo tolyn, juo platyn ėjo apšvietimo banga ir jog kaimo akadėmijose šalip tautinių ir religijinių elementų ėmė plėtoties socialinės ideos, net ir socializmas.

Po Danijos intekmės, švedų augštesnėji liaudies mokykla įsisteigė ant platesnio pamato, negu manyta buvo. Ji buvo nevien praktiška, nevien siaurai pritaikoma, bet iš pirmųjų savo būtybės dienų pasistatė tikslą suteikti apskritai platų apšvietimą. Jos tikslu buvo nevien išmokyti kaimiečius susigraibyti konstitucijinėse ir visuomeninėse teisėse, bet suteikti jiems apskritai žmonišką išsilavinimą, ir ant šio jau pamato, supažindinti juos su piliečio teisėmis ir pareigomis. Štai su kokia programa pasirodė švedų liaudies augštesnėji mokykla. Iškilę klausimai ir ginčai, sujungti su tokio svarbaus darbo pradžia, nesislėpė keturiose kanceliarijų sienose. Laikraščiai pasiskirdavo augštesnėsios liaudies mokyklos reikalams kasdien kelias skiltis; kningų rinkoje atsirado daugybė pamfletų, brošūrų. Vieši mitingai sutraukdavo daugybę žmonių ir leizdavo tuo būdu įvairioms pakraipoms apsireikšti. Galų-galė «daniškoji» pakraipa užviešpatavo. Tasai laimėjimas reiškė pažangiųjų švedų sluogsnių laimėjimą.

1867 ir 1868 metais ėmės sumanytąjį darbą gyveniman vykinti. Tuo praktiškumu, kuriuo atsižymi švedai, pirm atidengsiant pirmąsias tris mokyklas, įsteigta buvo joms pašalpos draugijos, kurios pasiėmė aprūpinti medžiaginius jų reikalus Indomųs tūli tų draugijų įstatų straipsniai, kuriuose žymiai atsispindėjo Danijos intekmė:

«Augštesnėsios mokyklos tikslas: 1) inkvėpti švedų jaunimui drauge su tvirtu ir karštu krikščionių tikėjimu galingą tėvynės meilę, prigimties sąlygomis ir Švedijos historija paremtą ir tvirtą švedų tautos teisių ir pareigų pažinimą; 2) duoti tam jaunimui dvasią pakeliančias žinias visų gamtos apsireiškimų, jos jėgų, įstatų ir evoliucijos; 3) išmokyti juos pilietiškumo, įstatų pagarbos ir doro atskyro asmens veikimo savo amate jo paties laimės ir visos šalies naudai. Mokslo išguldymas augštesnėje mokykloje turi būti patraukiantis, vaizdus ir prastas, nes jo tikslas — sukaitinti širdis, pažadinti protą, išlavinti įsivaizdinimą, išauklėti būdą ir tuo būdu padėti jaunimui subręsti, padaryti jį gabum, miklum ūkininku ir pažanginiu piliečiu.»

Vertė **K. Puida.**

Sokratas.

(Užbaiga.)

Po ilgų nepasisekimų 406 m. prieš Kristų ateniečiai ant galo užkariavo lacedemoniečius ir kėlė tokį triumfą, kad iš džiaugsmo net visus vergus paliuosavo. Bet nespėjo nutilti triumfo atgarsiai kaip parėjo žinia, jog navarchai (admirolai) neikiek nesistengė surinkti ir palaidoti jurėse plaukiojančius lavonus ir net sužeistuosius nepaėmė ir paliko mirti ant sužeidimo vietos. Atenai iš džiaugsmo perėjo nuliūdiman, ir inirtusi liaudis pareikalavo, kad admirolai butų nubausti ir net nedavė teisės jiems teisintis. Ir buvo už ką rūstauti: pagal ateniečių supratimą nepalaidotieji turėjo per amžius klajoti antkrančiais upės Stikso.*) Teismas būdamas silpnadvasiu pasidavė liaudžiai ir liepė balsuot. Visi balsavo už nubaudimą; tik vienas balsas buvo užtai, kad teismas neteisingai teisė — tai buvo Sokrato balsas, kuris drįso eiti priešais visuomenę ir jam gręsė didelis pavojus buti sudraskytu per įsiutusią liaudį.

Graikiškoji filosofija yra dėkinga Sokratui už tai, kad jis ją pakreipė į geresnes vėžes. Jis morališkai subankrūtino garsiąją sofistų mokintuvę ir pražūdė jų reputaciją; ir jis netik Graikijai, bet ir visai žmonijai davė daug-daug naujų idėų.

Bet kaip viskas visuomet turi ribas, taip ir didelių žmonių darbai ir naujos idėos turi jis prisilaikyti; o Sokratas jas peržengė. Jį jau tuomlaikiniai žmonės negalėjo suprasti, ypatingai jo neapkentė sofistų šalininkai, ir 399 prieš Kristaus gimimą trįs Sokrato priešai: demokratas Anitas, nežinomas poetas Melitas ir ritorius (gražiuokalbės mokytojas) Likonas liaudies teismui įskundė Sokratą, būk jis peržengė įstatymus, nepripažindamas Graikijos tautiškųjų dievų ir vesdamas jaunuomenę į paleistuvystę.

Kaslink pirmojo skundo, tai jis, išdalies, pagal tuometinį supratimą ir papročius, išrodė teisingu. Tiesa, Sokratas nors ir išpildydavo graikų religijos reikalavimus, aukuodavo aukas dievams ir klausdavosi orakulo patarimų, bet jo supratimas apie dievus, kaip apie augščiausį protą, daug kuomi skyrėsi nuo supratimo tuomlaikinių graikų. Antiškosios Graikijos dievai buvo lygiai tokie, kaip ir visi paprasti žmonės su visais jų pageidavimais ir silpnumais; tik jie buvo užsipelnę nemirtingumą. Šito tai Sokratas jiems ir nepripažino. Antras gi skundo punktas buvo aiški melagystė. Kad prirodyti, kuomi Sokratas veda jaunuomenę paleistuvystėn, jo priešai privedė pavyzdžius: būk vienas Sokrato mokinys, Kritijus, laike viešpatavimo trisdešimties tyranų, buvęs pirmuoju iš jų, o kitas — Alkiviadas parsidavęs tėvynės priešams. Sokratas ir jo draugai teisinosi, kad tuodu mokiniu pas jį ateidavo mokintis ne mokslo, bet tik dialektikos (dvipusinių ginčų), kuri tuomet būdavo labai reikalinga liaudies susirinkimuose. Jie taipgi privedė visą eilę gerų mokinių, kaip ve karštą tėvynainį Cherefontą, Trazibullą ir kitus; bet į tai mažai kas atkreipė atidžios. Visiems, ar bent daugumai, tada išrodė, kad abelnas Sokrato mokslas veda pražūtin. Labiausia jo mokslas nepatikdavo demokratams, užtai, kad Sokratas smarkiai išjuokdavo rinkimus su pagalba liosų (burtų). Reikia žinot, kad nuo pnolimo trisdešimties tyranų visa valdžia ir teismas buvo demokratų rankose. Sokrato teisybė buvo jiems gana karti ir todėl jis jiems išrodė, yt kokia baisenybė. Žiūrint iš šios gadynės supratimo, tokis teismas suvis nėra teismu, bet tik keršijimu savo priešui.

Vienok, nežiūrint į tą viską, jei tik nors kiek Sokratas nebutų laikęsis prie savo idėų laike teismo, jis nebutų buvęs sunkiai nusmerktas. Teisme Sokratas, užuot teisintis, privertė teisėjus išklausyti jo aštrią kalbą, kurioje nurodė, jog teisėjai turi būti bešališki, kad turi spręsti pagal įstatymus, nežiūrint ką jų sprendimas lytėtų: ar draugą ar priešą, filosofą ar vergą; baigdamas jis pasakė:— «Aš gerbiu Jus, ateniečiai, bet greičiau nusilenksiu prieš orakulą, ne kaip prieš Jus, ir kolei turėsiu spėkas ir gyvenimas man tarnaus, tolei nenustosiu filosofijos mokinęs ir elgsiuos taip, kaip rasiu naudingu. Jei Jųs nužūdysite mane, Jus greitai rasite kitą man panašų.» Tie žodžiai lyginosi tam, yt butų tas senelis metęs pirštinę teisėjams akysna ir teismas, didžiuma 280 balsų prieš 220, pripažino jį kaltu. Pasiliko tik bausmė paskirt. Pagal ateniečių paprotį, teismas neskirdavo kaltininkui bausmės, bet tik parinkdavo vieną iš dviejų: ar tą, ką skiria skundėjai ar tą, kurią pats kaltininkas sau pasiskiria. Sokrato apkaltintojai reikalavo mirties bausmės; dabar buvo laikas Sokratui sau bausmę pasiskirti. Kaltinamasis galėdavo skirtis bausmę kadir daug lengvesnę, bet užtektinai rimtą, ir teismas tankiausiai su tuomi sutikdavo. Šiame atsitikime po mirties bausme, pačia sunkiausi išrodė ištrėmimas iš tėvynės. Visi Sokrato draugai geidė, kad jis tai sau pasiskirtų ir be jokios abejonės teisėjai butų su tuom sutikę. Bet meilė tėvynės pas Sokratą buvo taip didelė, kad jis bevelyjo geriau mirti, negu senatvėje gyventi pas svetimtaučius — jis sau pasiskyrė kad už jo didelį užsitarnavimą geriausiu jo likimu butų, idant visuomenė savo lėšomis lig mirties užlaikytų jį Pritanejoje.

Toks negirdėtas drąsumas galutinai inpykino netik teisėjus, bet ir draugus. Vienok jo draugai labai jį meldė, kad jis pasiskirtų pininginę bausmę, ir po ilgo meldimo jis pasiskyrė užmokėti 30 minų, kuriuos tuojaus butų surinkę Platonas, Kritonas ir kiti mokslinčiaus draugai.

Bet teisėjų piktumo nesimatė galo; jie jau neatkreipė jokios atidžios ant tos didelės sumos pinigų ir didele didžiuma — 320 balsų prieš 180 nuteisė Sokratą nužžudyt per nunuodijimą. Po nuteisimo Sokratas dar negreitai buvo nužūdytas. Jis ligi savo paskutinei valandai savo mokinius mokino doros. Jo mokiniai bandė jį prikalbinėti pabėgt; bet jis tą skaitė labai nedoru daiktu. — kaip tai galima negerbti savo šalies įstatymų! — Ir ant galo tas, 70 metų amžiaus (390 m. pr. Krist.) senelis. kalbėdamas apie vėlę ir jos nemirtingumą, priėmė nuodus ir kalbėjo, kolei jo kūnas pradėjo stingt.

Taip ir numirė Sokratas, tas stebitiniausis žmogus, panašių kuriam tų laikų žmonija dar nematė. Kalbama, kad atėniečiai paskui labai jo gailėjosi ir net pastatė jam bronzinį paminklą; bet tas, tur būt, netiesa. Sokratui paminklai nereikalingi: jis visai žmonijai paliko didžiausį avo paminklą, tai savo doriškąjį paveikslą, kaipo puikų ir nepasiekiamą idealą.

P. Norkus.

IV—22—11.

*) Patartume perskaityt Sofoklo dramą «Antigona», kuri remiasi ant to tikėjimo; yra išversta ir lietuviškai; galima gauti liet. laikr. redakcijose.

—: o :—

AR ATRASIME PRAŽUVUSĮJĮ SVIETĄ?

Nuo laikų didžio Graikijos filosofo Plato, gyvenusio prieš Kristų už suvirš keturių šimtų metų, vaikščiojo legenda apie buvusį kadai senovėje didelį žemės plotą, ant kurio gyveno labai augštai kultūringa tauta, bet per kokią didelę nelaimę šita tauta ir jos žemė pražūvo — tiesiog nuskendo į vandenynus. Ta šalis vadinusis **Atlantis**

Dabar keletas įžymesnių keliautojų jūrėmis suranda tos šalies liekanas. Ypač nustebino pasaulį anglų keliautojas, Sir Ernest Shackleton, kuris pora suvirš metų atgal atliko garsingą kelionę į pietinį poliusą arba į Antarktiką; jisai parsigabeno su savim surinktas liekanas iš vandenyse pražuvusių gyvenusių žmonių, kurių liekanos buvo užšalę amžinuose Antarktiko ledynuose. Mokslinčiai šituos vandenynų radinius baigia nagrinėti, ir randa, kad tūli iš jų paeina dar iš žilos senovės mūsų žemės susiformavimo, iš taip vadinamojo **kambriškojo periodo.** Lygiai tokios-pat liekanos buvo rastos ir Pietinėje Australijoje.

Šitie radiniai perstatą formas tokių gyventojų, kurie buvo ant svieto dar tose senovės gadynėse, kada ant žemės tik prabrėško gyvenimo aušra; tas gyvenimas buvo dar toli anksčiau, negu atsirado ant žemės kempinės ir korallai, kurie ligšiolai buvo menama daug pirmiau atsiradus pirma ankstyvųjų žmonių. Taigi būta žmonių ant žemės daug anksčiau, ir gali būt tam svietui pražuvus, ilgus milijonus metų vėl nebuvo ant žemės jokio žmogaus, iki vėl ilgainiui išsivystė. Ir tos žemės būta kur-nors tarpe Antarktiko ir Australijos, bet per kokią didelę gamtos pervartą, ar žemės drebėjimus likosi su savo milijonais gyventojų sunaikinta.

Stebūklinga mūsų Motina Žemė--planeta; gal jos stebūklai ateityje dar didesni bus, nors męs šitomis savo akimis jų nebematysime, jei bent atsigimsime kokiuose naujuose pavydaluose, nes žmogus niekados nepražūna, tik persimaino į kitokią formą...

.....s.

—: o :—

KAIP MĘS ATSIŽIURIME Į APŠVIETĄ

Nereikia jieškoti daug pavyzdžių, kurie parodo, kad kur nėra supratimo, ten ir darbas lyginasi tuščiam ratukui. Arba kitaip sakant, kaip męs toli nenužengtume, jeigu męs savo žingsnių nesuprasime, tai męs visados grįšime atgal pažiūrėt, ar toli nužengėm, ir rezultate bus tas, kad męs niekados neišsijudinsime iš vietos.

Čion kalbu apie apsireiškimą mūsų literatūroje; ypač «mūsų» pažangiosios partijos arba srovės laikraščiuose. Šiam sykiui nors trumpai imsiu straipsnį p. Margerio, tilpusį «Kovos» N21. Tas straipsnis labai atvaizdina pakilimą socialistiškosios inteligentijos, todėl skaitytojų atidžią atkreipsiu į tą straipsnį, privesdamas nekurius išsireiškimus, reiškiančius nepastovumą ir toli atsilikimą nuo kultūros bėgio.

p. Margeris, savo žvilgį meta į lietuviškus laikraščius ir redaktorius. Kritika ir peržvelgimas laikraščių yra pažangiausiu dalyku, jeigu jį imsime atsakančioj formoj. Bet labai keistas pasirįžimas yra «peržvalga» redaktorių. Toji keistoji redaktorių peržvalga sugadina p. Margerio literatišką peržvalgą, parodydama jojo ypatišką neapykantą ant «nekurių» žmonių, ir suvienija į vieną niekam nevertą lietuviškosios literatūros blizgutėlį, kurių labai daug-daug šiandien yra ir kuriais iki kaklo yra prisotinta mūsų visuomenė.

Sakiau, kad peržvalga laikraščių yra labai geras dalykas. Kiekvienas laikraščio numeris turi ką-nors savyje peržvelgimui, apsvarstymui, nežiūrint, kokių pažvalgų jis nebutų. Tik dalykas tame, kad laikraščius peržvelgia suvis netaip, kaip kad daro p. Margeris. Pas jį kritika sueina labai siauron ir trumpon galūnėn: «šalin laikraščiai, nes jie man nepatinka!»

Reikia nusišypsoti! Čion man išnaujo ateina į galvą mintis, kuri buvo puolusi tuom laiku, kaip į Philadelphiją buvo atvažiavęs p. Šeštokas, kuris važinėja su prakalbomis po Amerikos miestelius. Viešiant keletą dienų «Kovos» redakcijoje jis išreiškė savo pažiūras į socializmą, socialistus, literatūrą ir redaktorius. Ir keista, kad p. Šeštoko psychologija ir pažiūros nesiskiria nei kiek nuo p. Margerio. Iš tos tai priežasties peržvelgdamas p. Margerio straipsni kai-kurias vietas, imsiu pavyzdžiui visada p. Šeštoką, nes jis yra «socialistas» ir vienok viską daro vienodai, kaip kad daro p. Margerio smerkiami redaktoriai ir laikraščiai. Taip daro ir daugesnis «socialistų», apie kuriuos vienok p. Margeris nei žodžio nesako.

Suvis nesenai p. Šeštokas buvo kitame kailyje ir dar nėra metų, kaip P. Kietis per «Kovą» kritikavo jo straipsnius, tilpusius «Tėvynėje». Šiandien Šeštokas jau socialisto kailyje; vienok permainęs kailį jis nepasakė ir neapreiškė visuomenei, kad tas, ką jis buvo rašęs pirmiaus, neteisybė, ir kad jo pažiūros persimainė. Visuomenė labai suklaidinta: ji mato pirmykščius jo darbus, mato šiandieninius ir mato, kad jie prieštarauja vieni kitiems; Šeštokas gi nepraneša apie save visuomenei, kuriuos jo darbus reikia pripažinti už gerus. Pasirodo, kad jis laukia dar rytojaus: gal rytojus atneš kitokį orą ir gal kitokis kailis b usreikalingas, taigi nesiskubina šiandien kurį-nors kailį pripažinti geru. Labai akyvas apsireiškimas. Vienok p. Margeris jį neužtėmija. O užtėmyti reikėtų nes Šeštokai, aš ir visi kiti, kurie ką-nors rašo, tveria literatūrą; iš literatūros tveriasi laikraščiai, o kadangi p. Margeris smerkia laikraščius už jų netikumą, tat jis privalo atkreipti visapusišką atidžią į laikraščių tvėrėjus.

Daug yra socialistų, kurie šiandien reikėtų barti. Kadangi p. Margeris yra «socialistas», tai jis labiau privalo tą daryti. Jeigu mūsų savasis namas užkrėstas kokia-nors epidemija, tai labai būtų neprotinga smerkti sergančius kituose namuose, kada mūsų namas taipgi ne tyras ir net gresia pavojus kitiems. Šiame atvėjyje p. Margeris turėtų į tai atkreipti savo atidžią, nes «nešvarumų» mūsų namuose labai daug.

Kritikuojant laikraščius privalome paimti kokį-nors dalyką, kuris, mūsų nuomone, yra ar geras ar negeras, nurodyti visuomenei jo geras ar blogas puses, ir tą viską galima daryti net tame pačiame laikraštyje. Tokia kritika bus pavadinta kritika ir skaitytojas skaitydamas turės ką-nors svarstyti, ir, reiškia, bus nauda. Bet jeigu pasakysime, kad toks ir toks laikraštis rašo, tokį ir tokį laikraštį redaguoja «negeras» redaktorius, ir todėl — neskaitykime tų laikraščių, — tokia kritika neskaitoma civilizuotame pasaulyje kritika. Ant jos neatkreipiama net atidžios, nes tai vaikiškas kaprizas.

Dar vaikiškesnė p. Margerio «kritika» redaktorių. Čia pasirodo aiški neapykanta ypatos. Čia vėl man prisimena p. Šeštoko sentimentai, kuriuos būdamas Philadelphijoj dalino Širvydui, Jurgelioniui ir kitiems. Ir labai keista, kad p. Margerio visi išsitarimai sutinka su p. Šeštoko. Reiškia jųjų ypatoms tieji redaktoriai yra padarę vienodą «skriaudą», kad jie abu taip neapkenčia. Vienok, kaip minėjau, redaktoriai neesti kritikuojami, taigi nekalbėsiu ir aš daug apie juos. Reikia priminti tik tiek, kad p. Margeris padaro neteisingą peržvelgimą. Vienus redaktorius nutveria kailius bemainant, kitus partijų pinigus «bevagiant», o nepamini, kad «Kovos» redaktorius J. B. Smelstorius užsiima tyrinėjimu, koks darbininkas spaustuvėje.. kokią merginą myli, kaip ilgai esti pas ją ir tt., o pati «Kova» išeina trečian-vieną suredaguota ir klaidos viena ant kitos. Gal p. Margeris to nežino? Tai labai blogai daro, kritikuodamas redaktorius, nežinodamas jų visų! Meldžiu nepykti skaitytojaus, ir taipgi meldžiu nepykti p. Margerio už privedimą to jojo nepatėmijimo. Aš myliu teisybę ir myliu, kad mano klaidas taipgi rodytų, vienok ne dėlto esmu socialistu, kad socialistai yra «geri žmonės», kaip tai gyrėsi padaręs p. Šeštokas. Jis sakė, kad kur tik nuvažiuojąs su prakalbomis, tai socialistai visada suteikią valgį ir nakvyinę už dyką ką tautiečiai niekados nėsą padarę. Už tai jis ir pamylėjęs socialistus. Keistas persitikrinimas!

Ne, lietuvi socialiste! Neklausyk, ką tau sako tavo panašųs «mokytojai» tokioj formoj. Tu pažinsi ir suprasi kliasų kovą tik per studijavimą gyvenimo. O gyvenimą atvaizdina tik laikraščiai, kokie jie ten nebūtų. Jų gerumą tu pats spręsk, darbininke, ir kas netinka tavo gyvenime, rašyk nurodymą ir kada visi darbininkai panašiai darys, reiškia bus laikraščiai darbininkiški nežiūrint, ar jie vadintųsi «Vienybė Lietuvininkų» ar «Lietuva» ar kitaip. Juk aš žinau, kad ir patįs leidėjai nėra kapitalistai tik darbininkai, nes sėdi prie savo biūro nuo ryto iki vėlybos nakties, neretai turėdami už tą visai menką materiališką atlyginimą. Mat turime atminti ir tą, kad jiems nesiunčia skaitytojai kas mėnuo po 25c., kaip kad socialistų sąjungos nariai ir jie turi visą vargą nešt ant savo pečių. Pakraipa laikraščio priguli nuo skaitytojų.

Jeigu męs socialistai barame kitus, tad turime būt pavyzdžiu baramiems. Bet jeigu jie daro netaip, reiškia pavyzdžio neturi. Pirm visko supraskime apšvietą, tada švieskime!

A. Bernotas.

Red. Mums rodos bereikalo p. A. B. bando taip rimtai pertikrinėti tokius Margerius ir Šeštokus, kurių galvoje netik nieko rimto nesusimezga, bet kurie neturi net mažiausio supratimo apie tai ką jie rašo. Mūsų laikraščiai yra tokie, kokia yra mūsų visuomenė. Jeigu mūsų laikraščiuose tebeina tai lengvesni tai šiurkštesni pasikoliojimai ant ypatų ir ant laikraščių, tai juk tik tokiems «kritikams», kaip p. Margeris, reikia pasidėkavoti. Niekas taip mūsų laikraščių nenupuldo, kaip jie. Juk tik tokie Margeriai nupuldė ir pačią «Kovą», kurioje šiandien nerasime nei vieno iš išsilavinusių ir doresnių net socialistų sandarbininkaujant. Geriausis butų tokiems Margeriams pasiūlymas — tai eiti dar kiek-

Ir kruta visi kas gyvuoj
nors mokyklon. Kai mokslo paragaus, tai jie patįs drovėsis panaudoti spauzdintą žodį tuštiems plepalams Šiandien tie Margeriai taip nubankrūtino doriškai tuos laikraščius, kuriems jie sandarbininkauja, kad niekas nebenori nei jų skaityt nei jiems tikėt. Tą męs jau žinome iš ilgo patyrimo. Mokyklos dar reikia tokiems «raštininkams» ir tokiems redaktoriams, kurie nepažįsta gyvenimo ir kurie dar visai vaikiškai tesupranta lakraštijos užduotį.

—: o :—

IŠAUŠO.

Prašvito, išaušo, žolelės žaliuoja,
Atbudo iš miego gamta.
Viturys į laukus dainomis vilioja
Artojui ilsėtis gana.
Saulės šilumoje atgijo žemelė
Dar nei prieš saulę nesušilo,
Rasa rytmetinė gaivina žolelę,
Saulės spindulių šilumoj.

Pudymo Žolė.

—: o :—

APSIVYLIMAS.

Augštai, augštai, kur ten dausuose,
Vieną sykį mintis pakilo, —
Dar nei prieš salę nesušilo,
Ir vėl paskendo debesiuose.

Sakiau parneš ką nors prakilnų,
«Dvasios» augštybių ką pateiks,
Maniau kad vargt, jau taip nereiks —
Tikėjaus gauti indą pilną!

Apsivylims, ir daugiau nieko!
Mintis sugrįžo nuvarginta.
Jai laimės vartus užrakinta.
Kame dalis?... jau trūksta vieko..

Šalin! geradariai — veidmainiai,
Kurie daug laimės man žadėjot,
Pasipelnyti tik norėjot.
Jųs — ne draugai, tik Judo ainiai.

Šalin! su «dvasioms» jus galingoms.
Jos turčiams vien tik gerą teikia
Man-gi jų mylistų nebreikia.
Aš eisiu su minioms vargingoms!..

«Dvasios» galingos jus tik gina,
Mums siūlo kančias ir kantrybę,
Ačiu jums už tą geradarybę,
Jau man jos proto nebsvaigina...

A. Kriaučiūnas.

1. 5. 11. Glasgow.

buvau užkviestas į saliūną. Klausiu: ką gero veikiate, ar skaitote laikraščius? — Tai kad nėra, girdi, kada. Pareini iš darbo, po vakarienei nueini žmogus į saliūną jukerį kaziruoti, bematant laikas ir praeina, tik klausyk, jau ir sako saliūninkas: Ei vyrai, namo!

Taip ir pabaigėm kalbą su draugu. Matyt, smagiai waterburiečiai praleidžia laiką . .

F M.

LEWISTON, ME

Šis miestelis jau nuo seno yra pagarsėjęs savo gražumu ir ramumu. Nors uždarbiai nedideli, bet su protu gyvenant galima butų susitaupyt skatiką-kitą. Prie to da nėra nei saliūnų. Bet ...kaip danguj, taip ir ant žemės. Mus broliai lietuviai vistiek susiranda alaus ir baltakės tiek, kad net negali panešti. Randasi jau slaptų kabakų, ką mūsų moterėlės užlaiko. Nors tai labai negražus užsiėmimas, bet eik tu ir inkalbėk, kad paliautų.

P. O. Kapickas.

DETROIT, MICH.

Per velykas susirinkę desėtkas lietuvių, «gerų» katalikų pas p. F. Mickevičių išprovijo tokia nobaženstvą, kad net dangui pasidarė karšta. Nevien ką sudraskė pečių, sumušė puodus, bet dar su tuščiomis bonkomis visi susikruvino. Kaimynai šale gyvenanti labai nusigando riksmo ir telefonavo policijai, kuri visus suėmė ir ant rytojaus teismas atėmė nuo visų po $5. Daktarui buvo darbo, iki visų žaizdas apraišiojo. Tai kaip mūsų žmonelės šventė prisikėlimą Kristaus!

Vietinis katalikų-socialistų organizatorius, p. Šiugžda apsigyveno vakarinėje dalyj miesto ir vaikščiodamas po stubas, rinko mėnesines duokles, podraug ragino visiems sykiu susirinkti ir eit į bažnyčią prie išpažinties. Taipgi jis labai išpeikė socialistus ir «bedieviškus» laikraščius ir kningas. Ypač jis agituoja jaunuomenę, nes esą po vieną dūšią teturit, tai šiukštu-nepražūdykit jos... Jisai labai kovoja prieš Šliupą ir vietinį Mockų, o remiasi ant «profesoriaus» Šeštoko, kuris raginęs deginti visus negerus laikraščius. Dėl katalikų jis gerai pripažinęs tik „Žvaigždę", „Draugą" ir „Kataliką".

Nežiūrint to darbavimosi, Šeštoko sutvertoji krikščionių-socialistų kuopa visai krinka. Kun. Valaitis buvo užšaukęs ant bažnyčios: «Ateikit visi krikščionis-socialistai sekančią savaitę, nes bus užpirktos mišios už jūsų sveikatą ir už K. Šeštoko, mūsų organizatorius.» Bet paskirtu laiku vos pasirodė 7 atėję, kurie priklaupė pasienyj. Kuningas supyko ir valai keikt bedieviškus laikraščius. Ypač kliuvo «Vienybei Liet.», kurios kaip ant tyčių tuo laiku buvo pargabenta ant prakalbų ir po Detroitą išplatinta.

P. Kirvelis.

NEW BRITAIN, CONN.

Dirbtuvėje Renauzes Co. nesenai pribuvęs iš Lietuvos «grinorius», tik ką priimtas į darbą, su geležiniu vilberiu užsikėlė ant augštesnio floro ir paleido elevatorių žemyn, tuomtarpu boselis kažin-ko ant jo rikterėjo. Mūsų vyrukas taip nusigando, kad atbulas su visa geleže lindo vėl į elevatoriaus skylę ir nupuolė Nugabentas ligonbutin, vargšas žemyn, kur mirtinai susikūlė už 3 valandų pasimirė. Retai kur matyt tokį žvėruką boselį.

— Paskutiniu laiku labai ištvirko mūsų moterėlės. Nesenai viena bėgo nuo vyro; tą pagavo ir sulaikė. Kita pabėgo ir jau nebėra. Trečią vyras net už savaitės surado. Gėda mums už tokias lietuvaites!

— Šiaip lietuviai čia gerai gyvuoja: namus stato, lotus perka, krautuves užsideda. Į tokius linksma ir pažiūrėt.

Gaspadinė.

———==: o :==———

PILIETYSTĖS REIKALUOSE.

Gerb. „Vien. Liet." Redaktoriau!

New Yorko Industrijų ir Imigracijos Biūras dasižinojo, jog ikšiolai po šią apygardę yra praktikuojama prigavingas būdas išnaudojimui ateivių, norinčių naturalizuotis (palikti ūkėsais). Nuo tų bėdžių kartais atplėšiama net po $10 už pirmuosius poperius, kurie tekaštuoja $1, ir tankiai šitie prigavikai tampo žmogų į naturalizacijos biūrą, gaišuoja jam laiką ir nieko gero nepadaro Aš tamstos prašyčiau, kad padėtumėt šitam biūrui ateivius apginti ir persergėti per savo laikraštį savo sątautiečius, jog pirmieji poperiai tekaštuoja $1, kurį jie turi užsimokėti naturalizacijos biūre, ir jie neprivalo niekam daugiau mokėti, buk už pagelbėjimą išsimti poperius. Čia podraug indedu keletą instrukcijų, kurių būsiantįs piliečiai turi laikyties ir kurias laikraštyj atspauzdinus, daugeliui bus palengvintas išsiėmimas poperių. Yra tai šaukianti atkeršijimo begėdystė, kad žmogui vos pradėjus bandyti gauti pilietystės teises, jau pradeda jį apiplėšti.

Šitas biūras kiekvienam žmogui pagelbės išsimti poperius, suteiks visokias informacijas vos tik pribuvus jam į šitą kraštą, ir kiekviename atsitikime kur tik kas norės jį nuskriausti, veikiai suteiks jam užtarymą ir patarimą, kaip apsigint, o tamstų redakciją meldžiame mums tame padėti.

Jums labai prielankus

Frances A. Kellor,
Vyriausis Tyrinėtojas.
40 East 29th st., New York City.

Kaip pasilikti piliečiu.

Pilietystę suteikia teismai. Iki pastos Amerikos piliečiu, svetimtautis privalo išpildyti dvejus poperius į teismą.

Pirmieji poperiai vadinasi «Apreiškimas Intencijos» (Declaration of Intention). Antrieji poperiai (arba paskutiniai poperiai) vadinasi «Pilietystės Certifikatas» (Certificate of Citizenship). Paskutinių poperių negalima gauti iki žmogus neišgyvens Suvienytose Valstijose penkerius metus ir iki nebus turėjęs pirmųjų poperių dvejus metus.

Pilietystės poperius turi tiesą išduoti šie teismai: Suvienytų Valstijų Aprinkės Teismas (United States Circuit Court), Suvienytų Valstijų Apskrities Teismas (United States District Court), ir Augščiausis Suvienytų Valstijų Teismas (Supreme Court of the United States) kiekvienos valstijos.

Suvienytų Valstijų Aprinkės Teismas dėlei pietinio distrikto New Yorko valstijos randasi šiose vietose: Room 127, 4-tas floras ir Room 179, 5-tas floras, Post Office Building, Broadway ir Park Row, New Yorko mieste. Iš čionai išduoda poperius visiems gyvenantiems New Yorko mieste ir pavietuose: Columbia, Dutchess, Green, Orange, Putnam, Rockland, Sullivan ir Westchester.

Suvienytų Valstijų Aprinkės ir Apskrities Teismai pietiniam distriktui randasi Post Office Building, kampas Washington ir Johnson gatvių, Brooklyne. Iš čionai išduoda poperius visiems gyvenantiems pavietuose: Kings, Queens, Nassau, Richmond, ir Suffolk.

Augščiausiasis Teismas New Yorko valstijos yra padalintas į distriktus ir susirenka jis įvairiuose pavietuose. Žmonės gyvenantįs New Yorke gali išsiimti poperius valstijos Augščiausiame Teisme, County Court House, 36 Chambers gatvė, netoli Broadway, New Yorke. Gyvenantįs Kings paviete gauna savo poperius valstijos Augšč. Teisme, County Court House ties Borough Hall, Brooklyne. Gyvenantįs Queen paviete gaus poperius Augšč Teisme, County House, Jamaica, Long Island. Gyvenantis ant State Island, kuri yra Richmondo priemiestis (Borough of Richmond) gaus savo poperius valstijos Augšč. Teisme, County Court House, Richmond, State Island.

Visi viršminėti teismai išduoda ir blankas norintiems išsiimti pirmuosius poperius.

Atsakymai ant klausimų galima surašyti ten-pat teisme arba ir namie. Atsakymus gali bile kas surašyti, bet aplikantas turi prisiekti, kad jie yra teisingi. Pavieto klerkas išduoda tų poperių nuorašą užsimokėjus $1. Saugotis reikia nepamest pirmųjų poperių, nes reikia jie pristatyti į teismą, kada imsi antruosius poperius.

ATSILIEPIMAS APLEISTOS MOTERIES.

«Vien. Liet.» N20, perskaičius žinutę iš Kanados, patėmijau, jog balandžio 19 d buvo tenai vestuvės Juozo Isodo, kuris apsivedęs su Tekle Matukiute. Korespondentas dar pagiria, jog p. Isoda «nušluostęs nosį vietiniams vaikinams, kurie rengėsi vis tą merginą vesti» ir štai atvažiavęs iš Amerikos vaikinas ją ir paėmė. Šiuomi aš duodu žinoti, jog p. Isoda yra mano vyras, kuris mane jau du metai kaip pametė ir apleido išvažiuodamas iš Brooklyn, N. Y. Todėl visų tenykščių gyventojų meldžiu man pranešti tikrą teisybę: ar ištikro p. Isoda apsivedė, ir meldžiu kitų laikraščių paminėti apie taip nedorą pasielgimą mano vyro. O kas man praneš būsiu labai dėkinga.

Magdė Isodienė,
410 Metropolitan ave.,
Brooklyn, N. Y.

———==: o :==———

ATSIŠAUKIMAS

Į visas Amerikoj esančias lietuviškas draugystes, susivienijimus, partijas, parapijas ir visus lietuvius.

Brooklyn, N Y. gegužio 14 d. 1911, rūpestingumu p. A. Kundroto ir vietinio Liet. Pol. Ukėsų Klubo tapo sušaukta komferencija. Visų draugysčių iš šios apylinkės dalyvavo 26-šios šioje komferencijoj Komferencija buvo šaukta su tikslu surasti kokį būdą gelbėjimui iš kaslegarnių, ypač Ellis Island kaslegarnės New Yorke pulkus nelaimingųjų lietuvių ateivių, kurie tiek vargo išvargę kelionėje, ir visus piningus išleidę ant kelio, tampa grąžinami atgal. Ant kiek p. Kundrota paaiškino dabartinį apsunkinimą ateivių ir aštrų pasielgimą su jais, tai ištikrųjų apverktinas ateivių likimas, o ypač mūsų brolių lietuvių, kurie be jokio užtarimo palikti ant Dievo valios. Ar da reikia aštresnio pasielgimo, kaip dabar yra daroma! Negana, kad suardo šeimynas, bet da per tokius karštuvus ateivis turi pereiti, kad jau neužtenka rašyt ant kupros ar krūtinės, bet rašo tiesiai ant veido, kad tu esi netinkamas šiai šalei. Ištikrųjų, kam tenka tankiau aplankyti kaslegarnią, tai tas pamato tikrą ašarų pakalnę arba čyščių, kur žmonės šaukia pagalbos, atsiklaupę ant kelių: ponuli, gelbėk! praleidau paskutinius piningus ant kelio ir tikėjaus čionai uždirbti, o dabar mane grąžina atgal!... Antras vėl šaukia: aš esu Rusijos politiškas prasikaltėlis, grąžina mane atgal tiesiai ant kartuvių, — gelbėk ponuli! — Treti verkia kruvinomis ašaromis: mano vyrą įleido, o mane grąžina atgal! Kiti vėl skundžiasi; kad vieną vaiką išskyrė ir grąžina atgal; turim ir visa šeimyna grįžti atgal. Kartais būna grąžinami atgal visai už menką klaidingą atsakymą ant klausimų arba pameta pinigus, ar antrašus ir daugiau tokių panašių menkniekių, už kuriuos butų galima išgelbėti ir sulaikyti nuo grąžinimo. Bet męs savo viengenčius taip užmiršome, kad nei kiek nesirūpiname!...

Taigi męs, 26-šios draugystės Brooklyno, New Yorko ir Maspetho, matydami tą viską, išrinkome komitetą, kuris rūpįsis ateiviais. Bet kad tam reikalui reikalingi piningai, o męs permažai turime spėkų, taigi šaukiamės į visos Amerikos lietuvius, o labiausiai į draugystes, susivienijimus ir partijas. Tikimės, kad lietuviškoji visuomenė nebus kurčia ir atjaus savo nuskriaustuosius brolius ir prisidės piningiškai. Ištikrųjų, kiek mus lietuvių yra šioje šalyje, tai kad dėtume nors po 10 centų ant metų, tai pakaktinai butų piningų ant sušelpimo ateivių. O męs nei kiek nepavargtume. Męs atjaučiame ten toli už marių mūsų kenčiančius kankintinius ir šelpiame juos. Atjauskim tad ir šiuos mūsų brolius, seseris ir tėvus su mažais kūdikiais, kurie čia-pat mums po akių nemažiau kenčia už anuos.

Ar ilgai męs duosim svetimtaučiams maudytis po lietuvių ašaras? Argi ilgai męs daleisime išnaudoti laivų kompanijoms nieko nekaltus žmones, iš kurių ištraukia paskutinius piningus, o paskui sugrąžinę, paleidžia be drabužių ir be piningų, be jokios prieglaudos. Ar daugi negana Atlantiko okeane vandens be lietuvių ašarų! Kiek męs prikalbėjom, kiek prisiginčijom, kiek patarimų davėm, o immigrantų dalykai vis tebestovi posenovei.

Taigi ištikrųjų imkimės už darbo, rinkime aukas ir iš tų galėsime užlaikyti apmokamą žmogų kaslegarnėje, pasamdyti advokatą reikale esant ir tt.

Butų geistina, kad turėtume savo emmigrantų namą, nes patarlė taip sako: svetimi marškiniai nėra tokie šilti, kaip savo.

Bet pakol kas, tai pasikakįsim prie slavų; tik reikia žmogų užlaikyti ant Ellis Island. Visuomenė matė, kiek mūsų gerbiamasis p. A. Kundrotas išėmė lietuvių, net su gana gavojingais atsitikimais (šiemet išėmė suvirš 600 žmonių); bet vienam žmogui negalima savo kaštais visus ir visada aprūpint.

Męs 26-šios draugystės, išrinkome komitetą: pirmininką, raštininką ir išdininką. Išdininku yra p. V. M. Daunoras, po kaucija $1000. Taigi aukas galite siųsti be baimės. Jeigu aukų piningai viršytų kauciją, tai męs išrinkome tam tikrą kontrolės komisiją, kuri pridabos, pakels kauciją, o piningus pakvitavosime kad visuomenė matytų «Vienybėje Lietuvninkų»

Siųsdami aukas, išpirkite Money Orderį išdininko vardu: **V. M. Daunora, 229 Bedford ave., Brooklyn, N. Y.** O pasiųsti ant šito adreso: **J. Jukelis, 443 W. 52nd str., New York, N. Y.**

Immigracijos komitetas:
Pirm. **S. Yankauskas,**
Pirm. pagelb. **J. Zaliauskas,**
Susinešimų rašt. **J. A. Kavaliauskas** (120 Grand str. Brooklyn, N. Y.),
Fin. raš. **J. Jukelis,**
Išdininkas **V. J. Daunoras,**
Kontrolės komisija:
V. Šabanauskas, M. Kičas J. Valatkevičius, K. Rimša, J. Vasiliauskas.

P. S. Malonėkite perspauzdinti ir kiti laikraščiai.

MŪSŲ APGARSINIMAI

Netikėtai mums pateko lapelis išplatintų apgarsinimų, kuriais viena lietuviška draugystė, Šv. Mikolo, iš Elizabeth, N. J. praneša apie savo rengiamą balių. Apgarsinimas matomai spauzdintas kokioje žydiškoje spaustuvėlėj, todėl išėjęs taip netikusiai ir sudarkyta lietuvių kalba, kad vargiai suprantamas. Draugystė, matomai nenori lietuviams duoti spauzdinti, nors aplinkui pilna spaustuvių, ir sužargonavusi tą apskelbimą, matomai, norėjo parodyt, kad gali ir be lietuvių apsieit. Męs čia dėl kurjėzo perspauzdiname tą apskelbimą ir ypač atkreipiame atidžią ant mūsų pabrauktųjų tame apskelbime žodžių. Apskelbimas šiaip skamba:

„Nepiorskoitos nenumesk,

Guoduotinei Lietuvei ir Lietuvoites seni ir iouni, nepomirszkit kot drougistie kereiniszka szventno Mikuoluo Ar. Poriengie po szime pipku didieli Bolu, del wisu wsz dika kuris Acibus, 29 diena Gieguzuo, 1911 m. Ponedieluo wokore priesz Dekereiszin, Ant Svetoinies Ponos Yanczaitienes, Po No. 109 Pine Ulicezuos, Elizabeth'o, N. J. ir priek tom Bus troukimas groinamos maszinos arba grafpon kuri kosztuoie 45 dorielei, kotras iszgrais tikrai tam bus gilvkas, paskui grais muzikantai grazus szokus **kurvos portrovkem niat iš porizovs kuriei louki ioiu Akis postatia mus** balous, ir proneszam Lietuvioms katriei norit prisiroszi ink mus draugistia kur inetoimos dika usz mikieius 50 centu mienesines ba norim padidit draugistia kereiviszku draponu nereikolovnam balus prasidies nok 6 ir trouksis liki wieliuoi nakti katras acilankis bus wsz graniedintos inteiimas wisiems wszdika wszpraszno wisus isz Elizabeth ir isz kitu miestu wszpraszuo

Komitetos suguoduonie."

Na, o kaip atrodo?

ŠIS—TAS.

Išradimas nuo skendimo. Nesenai vienas Vokietijos jureivis išgalvojo labai naudingą išradimą. Jisai išrado tokį skįstimą, kuriuomi sumirkius drapanas žmogus negali nuskęsti, vadinas laiko jį vanduo ant paviršiaus. Neužilgo būsią atidaryti fabrikai, kuriuose išdirbinės keleiviams ant jurių arba maudytojams tam tikrus marškinius. Ištikro tai bus išrasta to prasto žmogelio neišpasakyta žmonijai geradėjistė.

A. B.

Kiek Rusijoje žvėris suėda žmonių. Maskvoje buvo nesenai laikyta paroda medžioklės šunų ir arklių, kur tarp ko kito buvo išstatytos kartogramos, kiek ant metų Rusijoje padaro blėdies dras kantįs žvėris ir paukščiai. Jeigu imti piningais, tai žvėris ir paukščiai sunaikina gelvijų ir naminių paukščių ant 5,000,000 rublių. Bet dar akyvesnės perstatyta žinios, kiek žvėris sudrasko kasmetas žmonių Rusijoje. Viatkos gubernijoje žvėris suėda kasmet apie 117 žmonių. Samaro gub. — 137, Tveriaus oblastyj — 243, Tomsko gub. net 428 Mažiaus už visas gubernijas suėda žvėris žmonių Charkovos ir Poltavos gub. — po vieną ant metų. Maskvos ir Peterburgo gub. vidutiniškai kasmet suėda žvėris po 4 žm.

A. B.

Viršininkų armija. Dabartinis viešpatysčių surėdymas reikalauja ypatingos organizacijos. Daugumoje valstijų šalies valdymas yra rankose tam tikro luomo viršininkų, speciališkai pasišventusių savo tarnystei. Užlaikymas šitų viršininkų armijos kiekvienai valstijai labai brangiai apseina ir nugula sunkum jungu ant gyventojų, nors, ant nelaimės, dar žmonija neišrado būdo, kaip save valdyti be tų viršininkų. Sunku tikrai suskaityti, kiek kuri šalis turi viršininkų, bet štai keletas paviršutinių žinių iš pabaigos XIX šimtmečio, ant žemiau sekančios lentelės:

Austrijoje viršininkų		696,563
Vengrijoje	”	527,071
Francijoj	”	853,360
Anglijoj	”	945,302
Šveicarijoj	”	39,706
Amerikoje	”	743,367
Belgijoj	”	33,647

Į šitą skaitlių dar nėra prirokuota kareivijos viršininkų, kurių skaitlius taip jau nemažas, ir kurie taip jau žmonėms reikia užlaikyti.

A. B.

ŠPIKUČIAI.

Nenusisekė stebūklas.

Vieną kartą kuningas, norėdamas ingailinti žmones, prieš pamokslą paliepė zakristijonui, pridėti prie Šv. Rocho paveikslo šlapią skudurį ir paspausti, idant ištekėtų neva ašaros. Taip zakristijonas ir padarė. Pirmiaus pradūrė abrozo akyj skylutę, paskiaus sakant pamokslą užėjo iš užpakalio, kad žmonės nematytų ir davus kuningui ženklą, prispaudė šlapią skepetą. Bet per neatsargumą taip smagiai prispaudė, kad paveikslas iš rėmų išpuolė ir prieš klausytojus pasirodė bestovįs zakrastijonas.

F. Simanavičius.

Gudrus žydo vaikai.

— Oi, aš turiu du sūnu, ką labai gudrus. Oi-vai! Vienas pasako, kad bus Letaus, o kitas, kad pagada, ir visuomet vieno būna teisybė.

Jonelis.

Rūkytojaus svajonė

— Kaip gaila, kad dar niekas neišrado nesudegamo cigaro.

Ant egzamenų.

Profesorius, norėdamas išjuokti studentą: Pagal ko galima pažinti kvailą žmogų?

Studentas: Pagal klausimų, kuriuos jis pastato.

Laikykit vagį!

Praeivis pažino ant vieno žmogaus savo overkoti, kurį už poros dienų buvo pavogę. — Laikykit vagį! — jis sušuko

Staigu ant gatvės pasileido bėgti kiti penki žmonės

Mūsų rašytojai.

Redaktorius: Man šitas jūsų apsakymėlis labai patinka; aš jį net du sykiu perskaičiau . .

Rašytojas: Nejaugi net du sykiu!

Redaktorius: Pirmą sykį aš jį perskaičiau rinktiniuose raštuose francūzų rašytojo Maupasant.

———==: o :==———

Vietines Žinios.

— **Taiso pajurius.** Pereitą savaitę atsidarė Coney Island maudyklės ir zobovos. Jau nedėliomis tūkstančiai žmonių suvažiuoja. Šiemet Coney Island turės vieną iš didžiausių naujienų — tai naujas milžiniškas maudyklių namas, kurį pastatė miestas ir tik 2 centu teims už ruimą maudymuisi, rods reiks savo siūtą turėti. Namas užima didelį žemės plotą, pabudavotas iš gryno kankrito ir sutalpis į save 5,000 maudytojųs ant syk. Atidarytas būsiąs kada apie pradžią liepos mėn. Prie to namo dirbs net 75 žmonės. Kitas pajurio rezortas šiemet augštai pakils, — tai Rockaway Point. Keletas didelių kapitalistų tarpe tų William Greve, nusamdė net 900 akrų žemės, ant kurios išbudavos nedideles šetrukes. Būsiąs tai didžiausis ant svieto plotas užimtas šetrukėmis, kuris užims net 4 mylias Atlančio pajuriu, pradėjus nuo Jamaika pakraščio. Rockaway Point galima pasiekti boteliais nuo Canarsie, Sheepshead Bay, arba Long Island gelžkeliu į Rockaway, o paskui vežimais.

— **Nupirko Rockaway už $1.** Žinomas pajurių rezortas Rockaway Beach senai jau geidė, kad jis butų priskaitytas prie New Yorko miesto. Nesant kaip kitaip, rockawiečiai nusprendė visą žemę Atlančio pajuriais padovanoti New Yorkui. Žemė yra verta apie pusantro milijono dol. Bet miestui nevalia buvo priimti dovanai, todėl New Yorkas užmokėjo dėl formos rokawiečiams $1 ir užrašė pajurio «nupirkimą» į kningas. Nuo šiol Rockaway bus jau prie New Yorko.

— **Miestas užmokės $1,250 už ranką.** Queens pavieto teisėjas priteisė iš miesto tūlam F. Gillen $1,250. Jis ėjo naktį per tiltą ir inkrito į pagadintą vietą, kur išsisukė ranką. Iš tos sumos, $350 Gillenas gauna iš kontraktierių kurie tą tiltą dirbo.

— **Vėl maniakas.** Nesenai Williamsburgo gyventojus inbaugino koks tai pamišėlis, kuris vakarais pribėgdavo kam iš užpakalio ir perpjaudavo skustuvu kaklą. Jo niekas nesugavo, bet patsai kažin-kur dingo. Dabar pasirodė kitas, jau netaip baisus. nes sutikdamas reikalauja duot tik...$20,000. Pirmasis buvo jo užpuolimas ant policijos stoties ant Clymer str. Keista tik. kad policija jo nesugavo, nors buvo į jos rankas patsai atėjęs. Jei kas iš gerb. skaitytojų sutiksite jį duokite tą truputį pinigų ir teeinie sau.

— **Lietuvis išdavė daktarystės egzameną.** Long Island medicinos kolegijoje išdavė egzamenus ant daktaro jaunas Brooklyno lietuvis, Jonas Misevičius. Birželio 1 d. gausiąs jau diplomą. J. Misevičius yra švogeris gerai lietuviams pažistamo Brooklyne gyvenusio vientaučio Vilkevičiaus, kuris dabar gyvena Chicagoje.

— **Karščiai.** Gegužio 23 d. jau pasirodė pirmieji karščiai. Ant Flatbush 3 žmonės saulės užgauti sukrito. Iš Washingtono praneša, jog ten sukrito net 8.

— **Turėsim centralinį kningyną.** Miesto valdžia pradės statyti didelį budinką ant Prospect Park pleciaus, kur bus inkurta centralinis didžiuliausis kningynas. Namas kaštuos 4 milijonus dol.

— **Vedimo laisniai.** Per šią savaitę išsiėmė teismuose apsivedimo laisnius šios lietuvių poros: Stasis Grulkauskas 31 Dutchkills st. L. I. City su Kaze Baltučiute iš tų pačių namų. Jonas Jankša 29 Hudson ave. su Elže Surgaliute 240 High str. Antanas Bružas 28 Meeker ave. su Jieva Alevičiute iš ten-pat. Mikas Šakalis 64 So. 2nd str. su Jule Audevičiute 49 N. 1st str. Jonas Bičiūnas 115 Berry str. su Paulina Palsūniute 586 Driggs ave.

— **Sudegė „Dreamland''.** Pereitos pėtnyčios naktį sudegė garsi zobovų įstaiga „Dreamland'' ant Coney Island. Gaisras tęsėsi 3 valandas. Daugybė cirko žvėrių išbėgiojo kiti sudegė, o kitus sušaudė. Blėdies padarė ant 4 milijonų dol.

———==: o :==———

New Yorko žinios.

¶ **Sufragisčių milijono fondas.** New Yorko sufragystės inkūrė «milijono fondą», į kurį renka aukas. Tais piningais būsiąs inkurtas valstijos sostapilėje Albany biūras, kuris gaudysiąs visų legislatorių priešingus sufragizmui darbus, ir tuos legislatorius paskui prieš žmones išpeiksiąs, kad vėl nebutų išrenkami.

¶ **Vėl policijoje permainos.** Mayoras Gaynor vėl persijojo policijos štabą. Policmeisteris Cropsey neteko vietos; ant jo vietos paskirta policmeisteriu buvęs vyriausis bradmeisteris Mr. Waldo. Ikšiolai visuomenė labai nepakakinta policija, nes nesuvaldo plėšikų, kurie net vidurdienyje įsilaužia į namus ir išvagia.

¶ **Atvažiuos Šliupo sūnus.** «Tėvynė» praneša, jog p. Keistutis Šliupas. Dr. J. Šliupo sūnus ketinąs širuden atvažiuoti New Yorkan, kur įstosiąs į vieną čionykščių universitetų.

¶ **L. U. P. K. vakarėlis.** New Yorko Lietuvių Politikos Ukėsų Klubas turėjęs 21 d. gegužio savo draugišką vakarėlį, kuriame dalyvavę apie 50 vietinių ir aplinkinių lietuvių. Buvusi vakarienė ir prakalbos su kitokiais pasilinksminimais Matyt šitokie vakarėliai su vakarienėmis ineina visur į madą Ir labai tai pagirtina, nes jie labai suartina žmones.

¶ **Atidarė didžiausį kningyną.** Gegužio 23 d. atidaryta New Yorke didžiausis sakoma visoje Amerikoje kningynas. Milžiniškas marmuro namas užima du bloku ant 5-tos Ave. ir per 40 bei 42 gatves. Dabar šitame kningyne yra 373,000 tomų kningų. Vietos yra dėl pusešešto milijono tomų. Yra taipgi skyriai itališkų, vokiškų, francūziškų ir slaviškų kningų. Atidarant kningyną buvo atvažiavęs ir prezidentas Taftas.

¶ **Čekiuos vagius.** Ant Palisade Parko šią vasarą intaiso motinoms pasilinksminimo vietą. Nuvažiavusioms su kūdikiais bus paimti kūdikiai po globa tam tikrų matronų, kad nekliudytų motinoms pasilinksminti. Dėlto, kad kūdikiai nesusimaišytų, bus jiems ant kaklo užrišama čekiai, o kiti su numeriais bus paduodami motinoms. Jeigu motina čekįames, tai galės turėti nesmagumo, iki atsiims vaiką.

¶ **Naktimis vežia sąšlavas.** Inėjo nauja mada vežioti nuo gatvių sąšlavas ir visokias išmetas naktimis. Tas jau daroma New Yorke ir Brooklyne. Padarė tai dėl to, kad neapdulkinti praeivių ant gatvių. Bet dabar vėl kįla neužganėdinimas, kad vežikai naktį baladojasi į duris ir šaukia išnešti šiukšles.

¶ **Sufragečių vežimas.** New Yorko sufragystės intaisysią šią vasarą savo vežimą, vežiojimui užkandžių po gatves Pardavinėdamos užkandžius agituosią publiką prie sufragizmo.

———==: o :==———

KRASOS DĖŽUTĖ.

Z. Jank, Lawrence: «Socializmas ir Religija» gavome. Atspauzdisime.

P. Norkus, Passaic: «Darvinas» biografija gavome. Ačiu. Statinio nepalaikome, Bet susidarius daugiau tokių biografiškų škicų galima bus lengvai ir pernaują sustatyt. Rašykite tik!

S. Balčiūnui Cleveland: Iš Clevelando labai retai tegauname žinučių. Bet kai jau sykį gaunam, tai dėlei vienos žinios iškįla čiela istorija. Taip ir dėlei šitos žinutės. ir rašėjas išbarė laišku, kam sutrumpinom, ir Tamsta, privarei 4 lapus atitaisymui. Pamename, kad anais metais turėjome tokias-pat barnis su tais-pačiais autoriais. Ar ne geriau butų kad vely dažniau rašytumėt, o trumpai bei aiškiai. Tai neįvyks jokių klaidų. Atitaisymo nedėsim, nes nieko neatitaisote. O apie «Mirtos» chorą bei kun. Halaburdą galima visai atskirai parašyt, nes tai atskiras dalykas ir yra.

P. p. Lietuviui, Žiliui, Vaideliotui, Rūkui M. Ambrozevičiui, A. B., Immigracijos Komisijai, Marso gyventojui ir kt. Ačiu. Indėsime į sekantį numerį

———==: o :==———

Gera Proga!

Geras laikraštis tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatai, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima įgyti du geru laikraščiu už prieinamą kainą:

Visiems, kas užsirašys *tiesiog* pas mus "Laisvąją Mintį" ir prisiųs mums $3.oo, siuntinėsime par ištisus metus "LAISVĄJĄ MINTĮ" ir kaipo priedą "VIENYBĘ LIETUVNINKŲ"

ir gi par metus, kuriedu laikraščiu, atskirai užsirašant, apsieina $4.oo. Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresas:
"LAISVOJI MINTIS"
1401 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

LAIŠKAI IN REDAKCIJĄ

«V. L.» nr. 20, atspausdinta dvi stambios vietinės klaidos, kurias privalot netik atitaisyt, bet ateityje ir vengt panašių klaidų.

1.) Vietinėje, p. Jono Pabaldos korespondencijoje pasakyta: «Girdėtis kad tveriasi vėl iš naujo Apšvietos Draugystės choras, kuris anais laikais buvo taip nelemtai pakrikęs. Organizatoriai to choro jau darbuojasi, atkalbinėdami daininkus nuo Operos Choro. Čia mat gatavas darbas Iš namų dainininkai daug sunkiaus surinkt»— Šitasai pasakymas, yra grynas melas, ir nieko neparemtas. Pasakyt, ar šiaip, ar kitaip, bet klaidingai bei melagingai daugiaus kas pataikys, negu teisingai Bet reikalui prisiėjus, kad priverstas šiuom ar tuom argumentuot savo pasakymus, tada panešios rūšies korespondentai pasislepia, taip ir su šiuo yra.

Ar galėtų prirodyt nors vieną tokį, kuris būtų buvęs atkalbinėjamu? Ne! Kad būtų turėjęs po ranka tokį, tai būtų iš kalno jau nurodęs Yra vien ant Draugijos užsimetimas, ir pradėto dailos srityje darbo kenkimas.

Aš, kaipo Apš. D-jos choro suorganizavimo komiteto narys, ir kaip dalykai stovi, pasistengsiu nurodyti, iš kurių pamatę persitikrįs, kad korespondentas melavo.

Apš. D-jos choro suorganizavimo komiteto du nariai gieda Operos Chore. Ar jie užsiims atkalbinėjimu iš Operos Choro, kadangi jie patįs ten begieda ir dabar? Kad jeigu jie taip būtų pasielgę su Operos Choro dainininkais, tai be abejonės būtų buvę prašalintais iš choro. Ar šiaip versi, ar taip, o vis yra negalimu daiktu, ką V. L. korespondentas išsvajojo.

Aš-gi kaipo trečiasai to komite to narys, ir Operos chore negiedantys, tai jau tikrai spėjama ant manęs, nes kitaip ir būti negali. Kurį, ar kurią aš kviečiau į Apš. D-jos chorą, tai galvos nei biskio nesukau, nei neklausinėjau kokiame chore dabar giedi: Rakausko, Eremino ar Strumskio, ir-gi neturėjau už mierį atkalbinėt, kadangi suprantu, kad galima suspėt dalyvaut trijuose choruose, aš-gi ne turiu kuningo pobūdžio, kad kaip kuningai liepia savo parapijonams niekur o niekur į viešas sueigas, arba ir taip kitur kur neeitų, ir nieko neklausytų apart bažnyčios ir kuningo. Dėl viso ko, lai man pristato tokis korespondentas nors suvargusį operos choro giedorių kurį aš būčiau kėsinęsis atkalbinėt, apart užkvietimo giedot. Nepamirškit, kad Operos choro didelė dalis susideda iš Apšvietos D-jos narių, kurie yra seni giedoriai, ir ne reikėjo Strumskiui «iš namų surinkt».

2.) Vietinėse žiniose pasakyta: kad Apš. D-jos choro vedėju yra kokis tai p. Venckus. O čia kaip tik priešingai dalykai pasakymui stovi. Apš. D-jos choro vedėju yra p. St. Masalskis.

Čia tai ne korespondento kaltė; tas skyrius, už kurį redakcija atsako, o taip skelbia. Gal yra tam siekis!. .

Jeigu taip jau galima skelbt, tokios žinios paduot laikraštin ir savo skaitytojus jom penėt, tai kodėl gi negalima paskelbt, kad geg. 18 ir 19 ant Cypress Hills prisnigo per 3 pėdas gilio sniego? Tik skaitytojai nereikalaus parodyt gniušte sniego, kaipo faktą! O žinutė ir indomi, labai tinkanti laikraščiui.

Kad pašalinis laikraštis ką tokio rašytų neteisingo apie Apš. D-ją, tai mažiau kas ir intikėtų, bet V. L. kaipo Draugijos organas taip rašo, tai lengvai, ne abejotinai galima tikėt, kad organe taip rašo, tai taip Draugijoj ir yra.

P. Sinkus.

Kas korespondencijoj pasakyta. tai korespondentui yra žinoma. Jisai tvirtino ir žodžiu, kad iš Operos Choro esą ten-pat salėje atkalbinėjami dainininkai. Be reikalo p. Sinkus ima ant savęs kitų darbus ir dėlei jų taip karštai teisinasi. Kaslink žinutės apie Apš. Dr. choro vedėją, tai mums taip buvo pranešta. Gerai, kad p. Sinkus tą pataiso. Dar geriau butų buvę, kad jis apie Apšv. Dr. veikimus pirmiau į «V. L.» kaipo į organą, parašytų. Tai nereikėtų nei mums kitų paduotas netikras žinias dėt, nei taip ilgais raštais atitaisinėt.

Severos Gydnolės prašalina ligas ant visados.

Ką turi atsakyti?

Ar esi sveikas? Nuvargęs? Persidirbęs? Nieko nenori? Nustojęs visų siekinių? Neužima tave joki smagumai? Esi silpnas ir apsunkęs? Išbalęs? Liežuvis aptrauktas? Užkietėjimas vidurių? Tankus galvos skaudėjimas? Viduriai nevirina? Išrodai senesniu negu esi? Nusiramink ir vartok

SEVEROS

Givasties Balsama

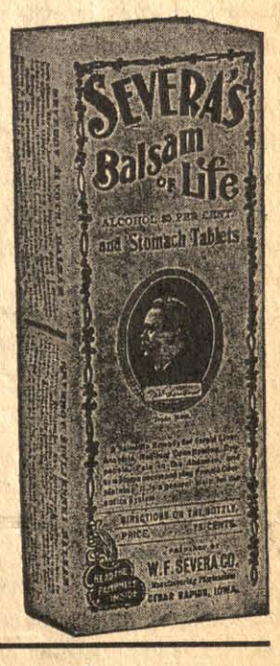

Tiktai jame pagelba, kurios reikalauji. Veikia į visą kuno sutaisymą ir į kraują taip, taip, jog visas tas ligas prašalina, o organizmui sugrąžina sveikatą ir jaunystės smagumą.

75 centai bonkute.

Tavo aptiekorius parduoda Gyvasties Balsamą ir kitas Severos gyduoles. Pasakyk: "ne", jeigu norės tau įsukti kokias kitas gyduoles vieton teisingu. Prie mųsų vaistų pridedama patarimai lietuviškoj kalboje.

Iszberimai odos

priguli paprastiems apsireiškimams ir pasekmėms negero kraujo. Naudidga ir tikra gyduolė nuo nešvaraus, silpno ir menko kraujo, o taipgi gydymui kitų odos ligų, yra

Severos Valytojas Kraujo

Bonkutė doleris

Nebuk Nervuotu

Nervuoti žmonės negyvena ilgai, Turime gyduolę, kuri numalšina ir sustiprina nervus, suteikia palengvinimą jų suirime ir sumažina suerzinimą organizmo, Tukstančiams asmenų turinčių suirusius nervus pagelbėjo

Severos Nervotonas

Bonkutė doleris

Daktaro patarimus gausi dovanai, jeigu parašysi in mųsų Gydymo Skyrių.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Naujas Kningynas

Pasiulau sekančias kningas:

Kun. V. Dembskio raštai: **Inkvizicija,** arba atpirkimas Žmonių nuo Šėtono—$1.25; **Kankintojai ir Kankintiniai** už mokslą—$1.00; **Iš ko kįla melai**—75c; **Dvyniai vagių**—25c; **Kaip geriausia laidoti numirėlį?**—10c.

Dro J. Šliupo raštai: **Lietuvių Tauta** 3 tomai—$4.50; **Spėka ir medega**—$1.50 ir kitos.

V. K. Račkausko (Karolio Vairo) raštai: **Politiškoji Ekonomija**—25c; **Pražuvo**—10c; **Eilėmis ir Proza**—25c; **Dievo Žvaigždė**—35c; **Magdalės Marija**—15c; **Baltramiejaus Naktis**—75c; **Jonas**—15c.

Be to laikau visokias lietuviškas kningas ir užrašau visus lietuviškus laikraščius. Atkreipiu atidžią į tai, kad kuodaugiausia praplatinti Europoje išleistų kningų iš dailiosios literaturos sryties. Gausite pas mane pigiau negu kur kitur visus *Viduno*, *Jovaro*, *Žemaitės*, *Šatrijos Raganos*, *Lazdynų Pelėdos* ir kitų parašytas knygas. Kreipkitės. ADRESAS:

Kningų Krautuvė „Nauda"
(Br. Račkauskienė)
1401 N. Main Ave. **SCRANTON, PA.**

NEPRIETELIUS SAU PAČIAM.

Žmogus, daręs ką-nors, kas jam kenkia, ir jis patsai tą žino, — yra patsai sua neprietelius. Tečiaus yra atsitikimai, kur žmogus joku būdu negali savo impročio pamesti, kad ir kažin kaip n rėtų ir bandytų Jis tik karts-nuo-karto įstengia ant valandėlė pagundą apgalėti. Tokie impročiai — tai gėrimas, persivalgymas, visokie vaistai, nemiegajimas naktimis, kurie naikina žmogaus kūno ir proto sveikatą. Norėtumėm patarti ne tik tokiems, bet ir sveikiausiems žmonėms, kasmet pašvęsti bent vieną mėnesį savo kūno išvalymui, vartojant tam tikslui Trinerio American Elixir of Bitter Wine Šis vaistas prašalina iš kūno visus nevalumus, pataiso vidurius ir išvalo krauja visai naturališku būdu. Sudrutina nervus ir suteikia gerą apetitą, tuomi-pat duoda žmogui daugiau jiegų pagundoms priešinties. Labai daug pagelbsti viduriams sutvarkyti. Visose aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Klausyk Gero Patarimo!

Mokek sau o nekitam randą.

Tas išmintingas ir laimingas, kuris nusiperka žemės sklypelį, tokį kokį išgali New Yorke. New York City skubiai eina visoki pagerinimai, kaip va: tiltai, toneliai (po miestu geležinkeliai), subway ir kiti visoki įtaisymai dėl palengvinimo žmonėms ir pagerinimo miesto. Per tai čia žmonės ir puolasi pirkti ŽEMĖS ŠMOTĄ prie krašto miesto, ba už 3 ar 5 metų tojižemė ar stuba pasilieka jau mieste ir tokiu budu toji žemė pasilieka 7-nis ar 15-ką kartų brangesnė negu perkant kaštavo. Kita vigada, už 5 centus veža 35 myles, kad ir toli parsieina važiuot, bet ima mažai laiko tik 2 minutas trukis bėga 1 mylę po žeme. Todėl New York City per pereitus 10 metų žmonių pasididino ant 1031368. Visi žino, kad New York City yra daugiausia turčių, o daugiausia prasigyveno iš žemės pradėdami su $50, o mųs lietuviai sudeda pinigus į žydų bankas ir anie už sudėtus jų pinigus perka žemę, stato stubas ir nuo tų pačių lietuvių ima randą už jas. Sunku rasti tokią banką, kad neturėtų žemės New York City, tai kodėl lietuviai patys sau neapverčia tuos pinigus nupirkimui sklypą žemės alia paveda bankom save išnaudot. ŠTAI MĘS PARDUODAM EAST NEW YORK'E Lotus, Stubas ir Namus, namai su puikiausiom įtaisom, sklepai simentuoti, ant pirmų lubų kukne ir 3 kambariai, ant antrų 4 kambariai ir maudyklė, zvanai ir šėpos drapanoms pasidėti, žodžiu sakant viskas puikiai įrengta, parsiduoda tik už $3.500 įmokant keletą šimtų ant pradžių, o paskui po biskį, beveik su randa galima išmokėt. Taip-pat ir LOTUS parduodam nuo $450 iki $750, prie pat krašto miesto, nuo Eleveiterio tik 3 Blokai. Čia raudasi visoki bizniai, mokyklos, hospitolės ir t. t. Nuo mųs žemę pirkdami įmoką už Lotą $10%, o paskui po 750 kas mėnesis, o jeigu sirgtum ir nedirbtum, precento nereik mokėt už pasilikusią sumą. Visu pakraščiu mųs žemės Jamaica Bay yra rengiama prieplauka (dokai) per 10 mylių ir jau per Kongresą Washington D. C. 10 d. Vasario 1910 yra užtvirtinti plenai ir paskirta 70 milijonų nuo Suvienytų Valstijų ir 40 milijonų New York City. Tai-gi galima tikėtis, kad ši vieta ateis į didelį brangumą.

Kreipkitės asabiškai arba per laiškus pas mųs reprezentantus: V. J. Šlekys „Darb. Vilties" išleistojas 119 E. Centre st. ir J. A. Žemaitis (Vargoninkas) Shenandoah, Pa.

J. G. Alenskas, 80 Gearent Lane, Wilkes-Barre, Pa.
M. Valentinavičia, Auditorium Bldg. Scranton, Pa.

MARTUS REALTY CO.
120-4 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone 2427 Greenpoint.

DIDELIS PIKNIKAS!

Šv. Antano Draugystė parengia subatoj, 3 d. berželio (June), 1911 m. savo didelį pikniką Washington Parke. Prasidės 2-rą val. po pietų ir trauksis iki nedėlios ryto.

Įžanga ypatai 25c. Draugystėms in corpore — dovanai.

Į parką galima nuvažiuoti šiais karais: Nuo senojo tilto daveža Flushing Ave., iš South Brooklyn 3rd Ave., su permaina ant Crosstown ir Flushing, nuo Williamsburg tilto Grand st. karai.

Visus širdingai užkviečia

Komitetas.

PIKNIKAS!

Draugystė Karalienės Aniuolų parengia nedėlioje, 4 d. birželio (June), 1911 m. didelį pikniką. Prasidės 2-rą val. po pietų Ridgewood New Colosseum Parke. Muzika grajis be perstojimo po vadovyste garsaus prof. V. Redikevičiaus, kuris yra visiems gerai žinomas.

Davažiuoti galima iš Williamsburgo Union Ave., iš Centre Brooklyno Myrtle Ave. su permaina Cypress Hills karu, eleveiteriu nuo senojo tilto tiesiog į Ridgewood; Broadway eleveiterį permainyti ant Myrtle Ave., o toliaus imti karą.

Įžanga į parką ypatai 25c. Draugystėms in corpore gi 15c.

Meilingai užkviečia

Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo pažįstamo Ernst Kempel, kuris kada tai gyveno Kuršo gub., Bausko pav., buvo už gaspadorių Borklas dvare. Jau 22 metai, kaip Amerikoj Pirmiaus gyveno Elizabeth, Port, N. J., o dabar, girdėjau gyvena Minesota valstijoj. Turiu labai svarbų reikalą. Kas apie jį žino meldžiu atsišaukt į „Vien. Liet." redakciją:

120—124 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(24)

Pajieškau savo draugo Kazimiero Stupinkevičio, paeina iš Suvalkų gub. Vilkaviškio pav. antri metai kaip Amerikoje. Pirmiaus gyveno po šituo adresu: Kazimier Stupinkewicz, 478 Valley St., Youngstown, Ohio. Kas apie jį žinote, ar jis yra gyvas ar numiręs, tai malonėkit kuogreičiausiai man apie pranešti šiuo adresu:

Jonas Butkevičia,
Sasnava, Kvietiškio gmino,
Marijampolės pav.,
Suvalkų gub. Russia.
(24)

Pajieškau Dominiko Aleksos, Žvikelių kaimo, Seinų gmino, Suvalkų gub. Penki metai atgal gyveno Shenandoah, Pa., o dabar nežinau kur gyvena. Turiu pas jį labai svarbų reikalą. Jeigu kas žinote, tai malonėkite duoti žinią šiuo adresu:

Antanas Grimalauckas,
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(23)

Pajieškau savo sesers Uršulės Kazakevičienės ir jos sūnaus Viktoro Kazakevičiaus, paeina iš Bartnikų gminos, Vilkaviškio pav, Suvalkų gub. Jau 15 metų kaip nežinau kur jie gyvena; girdėjau būk Indiana valstijoje. Malonės jie patįs ar kas kitas apie juos pranešti, nes turiu labai svarbų reikalą.

Motiejus Lopatinckas,
112 North 3rd st., Brooklyn, N. Y
(22)

ANT PARDAVIMO!

Parsiduoda grosernė labai geroje vietoje, apgyventoje lietuviais ir lenkais. Priežastis pardavimo, tai iškeliavimas į savo šalį. Norintieji kreipkitės šiuom adresu:

Jan Dzeventkovski,
75 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.
(22)

BENNETT TYPEWRITER. Preke $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios masinos. Ji yra su universališkais raktais, teip kaip mažinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atrametuojasi nuo kaspino.

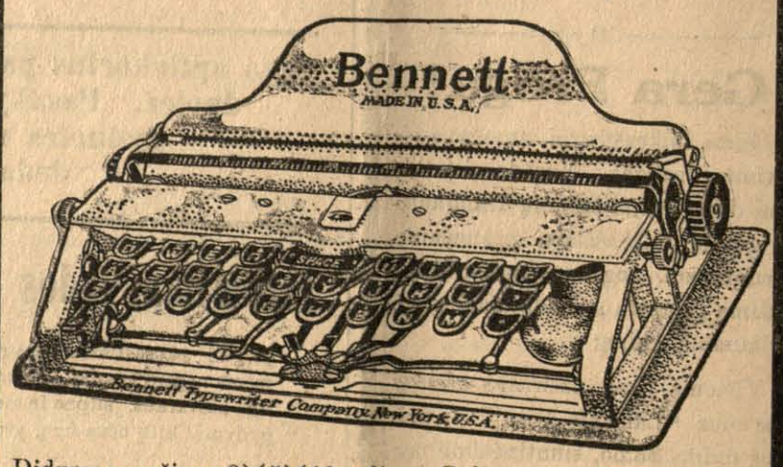

Didumas mašinos 2×5×10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su litaromis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukształis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint.

„Vienybe Lietuvninku"

SENIAUSIS LIETUVIU LAIKRAŠTIS AMERIKOJE.

Inkurtas 1886 m.

„Vienybė Lietuvninkų" seniausis iš visų kitų lietuviškų laikraščių, radikališkai, pirmeiviškai ir bepartyviškai vedamas, pertai plačiai lietuvių skaitomas ir turįs geriausį pasisekimą, „Vien. Lietuvninkų" obalsis—teisybę į akis. „Vien. Liet." paduoda naujausias ir svarbiausias žinias, kas „Vien. Lietuvninkų" skaito, tas išsilavina supratime ir doroje, kaip iš geriausio humaniškumo mokslainės.

„Vienybę Lietuvninkų" skaito ne vien darbininkai, bet ir inteligentai: daktarai, advokatai, kunigai ir biznieriai, nes joje kiekvienas randa reikalingiausias žinias ir tą, ko žmogaus protas pirmeiviškame laikraštiyje ieško. Norintiems matyti „Vien. Lietuv." siunčiame vieną numerį dovanai.

„Vienybė Lietuvninkų" išeina kas Sereda jau nuo 1886 m.

Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei m. $1.00. Užsieniuose metams $3.00, pusei m. $1.50.

Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" reikia ir pinigus sykiu prisiųsti. Pinigus geriausia siųsti per „Money Orderį" arba registruotame laiške. Permainant adresą, reikia paduoti ir senąjį.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

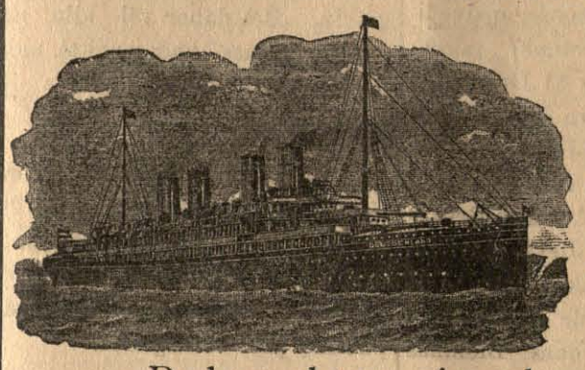

AGENTURA

Parduoda Laivakortes

in visas svieto dalis ir išmaino užrubežinius pinigus pagal kursą.

Padaro aktus rejentalnus su Konsulio paliudijimu.

Parduodame tikietus ant geležinkeliu Amerikoje in pietines ir vakarines valstijas.

Didžiausia krautuve visokiuiu knygu, kokios tik yra išeję iš po spaudos, kaip svietiškos, teip maldu knygos. Žodynu, randvedžiu ir Bibliju. Visoki spaudos dalykai atliekami, kokius tik kas reikalauja.

J. J. Paukształis ir K. Brazys,

120=124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

ANT PARDAVIMO KEPTUVĖ!

Parsiduoda keptuvė labai geroje, lietuvių ir lenkų apgyventoje vietoje. Biznis eina gerai. Pardavimo priežastis — apsirgimas moteries ir paties silpna sveikata. Kas norite turėti gerą vietą, tai pasiskubinkite, ba retai tokia proga pasitaiko, kad taip pigiai parsiduotų Kreipkitės šiuo adresu:

T. M.
70 Grand st. Brooklyn, N. Y.

„LAISVOJI ŽMONIJA".

Nuo 1 d. geg. 1911 m. pradėjo eiti literaturos ir draugijinių mokslų laikraštis „Laisvoji Žmonija". Kaina metams 50c. Lietuvi darbininke! Jeigu nori išsidirbti platesnį regratį, tai užsirašyk „Laisv. Žmon.". „Laisvojoj Žmonijoj" visada rasi tikrą dvasišką peną, nes joje vietos neras bereikalingos žinios „Laisvojo Žmonija" bus griežčiausios pakraipos, ginanti žmogaus tiesas bei darbininkų reikalus. „L. Ž." nekompromisuoja nei su kuom. Pasiskubinkit užsirašyti, idant apturėti pirma numerį, kuris jau baigias.

Jei nori pažiūrėti, tai prisiųsk 10 centų krasos ženkleliais ir apturėsi.

Adresuok:
„Laisvoji Žmonija",
1613 So. Halsted st., Chicago, Ill.

PIGI HISTORIŠKA DOVANA!

Kas norite gauti ją ar tai sau, ar savo draugams, arba savo namiškiams pasiųsti į Lietuvą, tai prisiųskite mums 10 centų markėmis ir, apturėsite gana didelį ir akyvą jubilėjinį numerį 25 metų «Vienybės Lietuvninkų» sukaktuvių. Tame numeryje rasite 62 paveikslus žymių veikėjų ir rasytojų ant tautiškos dirvos, ir 58 straipsnius, kurie turi didelę svarbą, iš historiško atžvilgio ir pasiliks ilgai lietuvių literaturoje, kaipo savo rūšies dokumentas. Todėl pasiskubinkite jį įsigyti sau arba savo giminėms bei draugams gyvenantiems Lietuvoj, kaipo sekminių dovaną. Prisiųskite mums augščiau paminėtą sumą ir aiškų savo adresą, o męs tuojaus išsiųsime tamistoms jubilėjinį numerį. Kreipkitės šiuomi adresu:

J. J. Paukštis & Co.
120—124 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

Kalendorius

1911 metams.

Su puikiais skaitymais, statistiškomis žiniomis apie Lietuvą, ir daug visokių aprašymų ir eilių.

Kaina 25c.

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Skiriamas Lietuvos Mokyklai. Su paveikslais ir spalvuotais žemlapiais. Pirmutinis su žemlapiais Geografijos vadovėlis, norinčiam pažinti Geografiją butinai reikalingas.

Kaina 75c.
Apdaryta $1.00.

J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephonas: Greenpoint 8.

Daktaras

A. Szkupiute-Jankauckiene.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.

VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.

265 Berry St., prie Grand St., BROOKLYN, N. Y.

K. STRUMSKIS

Duodu lekcijas ant

—PIANO—

Sutaisau muziką baliams, piknikams ir kt.

Adresas:

190 High Str., Brooklyn, N. Y.

(24)

«VIENYBĖS LIETUVNINKŲ AGENTAI.

Baltimore, Md.
J. Luis, 521 W. Baltimore str.,
J. Zebrauckas, 112 Green str.

BROOKLYN, N. Y.
T. Jarmala, 217 Berry str.
J. Ambraziejus, 120 Grand str.
P. Pilenas, 102 Grand str.
A. J. Jankauckas, 65 Hudson ave.

BENLD, ILL.
J. J. Guzevičia, Box 155.

BRIDGEPORT, CONN.
Fr M. Vitkauskas, 355 S. Main st.

CAMBRIDGEPORT, MASS.
P. Bartkevičius, 877 Cambridge st.

CHICAGO, ILL.
P. M. Kaitis, 1607 Ashland ave.
J. Ilgaudas, 1613 So. Halsted st.,
K. Sitavičius, K. s. 349 Kensington ave.,
M.K. Wilkewich, 3225 So. Halsted st.

SO. CHICAGO, ILL.
S. Kvietkauckas, 8745 Escanoba Ave.,

CLINTON, IND.
J. Skinderis, B. F. D. No 1 Box 35 A.

EASTON, PA.
Feliks Raulynaitis, Box 196.
A. J. Neris, Box 195.

ELIZABETH, N. J.
Dom. Boczkus, 211 --th str.

GRAND RAPIDS, MICH,
J. Garnupis, 653 N. Front str.
Z. Urbanavičius, 264 Hamilton str.
Jonas Brazaitis, 581 Broadway,

HARRISON, N.-J.
J. A. Benish, 310 John str.

KENOSHA, WIS.
M. K. Petrauskas, 264 Pine str.

LAWRENCE, MASS.
A. Ramanauskas, 99½ Oak str.

LEWISTON, ME.
K. Vilaniškis, Box 36.
MONTELLO, MASS.
B. P. Miškinis, Box 124.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry str.

NEW BRITAIN, CONN.
V. Alksninis, 52 Grave str.
J. Mažeika, 27 Comerton st.,

NEW YORK CITY.
J. M. Danielius, 211 W. 12-th str.
J. Žemantauckas, 307 W. 30-th str.

PITTSBURG, PA.
J. G. Miliauckas, % Union Saving Bank

PHILADELPHIA, PA.
A. A. Pauža, 1332 So. Water str.
J. L. Grušas, 3179 Salmon st.,
A. Bernotas 509 So. 4-th St.

PATERSON, N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette str.

RUMFORD, ME.
J. A. Kalvelis, 222 Pine str.

ROCHESTER, N. Y.
A. S. Šmigelskas, 31 Weyl st.,
P. Petronis, 49 Cole st.,

So. MANCHESTER, CONN.
A. Zokaitis, 30 School st.,

SCRANTON, PA.
J. Petrikis, 1514 Rose Ave.
J. Digrys, 1213 Philo str.

SO. BOSTON, MASS.
N. Gendrolius, 224 Athens str.
J.J. Stropus, 30 W. Broadway.
K. Jurgeliūnas, 233 Broadway.

TURNERS FALLS, MASS.
K. P. Šimkonis, Box 671.

WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kažemekas, 785 Bank st.,
A. .J. Povilaika, 804 Bank str.
M. Alyta, 1235 Bank str.

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury str.
Jos J. Kalakauckas, 121 Green str.

Boston, Mass.
Julius Bukantis,
172 Endicatt St.

ATIDARIAU SALIUNĄ.

Ant North 6-tos 124 ir Berry kampo. Užlaikau gerus gėrimus, cigarus, ir viską kas tik reikalinga. Prašau lietuvius atsilankyti pas mane, o busite užganėdinti.

Su guodone
Wm. Stones.

(23)

REIKALAUJU AGENTŲ

pardavinėjimui savasčių New Jersey valstijoje, ant lengvų išmokesčių; lotai 25x100, ir arti dirbtuvės. Rašykite arba atsilankykite į mūsų ofisą nuo 9 A. M. iki 8 P. M.

H. Kossofsky,
100 Second Ave, New York City.
(23)

Daktaras Tiesu, Julian Czupka

Advokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main Street,
Wilkes-Barre, Pa. kasdien.
138 So. Washington Ave.
Scranton, Pa.
Panedėliais ir Ketv. nuo 6—7 vak.
Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas paliudijimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

Feeling "Fit" Every Day

Influenzos arba irmedies užpuolimai naktimis arba kosulys ir diegimai jūsų raumenyse iš nusidirbimo, nepaguldys jus, jeigu turėsit

Dr. Richter'io Pain-Expelleri

savo namuose ir tuojaus imsite vartot. 25c. ir 50c. aptiekose. Sergėkis pamėgdžiotų vaistų.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York.

Richter'io Congo Pillės yra geros nuo viduriu sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Tel. 3123 Orchard

Dr. EVA KATZMAN, Dentiste,
203 E. Broadway, New York, N.Y.

Ofiso Valandos: Seredomis 9r.–8 v., Nedeliomis 9 iš rito iki 3 po piet; Petnyčiomis uždaritas.

Čia kalbame maskoliškai ir vokiškai.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

LIETUVISZKAS GRABORIUS

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.

Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:

1034 Bank Street, Waterbury, Conn.

Lietuviai, kreipkitės reikale.

Nepamirškit

Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

Razutis & Dixon

101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1470 Greenpoint.

Antanas Stašauckas.

Labai puikioje vietoje saliunas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.

No. 2 Cor. Nesbitt ir B.
EAST PLYMOUTH, PA.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.

Priešai Central Dypą

Mūsų aptiekorius yra lietuvis

FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieškote sveikatos, galite ją apturet.

Musu aptiekoriaus

vaistai (liekarstos) ir gera roda parodys tikrą kelią in sveikatą : : : : :

SU PAGARBA FRANAS URBONAS

151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) **BROOKLYN, N. Y.**

DIDIS GYDYTOJAS **Dr. Ignotas Stankus M. D.**

pabaigęs daktarišką mokslą universitete valstijos Indiana, ir baigęs kvotimus aukščiausioje ir jau paskutinėje daktariškoj mokykloj **New York Post-Graduate MEDICAL SCHOOL & HOSPITAL,** kurioje speciališkai išsilavina gydyme visokių pavojingiausių ligų ir daryme operacijų; pabaigęs tą mokslą įgaun vardą aukšto, didžio daktaro. Dr. IG. ŠTANKUS, per kiek laiko buvo miestavu daktaru Indianapolis, Ind., kur turėjo didelę praktiką gydyme įvairių ligų, atlikdamas savo užduot kuo geriausei ir užganėdinančiai žmonijai dabar-gi pasišventęs labui savo brolių tautiečių, ir kad apsaugot juos nuo išnaudojimo per nesąžiniškus daktarus, įrengė savo locną naminį ligonbutį ir:

KVIEGZIA VISUS PAS SAVE SAKYDAMAS:

Jeigu sergi, ar kenkia kas sveikatai, skubei kreipkis pas manę ypatiškai arba laišku, o busi išgydytas. Jeigu kiti daktarai pripažino ligą neišgydoma, neabejok, nes aš turėdamas didesnę praktiką ir aukštesnį mokslą, tau pagelbėsiu ir suteiksiu tikrai brolišką ir sąžiniską rodą. Kiekvienas iš atsišaukusių persitikrįs, kad esu pabaigęs didesnį daktarišką mokslą ir galiu geriau gydyti negu kiti daktarai svetimtaučiai.

APSIIMU PASEKMINGAI IŠGYDYTI LIGAS

Nuo reumatizmo, skaudėjimo ir gėlimo sąnarių, kaulų, strėnų ir šonų; nuo visokių kraujo ligų, užkietėjimo ir nedirbimo vidurių; išbėrimo, kuno niežėjimo, visokių spuogų, dedervinių, slinkimo plaukų; galvos skaudėjimo, nuo ligos širdies, inkstų, plaučių, kepenų. Nuo visokių nerviškų ligų, neuralgijos, drebėjimo sąnarių, nemiegojimo ir išgasčio; nuo greito nuilsimo, sunkaus kvėpavimo, peršalimo ir nuo visokių slogų. Nuo visokių užkrečiamų lytiškų ligų, ir visokių kitokių nusilpnėjimų sveikatos. Teip-gi nuo visokių moteriškų ligų, skausmingų ir nereguliariškų mėnesinių, baltujų tekėjimo ir gumbo ligų:

Turiu Speciališką Diplomą dėl darymo Operaciju.

Ištikus butinam reikalingumui operacijos, kada vaistai negal pagydyti kaipo tai: augimo vėžio skilvije ir visokių akmenų, skaudulių ir guzų, ar tai butų puslėje, inkstuose, kepenyse ir žarnose, viską tą su pagelba operacijos galima prašalinti kuo geriausei ir už menką mokestį. Darau teip-gi operacijas ant kaulų, smegenų, grobų ir lytiškų organų, kaip vyrų teip ir moterų. Ištiesinu pritrauktas kojas ir rankas. Išgydau su naujausio budo operacija repturą, už menką prekę.

Pertai kreipkitės kiekvienoje ligoje pas manę. Jeigu negalima pributi ypatiškai, tai parašykite ką skauda ir kokius nesveikumus jaučiate savij, o aš suprasiu viską ir ištyręs duosiu rodą. o jeigu reiks, prisiųsiu ir gyduoles, o tas nedaro skirtumo kaip toli gyvenate Amerikoj, Anglijoj, Kanadoj ar kitose šalise.

Atsilankantiems ypatiškai ir dėl operacijų, turiu savo locną naminį puikų LIGONBUTĮ. Biednus gydau DOVANAI.

Dr. Ignotas Stankus M. D. 1220 S. Broad St. PHILADELPHIA, PA.

Val. Ofiso: no 9 ik 12, no 2 ik 4, ir no 6 ik 8 vakare. Nedėliomi no 1 ik 5 vakare.

New Phone 4023-2. Lock Box 48.

CHAS. ADAMS.

Laikau agenturą, parduodu šifkortes ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siunčiu pinigus į visas vieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. **Prieg tam laikau HOTELĮ.**

Chas. Adams,

George ave & Ash st., Parsons, Pa.

PITTSTON, PA.

Čia visi perka šifkortes, siunčia pinigus ir padaro daviernastis. Aksinius dziegorėlius ir žiedus, siuvamas mašinas, drukarnėles, bankas, visokius sidabrinius ir auksinius daiktus.

G. J. JESZMANT

120 N. Main st., Pittston, Pa.

Iszgydytas isz 10 METINES **RUPTUROS**

John J. Evans, iš Wapwallopen, sunkiai dirbantis kalvis parako fabrike, apsako atsitikimą, kuris visus užinteresuos.

Perėjo keturi metai Apriliuje, š. m., kada atsišaukiau pas Daktarą O'Malley in Wilkes-Barre, ba kentėjau ant dubeltavos Rupturos, padėjimas mano buvo pavojingas, o su didele nebegale galėjau baigt savo darbą. Gydytojai kurie mane prieš tai gydė: jog tai yra didelė kvailystė mislinti, jog Ruptura duosis išgydinti be operacijos (aš esmiu priešingas tokioms operacijoms). Po perskaitymui apgarsinimo laikraštije Berwick, Pa., ant rodos, kur man Dr. O'Malley pasakė jog išgydys mane iš kentėjimų, bet nenorėjau į tai įtikėt.

O dabar nežinau kaip išreikšti savo dėkingumą už tai, jog esmiu dabar suvis sveikas be jokios operacijos. Nuo keturių metų nenešioju jokį diržą, norint gana sunkiai dirbu, o už ką pirmiausia padėkavoju Dievui. o po tam Daktarui O'Malley.

Dirželiai niekad neišgydys Rupturos. Kožnas vyras, moterė ar kudikis gali buti išgydyti nuo Rupturos (kuilo) be skausmo ir periškados per mano Kemišką–Elektro Methodą. Aš esmu vienatinis Specialistas ir galiu gvarantyti jog tave išgydysiu iš Rupturos. Mano spasabas gydymo Rupturos užtikrina kožnam išgydymą, apie ką šimtai ypatų jau persitikrino, per ką turi pilną tvirtybę prie manęs, atsiųsk 2c. markę, o gausi knygutę su abrozėliais aprašant mano budą gydymo Rupturos. Roda dykai. Kas negali ant kart užmokėt, tai duosiu ant išmokesčio. Prekė užganėdinanti.

Prisiųsk pačtinę markę už 2c, o apturėsi daktarišką knygutę su abrozėliais už dyką.

DR. O'MALLEY

158 So. Washington st. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.00

Skaitykite atydžiai! Nesiduokite apgaudinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvaraneciją į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jųsų sunkiai uždirbta skatika. Sudėjan Valstijos kason Šimtą tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jųsų patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siunčia **50** rub. už **$26.15, 100** rub. už **$51.90, 500** rub. už **$259.40, 1000** rub. už **$518.00.** Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER

141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.00

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.00

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.00

SKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ.

Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę į **Chicago, Ill.,** kurioj galit gaut: **laikrodžių, laikrodėlių, lenciūgėlių, visokių žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų.** Puikiausių **armonikų, skripkų, klernetų, trūbų, koncertinų** ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Gerų **britvų,** visokio skyriaus **drukuojamų mašinukių, albumų fotografijoms, guminių litarų. Monų knygų, istoriškų** ir **malda-knygių.** Gražių **popierų** gromatoms rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais, **tuziną** už 25c, 5 tuz. $1.00, perkupčiams 1000 už $6.00. Jaigu kas neturite mano **katalogą,** rašyk šiądien: prisiūsdami už 5c markę, o apturėsi mano **Didelį Katalogą Dykai** su 1000 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano tavoras pirmos kliasos, o prekės pigesnės kaip kitur. Perkupčiai gali gauti pirkt tavorą daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvaites su orderiais ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tautietį

M. K. Wilkewich,

3225 So. Halsted St. Dept. V. **Chicago, Ill.**

PIRMAS LIETUVISZKAS

Fotografistas ir Maliorius

VISOKIU FOTOGRAFIJU

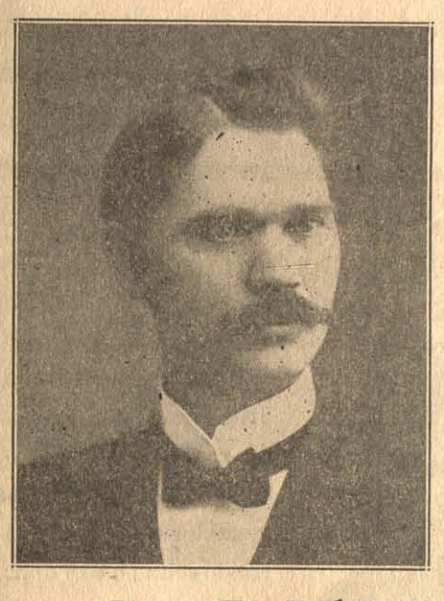

Darbą atlieku puikiai ir pigiai. Taipgi išmokinu nutraukti ir padirbti fotografijas, pirma mokestis tik 5 dol. Ateikit ir atsiveskit savo draugą arba draugę ir nutrauksi jo ar jos fotografiją pats, ir į 24 valandas bus atliktas pirmos kliasos darbas.

G. BENSON

328 Bedford Arv. Brooklyn, N. Y.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen, General Passenger Agent,
90 West Street, N. Y.

MOKINKIMĖS PATYS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **$1.00.**
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo **15 c.**
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo..... **10 c.**
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta).....**35 c.**

Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu

P. Mikolainis,

Box 62. New York City.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Moterims kiekvieną utarninką.

Atidžiai visu Lietuviu

LAIKAU PUIKŲ SALIUNĄ

Skanus alus, gardi arielka, Havanos cigarai. Teipogi puiki salė mitingams veseilioms ir šiaip visokiems susirinkimams. **Salė 212 Berry Str.**

Reikale kreipkitės prie mųs, o busite užganėdinti konogeriausiai.

JUOZAS JURKEVIČIUS

112 N. 3rd st., Brooklyn, N. Y.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS

— pas —

JonaKulboka

SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI,

— KVEPIANTI CIGARAI. —

74 Grand st., Brooklyn, N. Y.

(kampas Wythe ave.)

New Phone 1284 — R.

PUIKUS HOTELIS!

KAZ. MILIŠAUSKO.

Geriausia užeiga lietuviams.

Salė mitingams ir susirinkimams.

Priek tam laikau kriaučyste. Steliuotus siutus dirbu pagal naujausią madą, už prieinamą prekę.

Reikale nepamirškite savo lietuvį.

243 E. Market st., Wilkes-Barre, Pa.

Hotelis žemai, o kriaučystė viršuj.

Tel. 2334 Greenpoint.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS

pas PETRA A. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.

Palei Wythe Ave.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. **Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.**

8½ dienų in Roterdamą	11½ dienų in Liepojų
III klasa $31.	III klasa $35.
II ,, 45.	II ,, 47.
I ,, 52.	I ,, 62.

Laivai iš New Yorko: Birma Gegužio 13, Kursk Geg. 27, Lithuania Bir. 10.

Del smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.

27 BROADWAY NEW YORK CITY, N. Y.

Baltramiejaus Naktis.

Yra tai puikus prancuzų romanas. Svarbus tikėjimiški ginčai. Labai žingeidžios paslaptįs karalių, vyskupų ir kunigų.

Kaip dievobaimingi katalikai, su bažnyčios palaiminimu, tik viena nakčia Paryžiuje išskerdė 60 tukstančių žmonių, prieštngų popiežiui.

Dviejų mirštančių kalba bedievio su kataliku, kaip jie tada atjaučia ir kaip brolis brolį dėlei karaliaus nušovė ir daug visokių akyvumų mislijantiems žmonėms. **Kunigai tą knygą draudžia skaityti.**

"Baltramiejaus Naktis" didelė knyga; kaina tik 75c. Ji reikalinga kiekvienam perskaityti, iš kelių tukstančių lickasi jau tik 200 egz. Pasiskubink gauti. Siunčiant orderį, adresuoti ant išleidėjo vardo:

J. NAUJOKAS

120 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Vienas Doleris Dovanų.

Kuris per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiui prikalbins, prisiunčiant $2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių, t. y. „KOVĄ", „LIETUVĄ", „VIENYBĘ LIETUVNINKŲ", ar „LAISVĄJĄ MINTĮ" per ištisus metus, gaus dovanai garsiąją knygą „BALTRAMIEJAUS NAKTĮ" ir dar GRAMATIKĄ" (MOKYTOJĄ) iš kurios išmoksi **angliską kalbą,** taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vistiek 2 dol. kaštuoja, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisiųs 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metai skaitosi nuo dienos užsirašymo. J. NAUJOKAS.

THE AMERICAN

Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.

Preke $7.00.

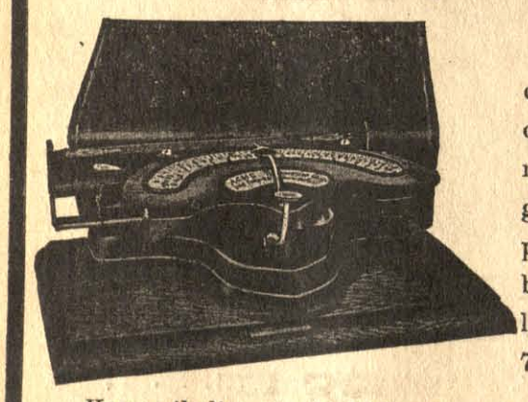

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir dručiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po $10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrinelė 2 dol.

Kam reikalinga tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanėlį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė..... $2.00
O mašina..... $7.00

Dabar yra gera proga šitą maziną pigiai nusipirkti.

J. J. Paukształis & Co.

120-:124 Grand str. Brooklyn, N. Y.

---

20 Metu Senas Laikrasztis

"LIETUVA"

Išeina kas Petnyčia Chicago, Ill.

Laikraštis, "Lietuva", 8 puslapių, didelio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir viso pasviečio, ypač iš didžiausio miesto Chicago, kuriame gyvena apie 60,000 lietuvių ir turi šimtus visokių pašelpinių, teatrališkų, bizniškų, ir kitokių draugysčių.

„Lietuvos" prenumerata Suvienytose Valstijose šiaurinės Amerikos: -- Metams $2.00, pusei metu $1.00.
Kanadoj ir Mexike: -- metams $2.50, pusei metu $1.25.
Rusijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse: -- Metams - $3.00, pusei metu - $1.50.

Užsirašyti „Lietuvą" galima kiekviename laike.

Užsirašant "Lietuvą" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigais registruotame laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St., Ghicago, Ill.

Rašyk tuojaus, o gausi vieną "Lietuvos" numeri ant pažiuros dykai.

ADVOKATAS

VIKTORAS E. GARCAS

45 Broadway, New York, N. Y.

Išveda pasekmingiausiai visas **Kriminališkas** ir **Privatiškas Provas** visuosia Amerikos ir Rusijos suduosia. Jei jumi atsitinka kokia nelaimė (sužeidžia) pasiklauskite pirma mano rodos. Išduodu visokias **Rajantališkas popieras Daviernastis** ir t. t. Su PALIUDIJIMU KONSULIO. Kas negali asabiškai atsilankyti, tegul atsišaukia per laišką ant sekančio adreso:

VIKTOR E. GARTZ

(Advokatas)

45 Broadway, New York, N. Y.

Gera proga!

Geras laikraštis, tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatai, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima igyti du geru laikčiu už prieinamą kainą.

Visiems, kas užsirašys tiesiog pas mus „Vienybę Lietuvninkų" ir prisiųs $3.00 siuntinėsime per ištisus metus „Vienybę Lietuvninkų ir kaipo priedą „Laisvąją Mintį" ir gi per metus kuriedu laikraš $4.00. Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresuokite:

J. J. Paukštis & Co.
120—124 Grand str.,
Brooklyn, N. Y.

Didele Krautuve

Visokio tavoro, kaipo tai: laikrodžių, laikrodėlių, lenciugėlių, visokių žiedų čysto aukso, šliubinių ir šiaip nešioti merginoms ir vaikinams, spilkų, armonikų, britvų, maldaknygių ir svietiškų knygų, škaplierių, rožančių, kryželių abrozų, visokių paveikslėlių ir tt.

Biblija lietuviškoms raidėms $3.00.

Popieros gromatoms rašymui dideliam pasirinkime, tuzinas 25c., 5 tuzinai $1.00, už 1000 $6.00.

Trajanka partraukta iš Vokietijos, parsiduoda baksukas 25ct., svaras $1.25 su prisiuntimu.

Magiškos kaziros parsiduoda už $3.00. Ir šiaip visokį tavorą agentams duodu su dideliu nuošimšiu.

Lietuviai ir lietuvaitės, visi draugai ir pažįstami reikale malonėkit kreipti pas savo tautietį, o busite užganėdinti.

Adresas:

V. Vaidelis,

112 Grand Str., Brooklyn, N.

FARMOS! FARMOS!

Štai puiki proga įgyti Farmą! Žemė apgyventa 61 lietuvių farmerių. Šioj kolonijoj lietuviai turi susiorganizevę Ukišką Draugystę palengvinimui ukininkavimo ir apdirbimui lauka, tapgi susišelpia laike ligos. Ši lietuvių kolonija randasi Lake Maisan paviete, Michigan valstijoj, vakariniame krašte palei ežerą Michigan prie pramoningų miestų ir miestelių; tarp 4 gelžkelių, tarpais gražus tyro vandens ir žuvingi ežerėliai. Turime toje apielinkėje tūkstantį (1000) pardavimui farmų, geros, derlingos žemės; ir pigios, geros žemės visokiems javams, daržovėms, sodams ir pievoms; pieninkystei, galvijų ir paukščių auginimui. Parduodame pigiai, ant lengvų išmokėjimų. Gali pasirinkti kas kiek žemės nori. Prekė nuo $10,00 iki $25, 00 už akrą. Norinti pirkti kreipkitės adresu:

ANTON KIEDIS,
PEACOCK, LAKE CO, MICHIGAN.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA

ORGANIZACIJA S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš 250 kuopų, turi 10,000 sąnarių, New Yorke savo namus vertės $40,000.00. Išleidinėja savaitinį laikraštį „Tėvynę", savo ižde turi grynais piningais suvirš $25,000.00. Apėvietos reikalams ir kitokiems labdaringiems tikslams išmoka šimtus dolerių, kas metas. Todėl geistina, kad **Susivienijimas** turėtų bent 100,000 sąnarių, tuomet tokia organizacija galėtų atlikti mums ir mūsų tautai milžiniškus darbus. Jeigu S. L. A. kuopos rastųsi kiekvienoje Amerikos vietelėje, kur tik yra burelis brolių, lietuvių ir kad visi suaugę butų jo sąnariais, kaipo pasekme to, našlės ir našlaičiai ir nusenę, po mirusiam sąnariui gautų 600 ar 1000 dol., tai pamąstyk, kiek apsunkinimų, kokius dabar nuolatos lietuviai nukenčia, galima būtų išvengti, kiek našlaičių būtų išgelbėta lietuvystei, kurie dėl prievartos pakliuva į rankas kitataučių ir žuva kaipo lietuviai! Kiek piningų mūsų visuomenė tada galėtų apversti visokiems naudingiems tautos reikalams!

Šituos klausimus reikalaujame rimtai apsvarstyti. Pasvarstyk gerbiamas skaitytojau valandėlę, kaip daug gero gali būti padaroma organizacijos tokios, kaip **Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.**

Inmokėti piningai į šitą organizaciją (S. L. A.), buva pilnai užtikrinami atgavimui atgal sunkiose gyvenimo valandose ir dar daug sykių didesnį, negu tapo įmokėta.

Susiv. L. A. išmoka mirusio nario pašelpgaviui taip: $150.00, — $300.00, — $600.00 ir — $1000.00. Yra keturi skyriai apsaugos pagal virš paminėtas sumas.

Visokios blankos, konstitucija ir mokesčių kningelė gaunama dovanai pas Susivienijimo sekretorių: **J. Žemantauską, 307 W. 30th st., New York City.** Jeigu tavo miestelyje dar nėra S. L. A. kuopos, o nori tapti šios organizacijos sąnariu, tai **rašyk klausdamas** išlygų ir konstitucijos pas sekretorių viršpažymėtu adresu, arba pas prezidentą: M. J. Damijonaitį, 812—33rd st., Chicago, Ill.

TEISINGAS PRANEŠIMAS

NE STEBUKLAI, NE PASIGYRIMAI, IR NE MEDAUS SALDUMU tepami apgarsinimai gali serganti iszgydyti, bet mokslas, geros liekarstos ir prieteliszkas pasidarbavimas gero teisingo daktaro gal

Sugrazinti Sveikata **Gerove ir Laime**

Išmintingam žmogui užtenka pranešimo ir kelių žodžių, kurie rimtai, bet gryną teisybę pasako. Nebutus, negalimus daiktus neprižada, bet tą tik, ką prižadėjus teisingai galima ištesėti, o tai galima ligas išgydyti.

Neišmanėliai visada jieško kur apgarsinimuose pagyrai save garsinasi: geriausias, geresnis už kitus, stebuklingas gydytojas, didis gydytojas, pailginantis kojas, rankas, kaulus ir tam panašų humbugą, ant ubagų dvasėje daro operacijas; arba apsiima biednus išgydyti dovanai, kad tik prisivilioti, o paskui engti. Panašųs pasigyrikai, tai veidmainingi geradėjai, kuriuos gali pažinti iš pasigyrimų, apie kuriuos Philadelphios M. Klinikas skaito sau už pareigą prasergėti lietuvius nuo nuduodamų profesorių, geriau sakant — pusiau kėptų daktarų.

PHILADELPHIJOS M. KLINIKE

Parinktas specialistas daktaras ant ligų, teisingai ir pasekmingai gydo nuo: Slaptų, visokių ir sarmatlyyų ligų, nesveikumo kraujo ir nusilpnėjimą, ligas, nervų, persidirbimus, abelno nnsilpnėjimo ant sveikatos, puslės ir šlapinimosi organų, skaudėjimą sąnarių ir kitose dalyse kuno. Neramumo, greito pyktumo. Blogų sapnų, nubėgimų, nuo jaunystės išdykimo paeigų, kosulio, bronchitų, slogos ir inkstų, nemigos ir nepasilsio. Galvos skaudėjimo. Nieżėjimo ir išbėrimo spuogais odos, ligų kraujo. Tankaus šlapinimosi, išblyškimo ir pajuodavusių po-akių.

VYRU ir MOTERU visokias ligas, kurios užpuola varginimui. **ATSIŠAUK LIETUVIŠKOJE KALBOJE,** nes yra čion ir tikras lietuvis daktaras ir nereikalauji tlumočiaus, pasekmingai išgydė kitus nuo šviežių ir užsenėjusių ligų, tad ir Tau gali pagelbėti be peilio, bet su tikromis geromis liekarstomis.

Atsiszaukusiems

duodame teisingas rodas, suteikiame sergantiems pagelbą. Reikalaujant gero daktaro visada atsišaukt ant šio adreso:

The PHILADELPHIA MEDIC. CLINIC
1117 Walnut st., Phlladelphia, Pa.

Valandos: kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioj nuo 11 iki 3 p. p. Utarnike ir Pėtn. nuo 6 iki 8 vakare.

Bischoff's Banking House

287 Broadway Kampas Reade Gatvės

New YorkN. Y. Telefonas: Worth 2822

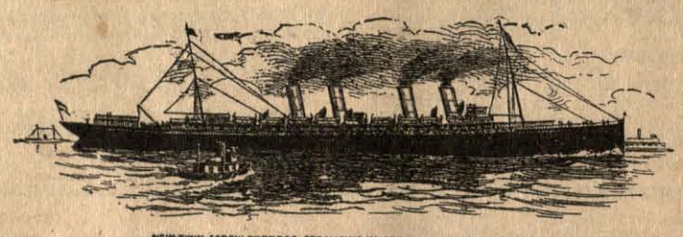

NEW TWIN SCREW EXPRESS STEAMSHIP KAISER WILHELM DER GROSSE.

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori idant jo reikalai butų greitai atlikti, tegul atsišaukia

Seniausį Bankinį Namą Uždėtą 1848 m.

(Stovinti po Rėdiška Kaucija $100.000).

Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių Garlaivių visų Linijų į ir iš Krajaus už pigiausią prekią. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų pastorojame nereikalaudami jokių popierų. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejentališkas popieras su paliudijimų Konsulio. Atjieškojimą dalių atliekame kuoteisingiausiai. **Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.**

Subatoje iki 8 val. vakare. Nenėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

LIETUVY, MOKINKIS FOTOGRAFIJŲ AMATO!

Dabar geriausia proga, nes išmokinsiu už mažą atlyginimą arba užmokestį. Platesnių žinių klauskite per laišką arba pats ateikite.

Jos. Shukis

20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.

103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių. Specijalistas prie ligų chroniškų (įsenėjusių).

Valandos priemimui ligoniu:
Isz ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone Peoples 37
„ Bell 47
Residence Peoples 1100

B. HORAK

191 17-th Str.
So. Brooklyn, N. Y.

DIPLIOMUOTA

AKUSZERKA

Su daug metinia praktika ligonbučiuose New York. Priima palages pas save namuose ir eina kitur, prekė vidutinė. Patarimai dykai.

Persikėlė iš 691 4-tos ave. po nu. 191 17-th str. čia netoli 4-tos ave.

So. Brooklyn, N. Y.

SU DIEVU IR TEISYBE

TOLIAUSIA VISAUTAI NUEISI.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENŲ SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO IR DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokįtus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų grynų ir gydančių vaistų —pas ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ, Plymouth, Pa. garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolų", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavyščių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių lidų, kokios tiktai randasi ant svieto teip del senų žmonių, kaip del kugikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai—Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tavę!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį

Delto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi.

Adrisuok:

Albertas G. Groblewskis

Cor. Elm and Main Sts.

Plymouth, Pa.

VIENINTELIS LIETUVIŠKAS HOTELIS

J. B. DAINIO.

Skanus alus, gardi arielka, visoki vynai ir kvepianti cigarai. Vietiniai ir iš apylinkės nepamirškite šios puikios vietos, o busite užganedinti.

36 OXford Str.
Kampas Lee Park Ave.
Wilkes-Barre, Penn'a.

PRIETELIAI LIETUVIAI.

12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817--819 Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1102 W'nsburgh

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

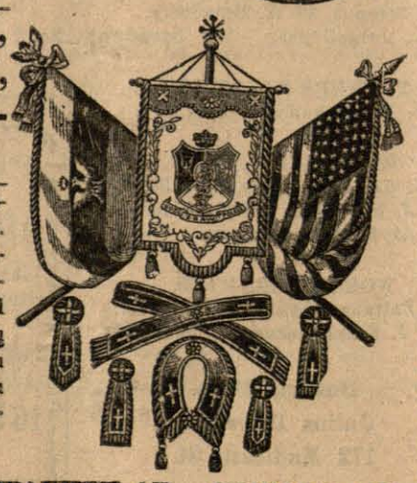

Turiu už garbę apreikszti gnodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.